

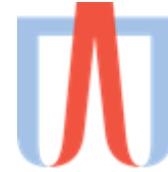

EMBASSY OF SWEDEN

Kyiv

Уповноважений
Верховної Ради України
з прав людини

УКРАЇНЬКА
ГЕЛЬСІНЬСКА
СПІЛКА З ПРАВ
ЛЮДИНИ

**ПІДСУМКИ МОНІТОРИНГОВОЇ МІСІЇ "ДОТРИМАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ
ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ НА ТЕРИТОРІЇ МІСТА
УМАНІ" В РАМКАХ ІНІЦІАТИВИ З "ПРАВОЗАХИСНОЇ
ПАСПОРТИЗАЦІЇ" ОБЛАСТЕЙ**

Листопад 2016

Моніторингова місія у м. Умань Черкаської області як міста обласного значення Центральної України з особливим багатоетнічним складом та переважно непромисловою зайнятістю мешканців передбачала не лише проведення перевірки забезпечення прав людини за визначеними тематичними напрямками, але і удосконалення інструментарію моніторингу.

При формулюванні мети моніторингової місії було визначено такі цілі:

1. Проаналізувати діяльність органів місцевого самоврядування в сферах: попередження катувань і жорстокого поводження; дотримання соціально-економічних прав; дотримання прав дитини, недискримінації та гендерної рівності; захисту персональних даних; захисту прав внутрішньо переміщених осіб; захисту прав мобілізованих, військових і членів їх сімей, родин загиблих.

2. Врахувати при цьому інформацію місцевих правозахисних організацій.

3. За результатами візиту провести обговорення з представниками місцевої влади, діяльність яких підлягала перевірці.

Період проведення моніторингової місії: 31 жовтня – 05 листопада 2016 року.

Управлінська команда проекту: В. Лутковська (Уповноважений ВРУ з прав людини), Б. Крикливенко, О. Смірнова (Секретаріат Уповноваженого), А. Бущенко, О. Мартиненко, А. Галай (Українська Гельсінська спілка з прав людини).

Робоча група моніторингової місії включала представників Секретаріату Уповноваженого Верховної ради з прав людини (Л. Боюк, Г. Левенко, О. Парубок, С. Кривду, С. Маковецьку, Д. Волохіна), а також громадських моніторів (представників національного превентивного механізму М. Тарасову, К. Шаповал, представників УГСПЛ С. Мовчана, А. Галай, Т. Щербатюка).

Тематичні звіти за напрямками надавалися зазначеними представниками Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Узагальнений звіт був сформований УГСПЛ. Текст подано у авторській редакції.

Підсумки моніторингової місії "Дотримання прав людини органами місцевого самоврядування на території міста Умані" / міні-проект Української Гельсінської спілки з прав людини та Уповноваженого ВРУ з прав людини / авт.кол.; узагальнення А. Галай. – Київ, Умань: УГСПЛ, 2016.– 116 с.

Ця моніторингова місія відбувалася в рамках проекту з інституційної розбудови Української Гельсінської спілки з прав людини за фінансової підтримки Посольства Швеції в Україні.

ЗМІСТ

Узагальнений звіт за напрямом попередження катувань і жорстокого поводження.....	4
Узагальнений звіт за напрямом дотримання соціально-економічних прав.....	57
Узагальнений звіт за напрямом дотримання прав дитини.....	79
Узагальнений звіт за напрямом захисту персональних даних.....	92
Узагальнений звіт за напрямом захисту прав внутрішньо переміщених осіб.....	103
Узагальнений звіт за напрямом захисту прав мобілізованих військовослужбовців, учасників антитерористичної операції (АТО) і членів їх сімей, а також родин загиблих.....	109

УЗАГАЛЬНЕНИЙ ЗВІТ ЗА НАПРЯМОМ ПОПЕРЕДЖЕННЯ КАТУВАНЬ І ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ

Перевірці підлягали Будинки ветеранів з відділеннями стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання Уманського міського територіального центру соціального обслуговування, а також Уманська лікарня №2.

З метою з'ясування стану дотримання прав клієнтів цих інституцій були обстежені умови перебування, були проведені бесіди з клієнтами та персоналом, проаналізована організаційна, фінансова та медична документація.

Виходячи із того, що ці установи належать до різних типів місць несвободи, інформація щодо їх моніторингу за індикаторами "правозахисної паспортизації" подається окремими звітами.

Будинки ветеранів з відділеннями стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання Уманського міського територіального центру соціального обслуговування

Загальна інформація

Будинки ветеранів є структурним підрозділом територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Центру соціальних послуг, до складу якого входить три відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання та паліативне відділення на 15 ліжко-місць (далі – відділення). Центр соціальних послуг є структурним підрозділом управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради.

Стацвідділення розташовані за трьома адресами.

Перше: вул. Мічуріна, 7 (в приміщенні колишньої панської садиби; до 1999 року в будівлі розміщався дитячий садок, а з 1999 – одне зі стаціонарних відділень ТЦ Будинку ветеранів. Загальна територія установи 1 га 130 м², з яких 50 соток – рілля. У підсобному господарстві 20 курей. Потужність стац.відділення – 45 ліжко-місць. На час моніторингового візиту фактично перебувало 23 особи (16 ліжкових хворих), з яких 6 осіб з інвалідністю; 1 – ветеран війни, 18 – ветеранів праці. Згідно з документацією в стац.відділенні є також відділення паліативної допомоги на 15 ліжко-місць. Однак, на час візиту в 3-х кімнатах паліативної допомоги було розміщено 11 ліжок, де перебувало 11 підопічних.

Друге: по вул. Республіканській, 1, неподалік Управління соціального захисту населення. Стац.відділення розміщене у двоповерховій будівлі, де також розміщені інші відділення Центру соціальних послуг (відділення денного перебування, центр "Мальва", частково відділення соціально-медичних послуг). Потужність цього відділення – 30 ліжко-місць. На час моніторингу перебувало 15 осіб, з яких 6 – особи з інвалідністю.

Трете: по вул.Комарова, 7-Б, розміщене на 1 поверсі у приміщенні Реабілітаційного комплексу для людей з особливими потребами. Потужність стац.відділення 30 ліжко-місць, фактично перебувало 15 осіб.

вул.Мічуріна, 7

вул.Республіканська, 1

вул.Комарова, 7

Штатним розписом затверджено 43 посади відділень, у т.ч.:

1-ше відділення: 1 – завідувач відділення, 0,5 – лікар, 1 – сестра медична, 0,5 – соціальний працівник, 1 – оператор комп'ют. набору, 1 – організатор культурно-дозвілевої діяльності, 8 – молодша медична сестра (санітарка палатна), 1 – сестра-господиня, 1 – молодша медична сестра (санітарка-роздавальниця), 1 – водій, 1 – підсобний робітник поточного ремонту, 4 – сестра медична (на цілодобовий пост), 1 – робітник з комплексного обслуговування і ремонту будинків, 1 – завгосп, 1 – електрик з ремонту та обслугов.

електроустаткування, 1 – слюсар-сантехнік, 3 – опалювач (на сезон), 2 – сторож, 1 – двірник. Разом: 31,0.

2-ге відділення: 2 – сестра медична (на цілодобовий пост), 1 – молодша медична сестра (санітарка-прибиральниця), 2 – молодша медична сестра (санітарка палатна). Разом: 5,0.

3-тє відділення: 1 – завідувач відділення, 1 – сестра медична (на цілодобовий пост), 1 – сестра медична, 4 – молодша медична сестра (санітарка палатна). Разом: 7,0.

Статистика смертності: 2013 – 15 осіб (2 – гіпертонічна хвороба, 13 – ішемічна хвороба серця); 2014 – 22 особи (20 – ішемічна хвороба серця, кардіо, атеросклероз, 2 – хронічна атеросклеротична дисциркуляторна енцефалопатія); 2015 – 29 осіб (ішемічна хвороба серця, атеро та кардіосклероз тощо); 2016 – 14 осіб (ішемічна хвороба серця, атеро та кардіосклероз).

Інформація щодо напрямів та індикаторів моніторингу

Положення про відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання (Будинок ветеранів) територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) – Центру соціальних послуг управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради затверджене наказом управління праці та соціального захисту населення від 23.12.2013 № 100 зі змінами, внесеними згідно з рішеннями виконкому Уманської міської ради № 117 від 28.04.2016.

В особових справах підопічних трьох відділень є усі документи, передбачені п.9 Положення про відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання (Будинок ветеранів) та Типовим положенням про територіальні центри, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2009 р. № 1417. Громадяни приймаються за направленням (путівкою) управління праці та соціального захисту населення за місцем проживання/перебування.

До відділень на постійне або тимчасове проживання, повне державне утримання безоплатно приймаються одинокі громадяни похилого віку, інваліди (які досягли 18-річного віку), хворі (з числа осіб працездатного віку на період до встановлення їм групи інвалідності, але не більш як чотири місяці), які відповідно до висновку лікарсько-консультаційної комісії закладу охорони здоров'я за станом здоров'я не здатні до самообслуговування, потребують постійного стороннього догляду та допомоги, стаціонарного догляду, соціально-побутових, соціально-медичних та інших соціальних послуг.

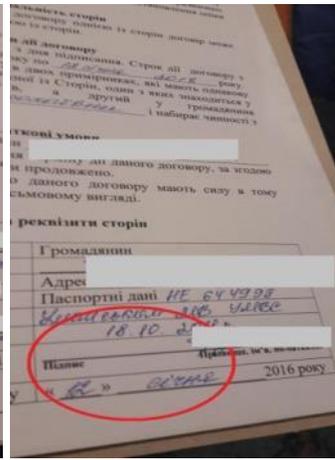
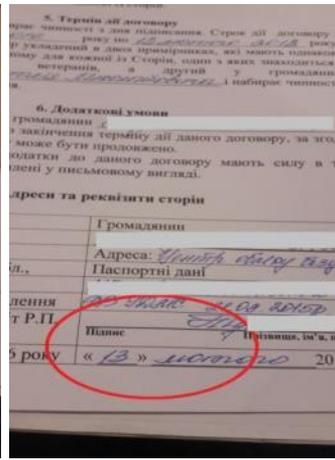
За даними Центру соціальних послуг у відділеннях на платній основі перебуває 4 особи, з яких 1 – стовідсоткова оплата, 2 – 80/20, 1 – 75/25.

Договір про надання соціальних послуг підопічному Будинку ветеранів передбачає стовідсоткову оплату за обслуговування підопічної К. за рахунок:

- 1) повного розміру пенсії підопічної (994,0 грн.);
- 2) коштів сина у розмірі різниці вартості утримання та пенсії матері.

Моніторами зауважено, що **цей Договір складений у порушення ст.51 Конституції України та ст.172 Сімейного Кодексу України** (дитина, повнолітні дочка, син зобов'язані піклуватися про батьків, проявляти про них турботу та надавати їм допомогу; якщо повнолітні дочка, син не піклуються про своїх непрацездатних, немічних батьків, з них можуть бути за рішенням суду стягнуті кошти на покриття витрат, пов'язаних із наданням такого піклування), а також статті 88 Закону України "Про пенсійне забезпечення" та 48 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" (під час перебування пенсіонера у відповідній установі йому виплачується 25 відсотків призначеної пенсії).

Під час ознайомлення з документацією особових справ підопічних моніторами **виявлено факти відсутності підписів підопічних на договорах про надання соціальних послуг.**

Не дотримується право на гуманне ставлення та повагу людської гідності.

У відділеннях панує атмосфера неповаги до людини. Під час візиту керівник територіального центру підвищувала голос на своїх підлеглих, була знервованою та подеколи агресивною. У свою чергу, персонал перешкоджає підопічним вільно висловлювати свою думку, перебивав та "підказував" правильні відповіді. Представники адміністрації територіального центру наголошували на тому, що їхні підопічні "з відхиленнями".

Виявлено випадки застосування фізичного обмеження до підопічних шляхом ізоляції. На дверях кімнат паліативної допомоги (встановлені зашморги), що можливо лише у разі призначення лікаря-психіатра людям з психічними розладами згідно з наказом МОЗ "Про затвердження Правил застосування фізичного обмеження та (або) ізоляції при наданні психіатричної допомоги особам, які страждають на психічні розлади, та форм первинної облікової документації" від 24.03.2016 №240. Натомість у паліативному відділенні не було підопічних з такими призначеннями.

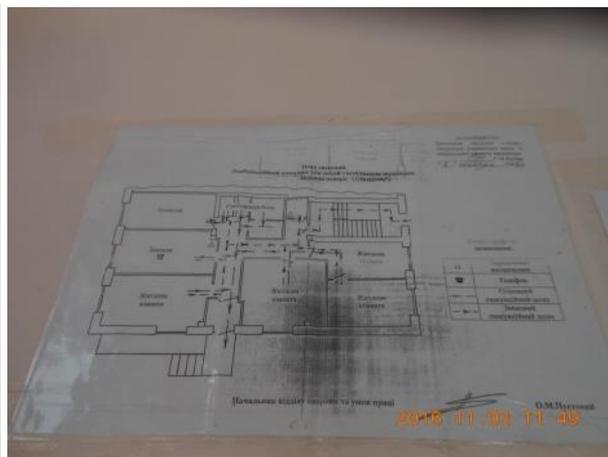

вул. Мічуріна, 7

Перевірка за випадками жорстокого поводження не здійснюється.

Загальний емоційний стан утримуваних задовільний. Підопічні легко йшли на контакт.

Забезпечується право на особисту безпеку. Два відділення стаціонарного догляду (вул. Мічуріна, 7 та вул. Республіканській, 1) огорожені парканом. Усі відділення охороняються. Є протипожежні засоби, встановлена пожежна сигналізація з виводом сигналу на пульт централізованого спостереження по GSM або GPRS каналу. На видному місці розташовані плани евакуації.

Виявлено факт порушення права на свободу пересування. Хвіртка металевого паркану, що огорожує територію відділення по вул. Мічуріна, 7, замкнута, тож мешканці не можуть вільно виходити за межі установи.

Забезпечується право на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, одяг, житло (ст. 48 Конституції України).

Підопічні відділень забезпечені 4-разовим харчуванням, необхідними предметами, матеріалами та інвентарем.

Моніторами відмічено, що у відділенні по вул. Мічуріна, 7 завершено капітальний ремонт частини приміщення, який було здійснено до 400-річчя міста Умань силами працівників міського управління соціального захисту населення. За результатами перепланування старого приміщення обладнано 8 двомісних кімнат з усіма зручностями. На час візиту мешканців у цих кімнатах не було, оскільки не вирішено питання опалення цієї частини приміщення. Водночас зауважено, що **ці нові оселі не облаштовані для людей з особливими потребами, зокрема: відсутні поручні як у загальному коридорі, так і в житлових та санітарних кімнатах; наявні металеві пороги до кімнат, які не подолати на інвалідному візку. Ширина дверного отвору до санітарної кімнати також не розрахована на категорію осіб, що пересуваються за допомогою крісел колісних.**

Під час спілкування підопічні розповідали, що їм рідко видають одягу та взуття, більшість одягу та взуття є їх власним, привезеним з дому. Підопічна В. скаржилась на те, що порвалися її власні чоботи, а нових чобіт їй не видавали. В арматурні картці цієї підопічної відсутні записи про видачу осіннього та зимового взуття. Моніторами зауважено, що в арматурних картах інших підопічних також відсутні записи про видачу їм осіннього та зимового взуття.

Як пояснив персонал відділення підопічним видавались чоботи з гуманітарної допомоги, втім документального підтвердження даного факту не було надано.

вул.Республіканська, 1

вул.Республіканська, 1 вул.Комарова, 7-Б

Моніторами встановлено, що *постільна білизна стара, потребує заміни, тоді як на складі є у достатній кількості нова постільна білизна. Моніторами виявлено факт наявності пакувальної плівки на матрацах ліжкових хворих (вул.Мічуріна, 7), які скаржились, що простирадло ковзає та збивається на клейонці, а ще від клейонки холодно, хоча на складі є достатня кількість постільної білизни, яку можна було би використовувати для цих людей додатково.*

вул.Мічуріна, 7

вул.Мічуріна, 7 вул.Республіканська, 1

вул.Мічуріна, 7

Побутові умови відповідають правилам санітарії та гігієни. У всіх відділеннях санітарні кімнати чисті, без сторонніх запахів.

Разом з тим у відділенні по вул.Мічуріна, 7 в житлових кімнатах обірвані шпалери, відсутні приліжкові килимки.

Кімната паліативної допомоги

вул.Мічуріна вул.Республіканська, 1

У відділенні по вул.Мічуріна, 7 відсутнє сантехнічне обладнання: на умивальнику – водопровідні крани, а на унітазах – сидіння та кришки.

Відповідно до п. 2 Положення про відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання (Будинок ветеранів) територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) – Центру соціальних послуг управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради (далі – положення) його мешканці мають одержувати соціальну послугу стаціонарного догляду, стандарт якого затверджено наказом Мінсоцполітики від 29.02.2016 р. № 198.

Втім, у підопічній паліативного відділення виявлені довгі нігті на ногах. У іншій підопічній в туалетному стільці наявні випорожнення. Це свідчить про *неякісне здійснення санітарно-гігієнічних процедур.*

вул.Мічуріна, 7

Підопічним відділень по вул.Республіканській, 1 та Комарова, 7-Б забезпечується можливість миття у лазні (приймати душ). Душові та ванні кімнати обладнані необхідним інвентарем.

вул.Комарова, 7-Б вул.Республіканська, 1

Однак у ванних кімнатах (вул.Мічуріна, 7) на момент візиту не було спеціального обладнання для людей з інвалідністю (сидіння для ванної та стільця для купання). За словами представників адміністрації, обладнання є на складі, проте не використовується. Така ж ситуація і з приліжковими килимками: вони є на складі, однак, як повідомило керівництво, використовувати їх заборонила міська санепідемстанція. При цьому, у Постанові про накладання штрафу Державної санітарно-епідеміологічної служби України від 12.11.2015 р. № 3 відсутні порушення та заборона використання приліжкових килимків.

вул.Мічуріна, 7

Підопічним забезпечується доступ до питної води.

Усім підопічним забезпечується право на прогулянку територією установ. У відділенні по вул.Мічуріна, 7 є альтанка.

Втім, у відділеннях по вул.Республіканській, 1 та Комарова, 7-Б **прогулянкові майданчики потребують дообладнання навісами від сонячних променів та атмосферних опадів.**

вул.Мічуріна, 7

вул.Республіканська, 1

Забезпечується право на харчування. Вартість витрат на харчування на 1 підопічного в день в усіх відділеннях становить 63 гривні. У двох відділеннях (вул.Республіканська, 1 та Комарова, 7-Б) є столові кімнати, обладнані необхідними меблями та столовим посудом. Підопічні відділення по вул.Мічуріна, 7 приймають їжу у житлових кімнатах при наявності їдальні, яка розташована в неопалювальному приміщенні.

Харчоблок розташований окремо від усіх трьох відділень за адресою вул.Незалежності, 13. Страви готуються на всі відділення і доставляються до відділень транспортом територіального центру.

У відділеннях наявні меню, розміщені на видних місцях. Приготовлені страви відповідали меню.

вул.Комарова, 7-Б вул.Республіканська, 1

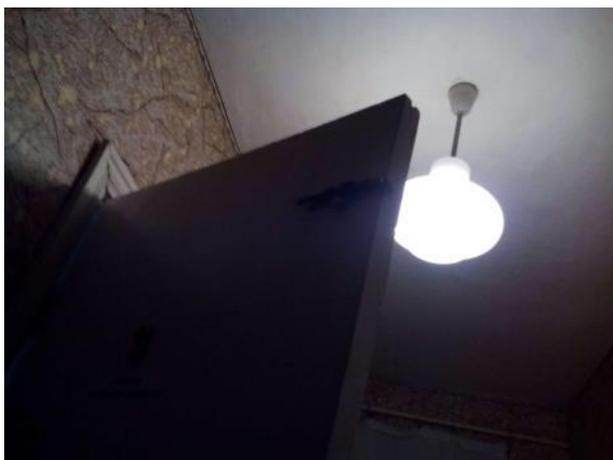
Разом з тим, моніторами зауважено, що їжа до відділення по вул.Мічуріна, 7 була доставлена в пластиковому та битому емальованому посуді, що суперечить санітарним нормам.

вул.Мічуріна, 7

Забезпечується доступ до свіжого повітря. Житлові кімнати провітрюються відповідно до графіків.

Природне освітлення достатнє. Однак, *рівень штучного освітлення не відповідає нормам. У кімнатах паліативної допомоги недостатнє штучне освітлення, а у ліжкових хворих відсутні кнопки виклику.*

У всіх відділеннях забезпечується належний температурний режим. Забезпечується газове опалення житлових приміщень відділень. В кімнатах було тепло.

вул.Мічуріна, 7 вул.Республіканська, 1 вул.Комарова, 7-Б

Моніторами зауважено, що у відділенні по вул.Мічуріна, 7 ритуальна кімната потребує ремонту та дообладнання. Вхід до кімнати захищений.

Обладнання туалетів задовільне. Унітази розміщені в окремих кабінках.

вул.Комарова, 7-Б вул.Республіканська, 1

Підопічним забезпечується доступ до інформації про свої права та пільги, правове виховання.

Забезпечується можливість оскаржити рішення адміністрації. В кожному відділенні наявні скриньки скарг та пропозицій.

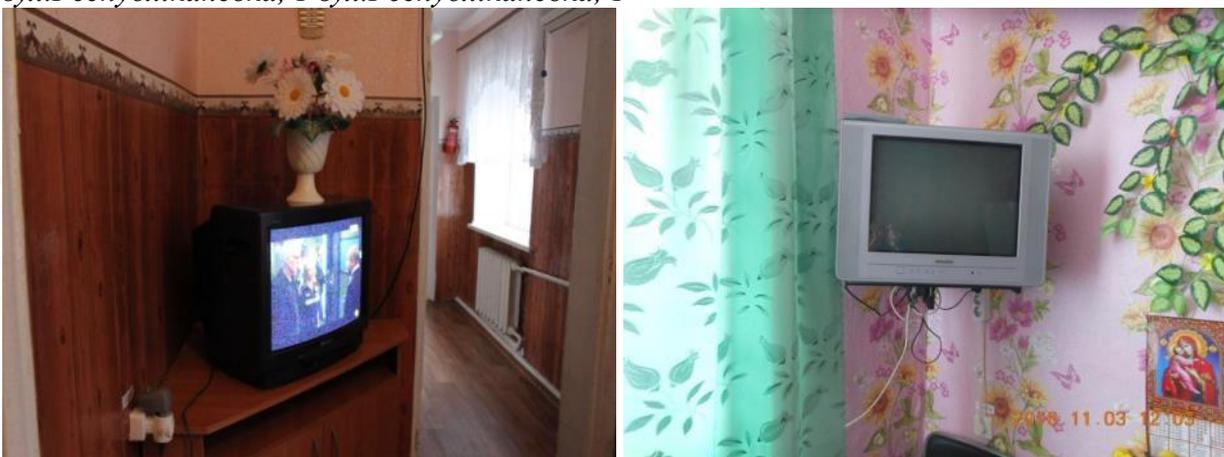
Дотримуються права підопічних на свободу світогляду і віросповідання (ст. 35 КУ). До відділень приходять представники різних конфесій. Священнослужителі Православної церкви проводять богослужіння, сповідання та причащення підопічних. Забезпечується рівність у правах при проведенні богослужінь, обрядів або церемоній.

Забезпечується можливість систематично отримувати суспільно важливу інформацію (доступ до ТВ, радіо). У відділеннях є телевізори і підопічні отримують вільний доступ до перегляду передач. Особисті телевізори підопічних розміщені в їх кімнатах.

Разом з тим, моніторами виявлено **факт несправного телевізора у холі відділення по вул.Республіканській, 1, тоді як на час візиту був в наявності новий, втім не встановлений.**

вул.Республіканська, 1 вул.Республіканська, 1

вул.Мічуріна, 7 вул.Комарова, 7-Б

вул.Республіканська, 1(непрацюючий телевізор)

Забезпечується можливість користуватися телефоном у будь-який час без обмежень. Підопічні мають власні мобільні телефони, якими користуються без обмежень. Забезпечується також можливість користуватися послугами пошти.

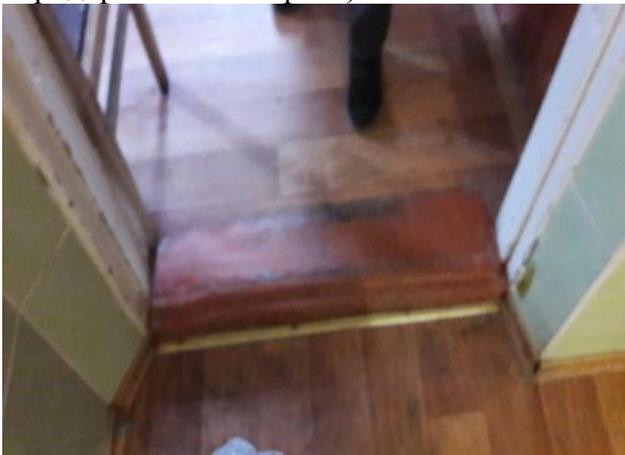

вул.Комарова, 7-Б

Забезпечується можливість отримання та зберігання передач. У кожному відділенні є холодильники загального користування.

Виявлені порушення дотримання прав людей з інвалідністю, ВІЛ/СНІД, інших вразливих категорій.

Частково відсутня доступність для осіб з обмеженими можливостями (в кімнатах та коридорах високі пороги).

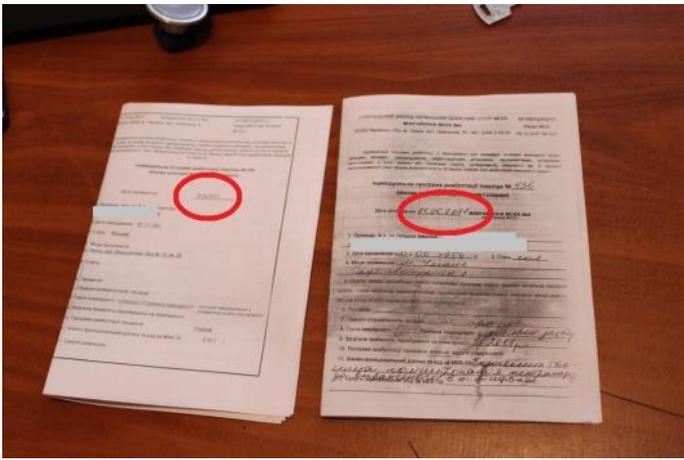
Наявні спеціальні пристосування для осіб із вадами (зору, слуху, маломобільних груп населення).

Особи з інвалідністю забезпечені у достатній кількості кріслами колісними, частково забезпечені стільчиками для купання, сидіннями для ванної, поручнями для інвалідів-візочників.

У відділенні по вул.Республіканській, 1 у фойє стоїть *зламане крісло колісне, на якому замість сидіння встановлено пластиковий стілець*. Моніторами наголошено, використання такого саморобного "пересувного засобу" для маломобільних груп населення забороняється, оскільки це може зашкодити здоров'ю підопічного. Також поінформовано персонал відділень про Каталог технічних засобів реабілітації, в якому міститься інформація стосовно кожної модифікації крісел колісних з медичними показаннями та протипоказаннями.

Відсутні індивідуальні програми реабілітації у більшості підопічних, яким встановлено інвалідність. У відділенні по вул.Республіканській, 1 медперсонал зміг віднайти лише дві такі програми, однак вони були прострочені (дата видачі 2011, 2013 рр.). Не виконуються рекомендації МСЕК, що містяться в індивідуальних програмах реабілітації.

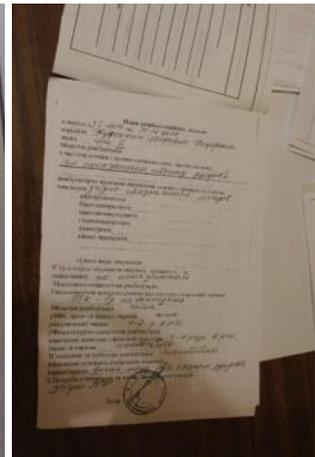
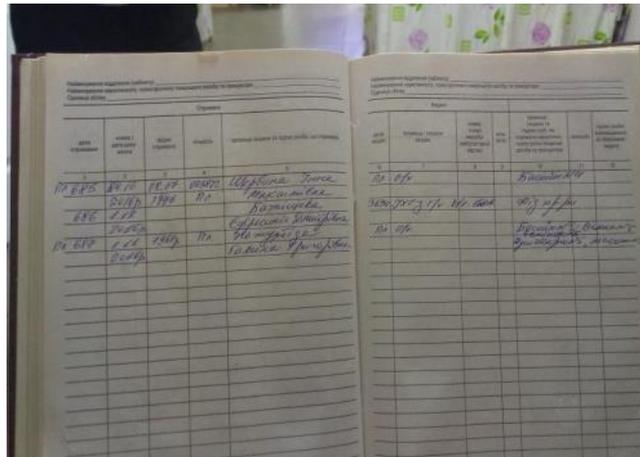

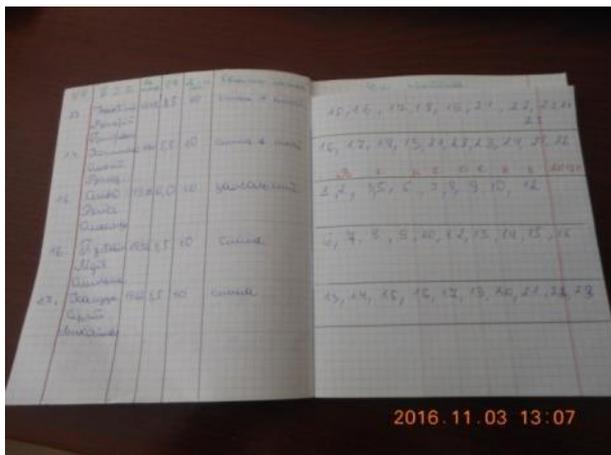
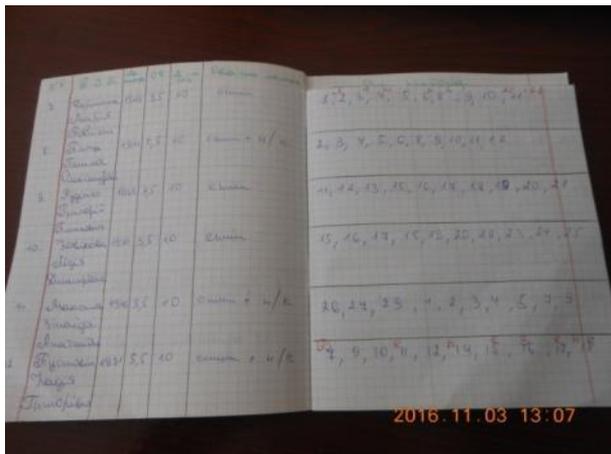
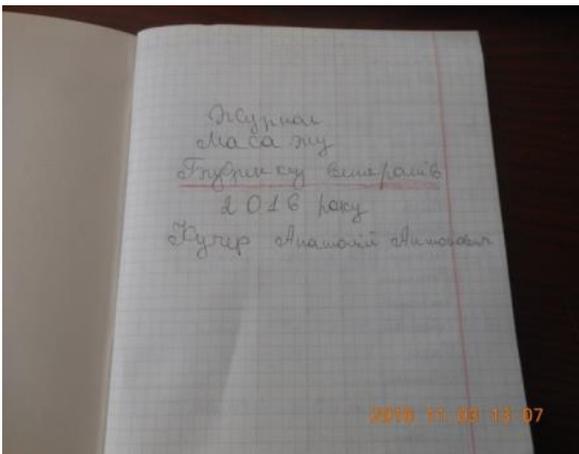
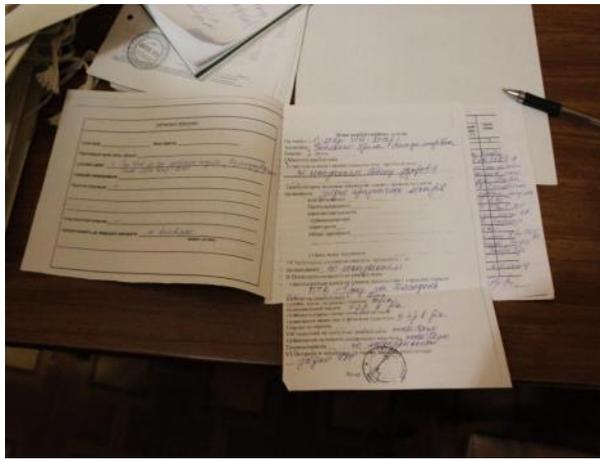
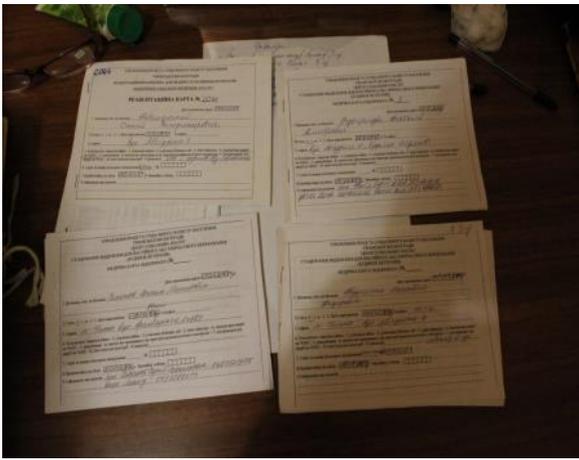
Не всі підопічні мають можливість отримувати послуги в Реабілітаційному комплексі для людей з особливими потребами.

Відділення по вул.Комарова, 7-Б розташоване на 1-му поверсі Реабілітаційного комплексу для людей з особливими потребами. **Відповідно до записів в "Журналі обліку прийому клієнтів та лікарських призначень відділення соціально-медичних послуг", протягом 2016 року 687 жителів міста Умань отримали реабілітаційні послуги, тоді як лише 16 підопічним даного відділення (або 2,3% від загальної чисельності підопічних трьох відділень) були надані такі послуги. Втім підопічним двох інших відділень послуги в Реабілітаційному комплексі не надаються.**

На підопічних ведуться реабілітаційні картки за формою, не затвердженою нормативним актом. Розроблені плани реабілітаційних заходів (далі – плани).

Відповідно до планів 18 підопічним (вул.Мічуріна, 7) протягом року передбачено проведення реабілітаційних заходів з масажу (14 особам) та з ЛФК (18 особам). Однак, ні в журналах Реабілітаційного комплексу, ні в окремому журналі по Будинку ветеранів масажиста Кучера А.А. немає жодного запису про надання цим підопічним послуг з масажу та ЛФК. Це свідчить про те, що **жодного з розроблених реабілітаційних заходів не виконано.**

Зважаючи на те, що Реабілітаційний комплекс створений для надання послуг людям з особливими потребами, на думку моніторів, в першу чергу, послуги повинні надаватись саме такій категорії осіб, зокрема підопічним відділень стаціонарного догляду. Втім, **в першу чергу, послуги надаються жителям міста Умані на платній основі.**

Виявлені порушення прав підопічних на пенсійне забезпечення. Особисті кошти підопічних (25% пенсії) трьох відділень отримує завідувач відділення, не маючи на це юридичних підстав (довіреності) на противагу тому, що пенсійні кошти повинні отримуватись кожним підопічним особисто та витратитись на їх власний розсуд.

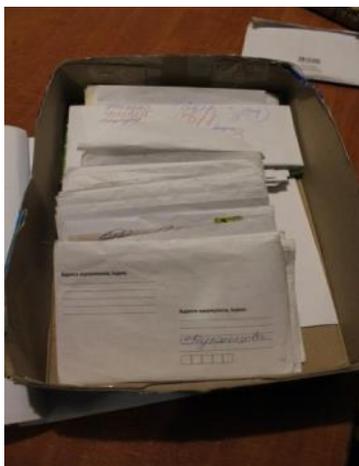
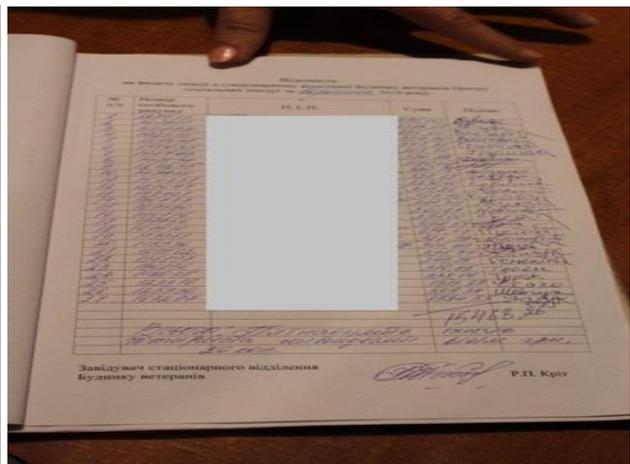
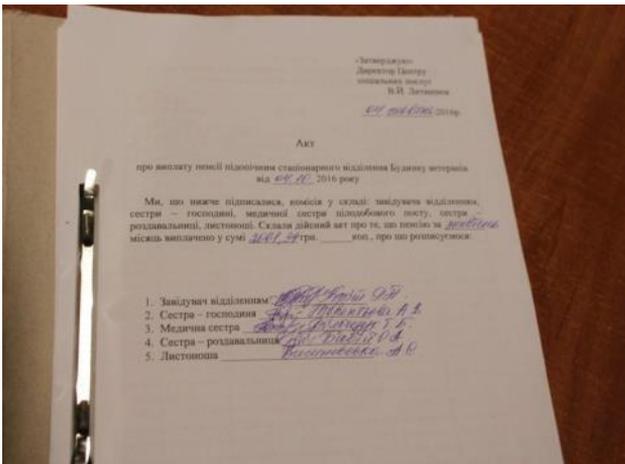
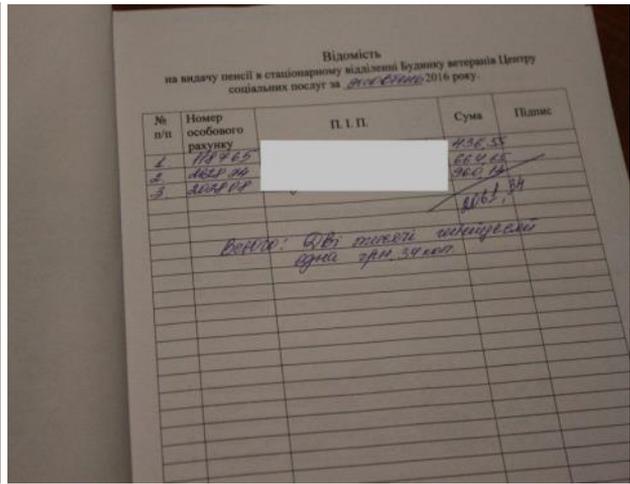
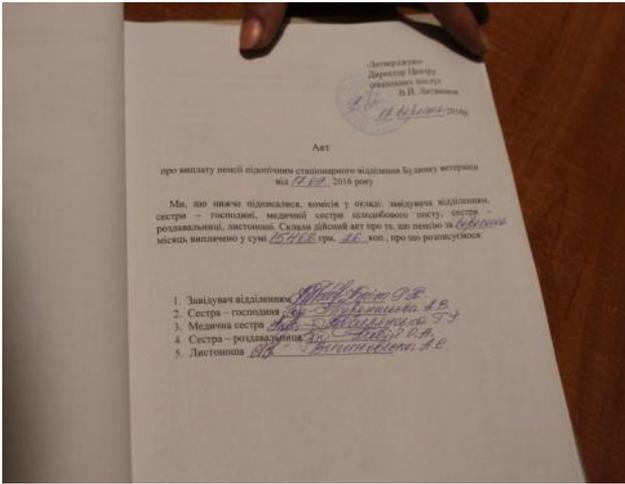
Факт отримання коштів оформлюється актом комісії, до складу якої входять працівники стаціонарного та поштового відділень. Потім заввідділенням отримані пенсійні кошти видає підопічним по відділенням.

Більшість готівки пенсійних коштів зберігається в сейфі заввідділенням в окремих конвертах з позначенням прізвищ. Під час спілкування з підопічними з'ясовано, що **жоден з**

них не володіє інформацією стосовно залишків пенсійних коштів, які знаходяться у конвертах.

Підопічна В. поскаржилась моніторам про те, що до 90-річчя їй видали 200 гривень, а пенсію за жовтень вона не отримувала. Замість того, щоб стримано пояснити старій людині про пенсійні кошти, завідділенням почала кричати на неї та звинувачувати в тому, що вона не пам'ятає як отримала пенсію за жовтень. Ця ситуація свідчить про таке, що принижує людську гідність виду поводження до людини літнього віку.

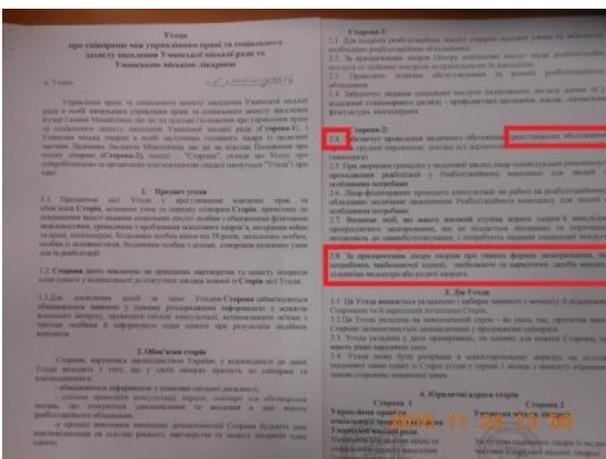
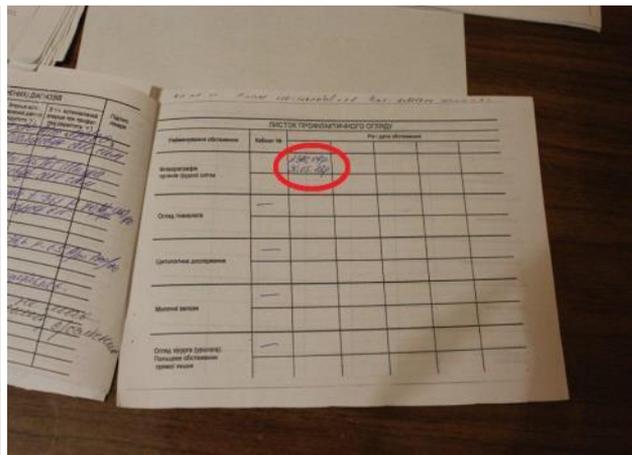
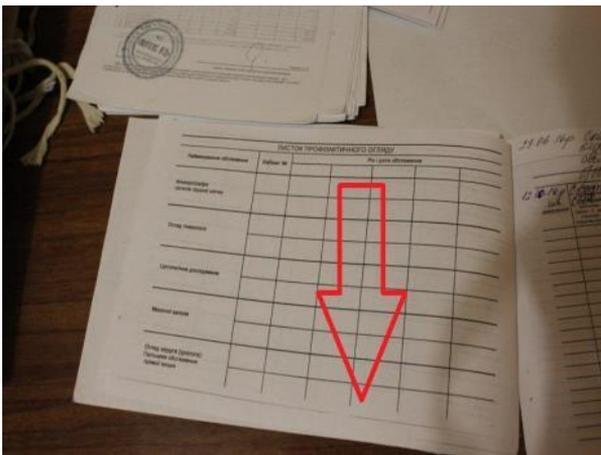
Закупівля продуктів харчування, медикаментів тощо на прохання підопічних за їх пенсійні кошти здійснюється працівниками відділень. Під час огляду фінансових чеків встановлено факти нецільового витрачання коштів підопічних, зокрема придбано спиртні напої (вино, пиво), маргарин та дитячі шкарпетки (без відома підопічних).

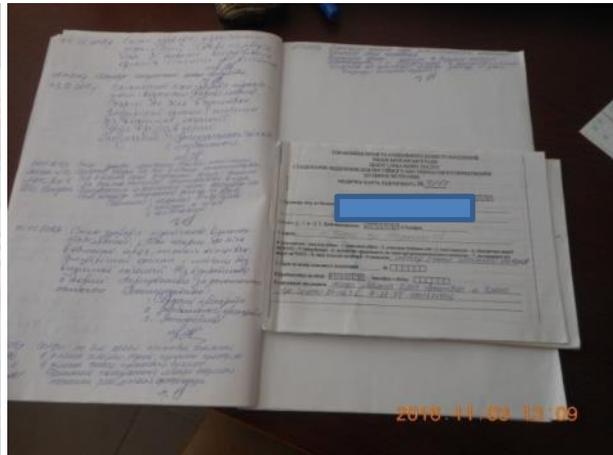
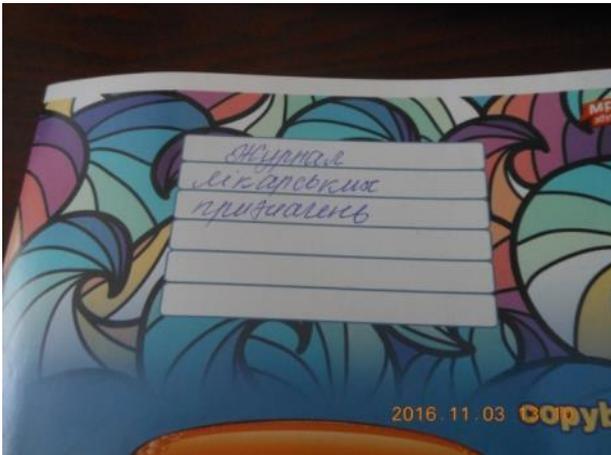
Частково забезпечується право підопічних на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування (ст. 49 Конституції України).

Не ведуться історії хвороби; записи про стан здоров'я робляться в медичних картках власної форми, не затвердженій правовим актом. Підопічним не проводяться поглиблені медичні огляди, не здійснюються флюорографічні обстеження. Останні записи про такі обстеження за 2012-2013 рр. Водночас між управлінням праці та соціального захисту населення Уманської міської ради та Уманською міською лікарнею укладено Угоду про співпрацю від 01.11.2015 р. Пунктом 2.4. цієї Угоди передбачено проведення лікарнею медичного обстеження (регтненівського обстеження органів грудної порожнини тощо), попри це підопічним відділень ці обстеження не здійснюються. Підопічна П., що хворіє на цукровий діабет, на час візиту сильно кашляла і розповідала, що флюорографічного обстеження їй проводили, лікування дихальних шляхів їй не здійснюється. В медичній картці останнє флюорографічне обстеження було зроблене у 2013 році на час влаштування у відділення. Також ця підопічна скаржилась на те, що у неї погіршився зір і їй потрібна консультація окуліста, втім лікарем відділення такої консультації підопічній не організовано.

Моніторами зауважено, що медичний кабінет відділення по вул. Мічуріна, 7, яке виконує функцію кімнати медперсоналу, процедурної, кабінету лікаря та старшої медсестри не відповідає вимогам пункту 6.2.2 ДБН В.2.2-18:2007. Заклади соціального захисту населення. Також у Постанові про накладання штрафу Державної санітарно-епідеміологічної служби України від 12.11.2015 р. № 3 вказані порушення стосовно ведення медичних карт на підопічних та облаштування медичного кабінету відповідно сан вимог. Моніторами зауважено, що на час візиту ці порушення не усунуто.

У відділеннях забезпечується цілодобове чергування медичних працівників. Журнал лікарських призначень ведеться у шкільному зошиті.

Підопічні знають як звати лікарів та молодший медичний персонал.

Медична частина забезпечена необхідними ліками. Потребу у медикаментах на 3 відділення формує зав.відділенням соціально-медичних послуг Бойко Г.Г. За його розрахунками потреба у медикаментах задовольняється лише на дизенфікуючі засоби.

Моніторами зауважено, що наявна кількість ліжок у кімнатах паліативної допомоги не відповідає документації (11/15). Відсутня також медична ширма (для здійснення санітарно-гігієнічної обробки підопічних та використання у разі смерті).

У паліативному відділенні є онкохворий Н., для якого медична сестра міської лікарні доставляє у відділення по вул. Мічуріна, 7 дводенну дозу трамадолу в ампулах. **Після ін'єкцій ампули повертаються до закладу охорони здоров'я, що суперечить вимогам наказу МОЗ від 07.08.2015 р. № 494 "Про деякі питання придбання, перевезення, зберігання, відпуску, використання та знищення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів у закладах охорони здоров'я".**

Адже, відповідно до п. 10 Інструкції щодо заповнення форми первинної облікової документації № 129-10/о "Журнал обліку повернутих зі створених стаціонарів вдома препаратів наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів" порожні ампули, блістери з-під використаних препаратів наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів не потребують додаткового кількісного обліку та окремої процедури знищення.

Для підопічної П., що хворіє на цукровий діабет, інсулін отримують 1 раз на місяць.

Підопічному В. відділення по вул.Республканській, 1 потрібна дороговартісна операція на очах, на яку пенсійних коштів не вистачає. Працівниками відділення у минулому році були направлені листи-звернення до керівників різних структур з проханням надати матеріальну допомогу на проведення операції (катаракти) підопічному В., втім необхідної суми не було зібрано і проблема на даний час залишається не вирішеною.

Забезпечується організація надання домедичної допомоги. У вкладках для надання невідкладної медичної допомоги є в наявності необхідні лікарські засоби.

Підопічним надається дієтичне харчування (окремий стіл – 2 підопічних, хворих на цукровий діабет).

Штат медичних працівників укомплектований повністю.

Забезпечується право на вільний розвиток своєї особистості (ст.23 КУ). Для підтримання активної життєдіяльності підопічні відділень беруть активну участь у діяльності клубів за інтересами: "Надвечір'я", "Гармонія", "Оптиміст" тощо. Забезпечується право на дозвілля та відпочинок.

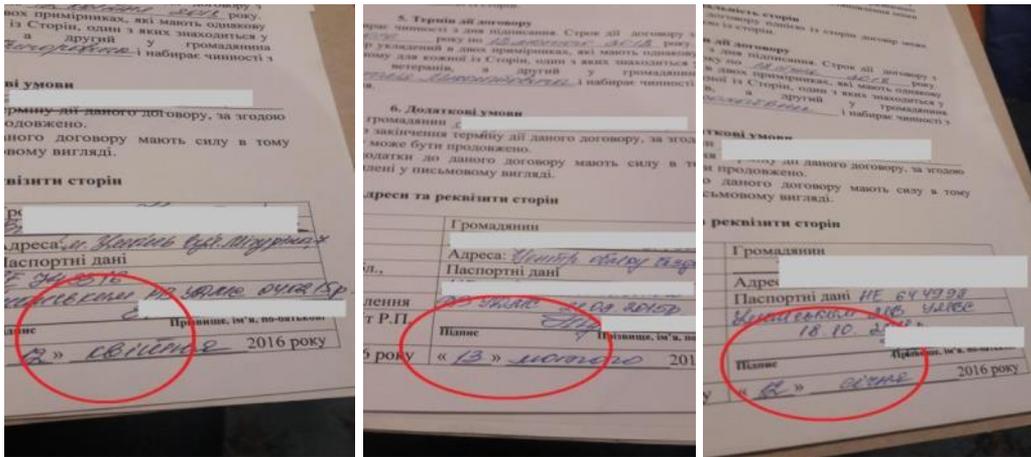
Висновки та рекомендації

За результатами моніторингових візитів проведено підсумкову нараду за участю начальника управління праці та соціального захисту населення, директора Центру соціальних послуг, завідувачою стаціонарними відділеннями, медичних працівників, на якій обговорено проблемні питання, шляхи їх вирішення, також наголошено на виявлених

недоліках та надано рекомендації щодо їх усунення. Також про результати моніторингових візитів було повідомлено заступника міського голови – секретаря міськвиконкому Плотнікову Л.П.

Виявлені недоліки та Рекомендації, які будуть направлені до Міністерства соціальної політики України та Черкаської обласної державної адміністрації:

1. Відсутні підписи підопічних на договорах про надання соціальних послуг, чим порушуються вимоги п.3 розділу V Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Мінсоцполітики від 29.02.2016 № 198.

2. Не дотримується право підопічних на гуманне ставлення та повагу до людської гідності, *гарантоване Принципами ООН щодо осіб похилого віку, прийняті резолюція 46/91 Генеральною Асамблеєю 16 грудня 1991 року (Принцип "гідність" п.17).*

У відділеннях панує атмосфера неповаги до людини. Під час візиту керівник Центру соціальних послуг підвищувала голос на своїх підлеглих, була знервованою та подеколи агресивною. У свою чергу, персонал перешкоджав підопічним вільно висловлювати свою думку, перебивав та "підказував" правильні відповіді.

3. Порушується право на свободу пересування, закріплене *Принципами ООН щодо осіб похилого віку, прийнятими резолюцією 46/91 Генеральної Асамблеї 16 грудня 1991 року (Принцип "незалежність").*

3.1. Хвіртка металевого паркану, що огорожує територію відділення по вул. Мічуріна,7, замкнута, тож мешканці не можуть вільно виходити за межі установи.

3.2. На дверях кімнат паліативного відділення наявні зашморги. Це свідчить про застосування фізичного обмеження до підопічних шляхом ізоляції.

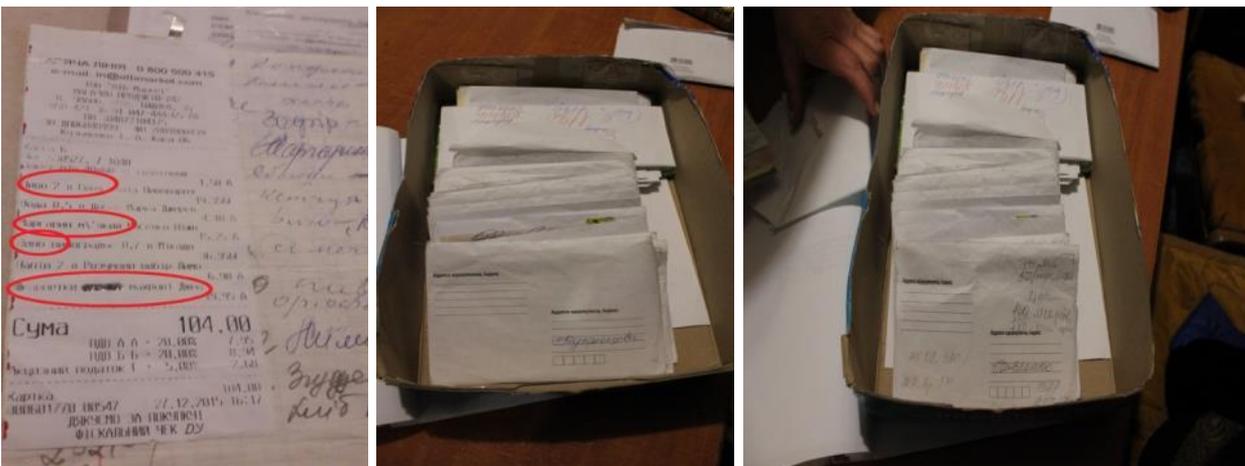
4. Порушується право підопічних на пенсійне забезпечення, *затверджене статтями 88 Закону України "Про пенсійне забезпечення" та 48 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" (Під час перебування пенсіонера у відповідній установі йому виплачується 25 відсотків призначеної пенсії).*

4.1. Безпідставне отримання пенсійних коштів завідувачем відділень.

Особисті кошти дієздатних підопічних (25% пенсії) трьох відділень отримує завідувач відділення, не маючи на це юридичних підстав (довіреності) на протипагу тому, що пенсія має виплачуватись самому пенсіонерові та витратитись на його власний розсуд.

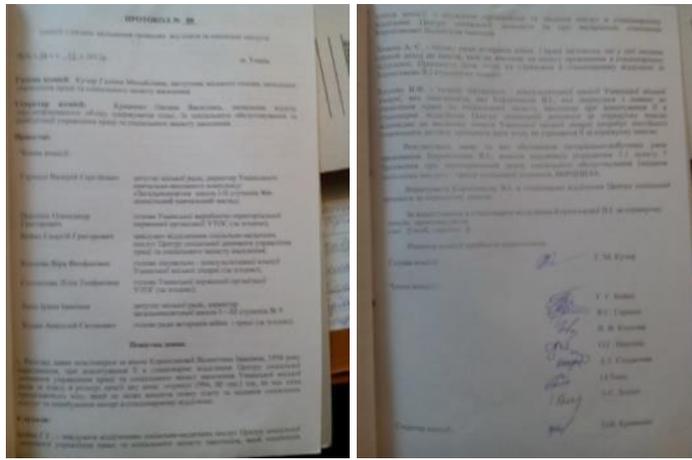
4.2. Нецільове витрачання коштів підопічних.

Закупівля продуктів харчування, медикаментів тощо на прохання підопічних за їх пенсійні кошти здійснюється працівниками відділень. Під час огляду фінансових документів виявлено фіскальні чеки, згідно з якими придбано спиртні напої (вино, пиво), маргарин та дитячі шкарпетки.

4.3. Не вживаються заходи щодо захисту прав та законних інтересів підопічних, які перебувають у відділеннях на умовах стовідсоткового відшкодування витрат на утримання, або за отримувану пенсію.

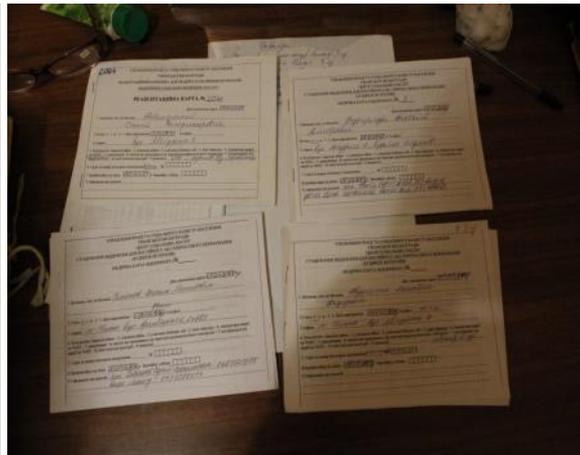
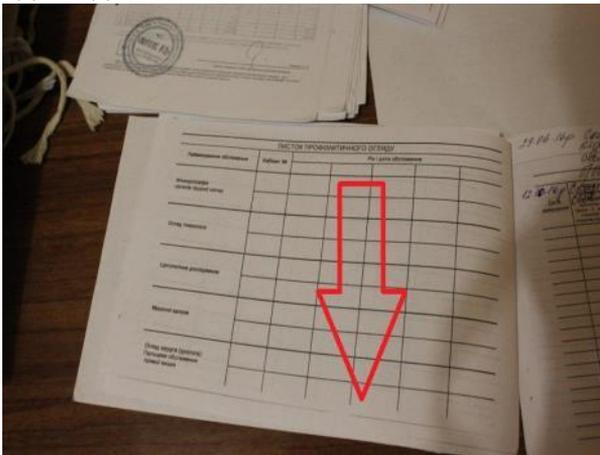
Комісією з питань звільнення громадян від плати за соціальні послуги приймається рішення про влаштування у відділення стаціонарного догляду за отримувану пенсію. Зокрема, згідно з протоколом від 26.12.2012 № 88 прийнято рішення про влаштування громадянки К. у стаціонарне відділення за плату в розмірі пенсії, яку вона отримує (994,0 грн.), оскільки її син не в змозі стовідсотково оплачувати перебування матері у відділенні.

Оплата підопічною К. за власне утримання у повному розмірі своєї пенсії є порушенням ст.51 Конституції України та ст.172 Сімейного Кодексу України (*дитина, повнолітні дочка, син зобов'язані піклуватися про батьків, проявляти про них турботу та надавати їм допомогу; якщо повнолітні дочка, син не піклуються про своїх непрацездатних, немічних батьків, з них можуть бути за рішенням суду стягнуті кошти на покриття витрат, пов'язаних із наданням такого піклування*), а також статей 88 Закону України "Про пенсійне забезпечення" та 48 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" (*під час перебування пенсіонера на повному державному утриманні у відповідній установі (закладі) йому виплачується 25 відсотків призначеної пенсії*).

5. Порушується право підопічних на медичну допомогу, *гарантоване ст. 49 Конституції України, ст. 25 Конвенції ООН про права інвалідів (Здоров'я) та Правил 2 (Медичне обслуговування) Резолюції 48/96 Генеральної Асамблеї ООН. Стандартні правила забезпечення рівних можливостей для інвалідів.*

Підопічним не здійснюються щорічні поглиблені огляди вузькопрофільними спеціалістами та не проводяться флюорографічні обстеження. У медичних картках відсутні відповідні записи.

Не ведуться історії хвороби; записи про стан здоров'я робляться в медичних картках за формою, не затвердженою нормативним актом.

Підопічний В. потребує проведення операції на очах, втім протягом 2015-2016 рр. Центру соціальних послуг не вдалося зібрати необхідні кошти і проблема залишається не вирішеною.

6. Не відповідає вимогам Державних будівельних норм України "Будинки і споруди" медичний кабінет відділення по вул.Мічуріна,7, зокрема порушуються вимоги пункту 6.2.2 ДБН В.2.2-18:2007. Заклади соціального захисту населення.

Медичний кабінет відділення по вул.Мічуріна,7, що виконує функцію кімнати медперсоналу, процедурної, кабінету лікаря та старшої медсестри займає досить малу площу, в якому розміщено стіл та кушетка.

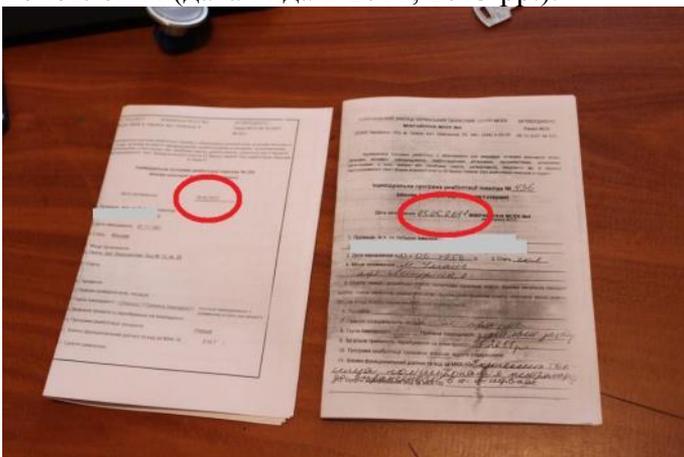
7. Не дотримуються вимоги наказу МОЗ від 07.08.2015 р. № 494 "Про деякі питання придбання, перевезення, зберігання, відпуску, використання та знищення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів у закладах охорони здоров'я" працівниками закладу охорони здоров'я.

Працівник закладу охорони здоров'я доставляє у відділення по вул. Мічуріна, 7 психотропний анальгетик (трамадол) в ампулах. На вимогу працівника лікувального закладу після ін'єкцій ампули повертаються, що суперечить вимогам зазначеного наказу, оскільки згідно з п. 10 Інструкції щодо заповнення форми первинної облікової документації № 129-10/о "Журнал обліку повернутих зі створених стаціонарів вдома препаратів наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів" порожні ампули, блістери з-під використаних препаратів наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів не потребують додаткового кількісного обліку та окремої процедури знищення.

8. Відсутня медична ширма (для здійснення санітарно-гігієнічної обробки підопічних та використання у разі смерті) у відділенні по вул.Мічуріна, 7, що є порушенням права на приватність та Принципів ООН щодо осіб похилого віку, прийнятих резолюцією 46/91 Генеральної Асамблеї 16 грудня 1991 року (Принцип "догляд").

9. Відсутні індивідуальні програми реабілітації на більшість осіб, яким встановлено інвалідність, чим порушуються норми статей 4, 23 Закону України "Про реабілітацію інвалідів в Україні" та Резолюції 48/96 Генеральної Асамблеї ООН. Стандартні правила забезпечення рівних можливостей для інвалідів (Правило 3. Реабілітація).

Не здійснюється контроль за виконанням індивідуальних програм реабілітації та їх поновлення (дата видачі 2011, 2013 рр.).

10. Не забезпечується право на реабілітацію, гарантоване Конвенцією ООН про права інвалідів (Стаття 25. Здоров'я) та Резолюцією 48/96 Генеральної Асамблеї ООН. Стандартні правила забезпечення рівних можливостей для інвалідів. (Правило 3. Реабілітація).

Не усім підопічним забезпечується можливість отримувати послуги в Реабілітаційному комплексі для людей з особливими потребами. Протягом 2016 року реабілітаційні послуги отримали 687 жителів міста Умань, тоді як лише 16 підопічних (або 2,3% від загальної чисельності підопічних трьох відділень) отримали такі послуги.

Відповідно до планів реабілітаційних заходів 18 підопічним (вул.Мічуріна, 7) протягом року передбачено проведення реабілітаційних заходів з масажу (14 особам) та з ЛФК (18 особам). Однак, ні в журналах Реабілітаційного комплексу, ні в окремому журналі по Будинку ветеранів масажиста Кучера А.А. немає жодного запису про надання цим підопічним реабілітаційних послуг.

11. Не затверджені нормативним актом форми реабілітаційних карток.

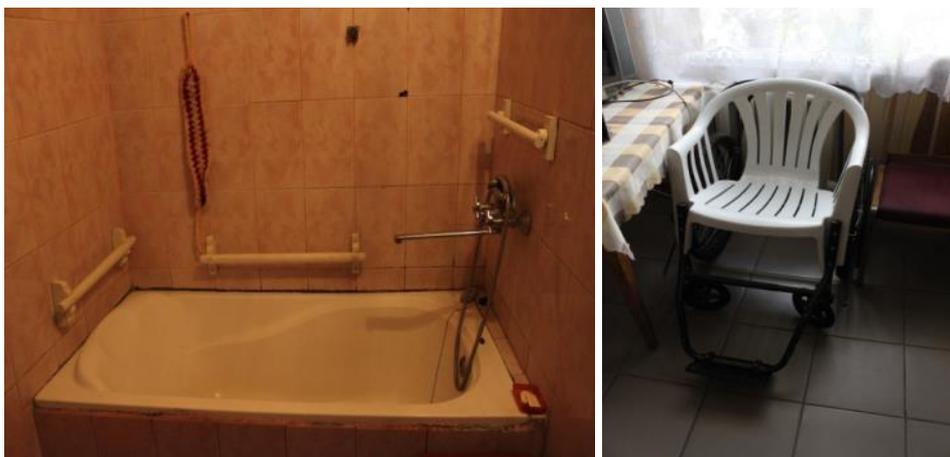
12. Частково відсутня доступність для осіб з обмеженими можливостями, чим порушуються норми ст.10 Закону України "Про реабілітацію інвалідів в Україні" та п.1.3. Положення про відділення паліативної допомоги в стаціонарному відділенні для постійного або тимчасового проживання, затверджене наказом управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради від 30.11.2012 № 82.

13. Відсутні необхідні технічні та інші засоби реабілітації для осіб з інвалідністю, чим порушуються норми статей 4, 23 Закону України "Про реабілітацію інвалідів в Україні".

У ванній кімнаті (вул.Мічуріна, 7) відсутні стільчики для купання, сидіння для ванної, в туалетній кімнаті – поручні для інвалідів-візочників). У ліжкових хворих відсутні необхідні меблі та оснащення.

У відділенні по вул.Республіканській, 1 у фойє стоїть зламане крісло колісне, поверх якого встановлено пластиковий стілець. Моніторами наголошено, що використання такого саморобного "пересувного засобу" для маломобільних груп населення забороняється, оскільки це може зашкодити здоров'ю підопічного.

вул.Мічуріна, 7 вул.Республіканська, 1

14. Не облаштовано сантехнічним обладнанням умивальник в санітарній кімнаті (відсутній змішувач), відсутні сидіння та кришки на унітазах (вул.Мічуріна, 7), чим порушуються норми ст. 28 Конвенції ООН про права інвалідів. (Право на достатній життєвий рівень та соціальних захист).

15. Не дотримуються норми площі на 1 особу (в житлових кімнатах ліжка стоять впритул), чим порушуються вимоги п. 6.1.2.4 ДБН В.2.2-18:2007. Заклади соціального захисту населення та ст. 28 Конвенції ООН про права інвалідів. (Право на достатній життєвий рівень та соціальних захист).

вул.Республіканська, 1 вул.Комарова, 7-Б

16. Не дотримуються норми забезпечення підопічних матеріалами та інвентарем, встановлені наказом Мінсоцполітики України від 19.08.2015 № 857 “Про затвердження Мінімальних норм забезпечення предметами, матеріалами та інвентарем громадян похилого віку, інвалідів та дітей-інвалідів в інтернатних установах та територіальних центрах соціального обслуговування (надання соціальних послуг) системи соціального захисту населення”, порушуються норми ст.28 Конвенції ООН про права інвалідів.

Не вистачає шаф для одягу, речі підопічних зберігаються під ліжками, або на ліжках під подушками. Відсутні приліжкові коврики. Постільна білизна стара, потребує заміни.

З матраців ліжкових хворих не зняті пакувальні поліетиленові плівки, на яких лежить лише простирadlo, що ковзається і збивається.

вул. Мічуріна, 7

17. Не дотримуються норми забезпечення підопічних одягом та взуттям, встановлені наказом Мінсоцполітики України від 19.08.2015 № 857 “Про затвердження Мінімальних норм забезпечення предметами, матеріалами та інвентарем громадян похилого віку, інвалідів та дітей-інвалідів в інтернатних установах та територіальних центрах соціального обслуговування (надання соціальних послуг) системи соціального захисту населення”, порушуються норми Конвенції ООН про права інвалідів (стаття 28. “Право на достатній життєвий рівень та соціальних захист”).

Більшість одягу та взуття є власністю підопічних, привезених з дому. Підопічна В. скаржилась, що порвалися її власні чоботи, втім нових чобіт у відділенні їй не видавали.

В арматурних картах підопічних відсутні записи про видачу осіннього та зимового взуття. Як пояснив персонал підопічним видавались чоботи з гуманітарної допомоги, втім документального підтвердження даного факту не надано.

Прізвище		Ім'я		П.І.М.		Вік		Стать		Раса	
№	П.І.М.	№	П.І.М.	№	П.І.М.	№	П.І.М.	№	П.І.М.	№	П.І.М.
1	Сидоренко	Олександр	Олександр	1950	1950	1950	1950	1950	1950	1950	1950
2	Сидоренко	Олександр	Олександр	1950	1950	1950	1950	1950	1950	1950	1950
3	Сидоренко	Олександр	Олександр	1950	1950	1950	1950	1950	1950	1950	1950
4	Сидоренко	Олександр	Олександр	1950	1950	1950	1950	1950	1950	1950	1950
5	Сидоренко	Олександр	Олександр	1950	1950	1950	1950	1950	1950	1950	1950
6	Сидоренко	Олександр	Олександр	1950	1950	1950	1950	1950	1950	1950	1950
7	Сидоренко	Олександр	Олександр	1950	1950	1950	1950	1950	1950	1950	1950
8	Сидоренко	Олександр	Олександр	1950	1950	1950	1950	1950	1950	1950	1950
9	Сидоренко	Олександр	Олександр	1950	1950	1950	1950	1950	1950	1950	1950
10	Сидоренко	Олександр	Олександр	1950	1950	1950	1950	1950	1950	1950	1950
11	Сидоренко	Олександр	Олександр	1950	1950	1950	1950	1950	1950	1950	1950
12	Сидоренко	Олександр	Олександр	1950	1950	1950	1950	1950	1950	1950	1950
13	Сидоренко	Олександр	Олександр	1950	1950	1950	1950	1950	1950	1950	1950
14	Сидоренко	Олександр	Олександр	1950	1950	1950	1950	1950	1950	1950	1950
15	Сидоренко	Олександр	Олександр	1950	1950	1950	1950	1950	1950	1950	1950
16	Сидоренко	Олександр	Олександр	1950	1950	1950	1950	1950	1950	1950	1950
17	Сидоренко	Олександр	Олександр	1950	1950	1950	1950	1950	1950	1950	1950
18	Сидоренко	Олександр	Олександр	1950	1950	1950	1950	1950	1950	1950	1950
19	Сидоренко	Олександр	Олександр	1950	1950	1950	1950	1950	1950	1950	1950
20	Сидоренко	Олександр	Олександр	1950	1950	1950	1950	1950	1950	1950	1950

18. Не відповідають нормам Конвенції ООН про права інвалідів (Стаття 28. Право на достатній життєвий рівень та соціальних захист) побутові умови окремих кімнат у відділенні по вул.Мічуріна, 7, зокрема ті де пошкоджені шпалери.

Кімната паліативної допомоги

19. Неякісне здійснення заходів (зокрема санітарно-гігієнічних процедур), передбачених змістом соціальної послуги стаціонарного догляду, стандарт якої затверджено наказом Мінсоцполітики від 29.02.2016 р. № 198.

У підопічній паліативного відділення виявлені довгі нігті на ногах. У іншій підопічній в туалетному стільці наявні випорожнення.

20. Частково забезпечується можливість систематично отримувати суспільно важливу інформацію (доступ до ТВ) у відділенні по вул.Республіканській, 1, чим порушується Конвенція

ООН про права інвалідів (Стаття 28. Право на достатній життєвий рівень та соціальних захист).

На час візиту у фойє був непрацюючий телевізор, тоді як в наявності був новий, але не встановлений.

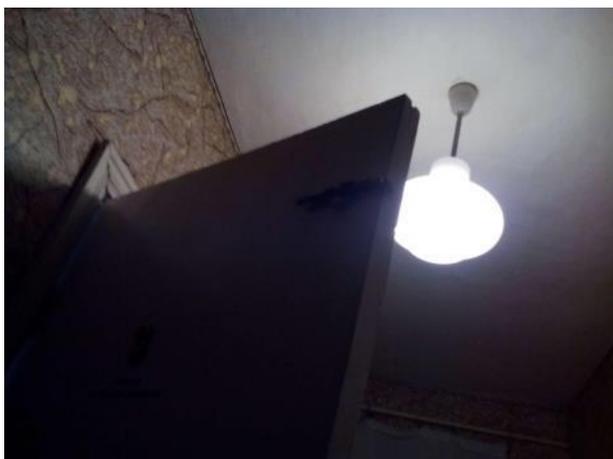
21. Частково забезпечується право на харчування, що суперечить *нормам СанПін 42-123-5777-91 (громадське харчування).*

Їжа до відділення по вул.Мічуріна, 7 була доставлена в пластиковому та битому емальованому посуді.

вул.Мічуріна, 7

22. Не відповідає нормам рівень штучного освітлення у кімнатах паліативної допомоги, чим порушуються *вимоги п. 8.3.3 ДБН В.2.2-18:2007. Заклади соціального захисту населення та ст. 28 Конвенції ООН про права інвалідів. (Право на достатній життєвий рівень та соціальних захист).*

23. Відсутні навіси від сонячних променів та атмосферних опадів на прогулянкових майданчиках, чим порушуються *норми п. 5.3 ДБН В.2.2-18:2007. Заклади соціального захисту населення та ст. 28 Конвенції ООН про права інвалідів. (Право на достатній життєвий рівень та соціальних захист).*

24. Потребує ремонту та дообладнання ритуальна кімната, чим порушуються *норми Закону України "Про поховання та похоронну справу".*

Слід зазначити, що керівництво Уманського центру соціальних послуг оперативно відреагувало на частину виявлених недоліків та у тижневий термін було вжито відповідних заходів, про що поінформовано Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради з прав людини.

Зокрема, забезпечено:

- облаштування ванної кімнати стільцями для купання осіб з обмеженими можливостями;

- встановлення сантехнічного обладнання в санітарній кімнаті;

- зняття з матраців поліетиленової пакувальної плівки;

- облаштування приліжковими килимками житлових кімнат;

- встановлено плазмовий телевізор у фойє відділення по вул.Республіканській, 1.

Рекомендації щодо усунення виявлених недоліків

Міністерству соціальної політики України

1. Унормувати єдині вимоги до ведення медичної та внутрішньої документації стаціонарними установами (первинної медичної документації (медичних карток), журнали відвідування підопічних, журнали травмування тощо).

Уманському міському виконавчому комітету

1. Закладам охорони здоров'я забезпечити дотримання вимог наказу МОЗ від 07.08.2015 р. № 494 "Про деякі питання придбання, перевезення, зберігання, відпуску, використання та знищення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів у закладах охорони здоров'я".

2. Винайти можливість здійснення оперативного лікування на очах підопічному В. відповідно до медичних показань.

Територіальному центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) – Центру соціальних послуг управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради.

1. Вжити заходів щодо надання підопічним у повному обсязі соціальних послуг стаціонарного догляду, стандарти яких затверджено наказом Мінсоцполітики від 29.02.2016 р. № 198.

2. Керівництву Центру соціальних послуг та відділень стаціонарного догляду забезпечити поважне відношення та таке, що не принижує людську гідність виду поведінки до підопічних та підлеглих.

3. Забезпечити дооформлення договорів про надання соціальних послуг підопічним Будинку ветеранів відповідно до п.3 розділу V Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Мінсоцполітики від 29.02.2016 № 198.

4. Забезпечити реалізацію права підопічних на пенсійне забезпечення відповідно до чинного законодавства.

5. Вжити заходів щодо забезпечення реалізації права підопічних на медичне забезпечення, зокрема:

- проведення поглиблених медичних оглядів та флюорографічних обстежень;
- організації консультацій вузькопрофільних лікарів;
- організації ведення медичної документації за формами, затвердженими нормативними актами;
- облаштування медичного кабінету відділення по вул.Мічуріна,7 відповідно до вимог Державних будівельних норм України.

6. Здійснити оформлення індивідуальних програм реабілітації на кожного підопічного, якому встановлено інвалідність, забезпечити виконання рекомендацій та здійснення контролю за їх виконанням.

7. Вжити заходів щодо:

- створення у відділеннях безперешкодного доступу для осіб з обмеженими можливостями;
- надання реабілітаційних послуг у Реабілітаційному комплексі для людей з особливими потребами підопічним трьох відділень стаціонарного догляду відповідно до розроблених індивідуальних планів реабілітаційних заходів;
- заборони використання технічних засобів реабілітації які вийшли з ладу.

8. Вжити заходів щодо створення підопічним належних побутових умов проживання та забезпечення у необхідній кількості одягом, взуттям, меблями та інвентарем відповідно до встановлених норм, зокрема:

- дотримання норм площі на одну особу;
- роздільне облаштування спальних місць;
- проведення ремонту житлових кімнат, де пошкоджені шпалери;
- заміну на нову постільної білизни;
- видачу осіннього та зимового взуття;
- внесення даних про видачу взуття в арматурні картки підопічних;
- облаштування житлових кімнат меблями та інвентарем у достатній кількості;
- облаштування кімнат паліативної допомоги штучним освітленням згідно встановлених норм та медичною ширмою;
- облаштування прогулянкових майданчиків навісами від сонячних променів та атмосферних опадів.

9. Забезпечити реалізацію права підопічних на свободу пересування та не допускати застосування фізичного обмеження до підопічних шляхом ізоляції.

10. Здійснити дообладнання ритуальної кімнати та забезпечити до неї вільний доступ.

Уманська лікарня №2 (психіатричне та наркологічне відділення)

Загальна інформація

Уманська лікарня № 2 заснована в червні 1912 році. Заклад має вищу акредитаційну категорію. Надає спеціалізовану амбулаторну, стаціонарну психіатричну та наркологічну допомогу жителям м. Умані і шести прилеглих районів: Уманський, Христинівський, Тальнівський, Монастирищанський, Маньківський, Жашківський.

Статут Уманської лікарні № 2 (нова редакція) затверджено рішенням Уманської міської ради від 25.11.2008 № 607, прийнято на загальними зборами трудового колективу (Протокол від

28.11.2008 № 1), погоджено начальником відділу охорони здоров'я Уманської міської ради 02.12.2008.

В структуру лікарні входять:

- Перше стаціонарне наркологічне відділення на 20 ліжок та палата інтенсивної терапії на 6 ліжок. В відділенні працює лікар-нарколог першої кваліфікаційної категорії.

- Друге стаціонарне психіатричне відділення на 30 ліжок. Завідувачка відділенням лікар психіатр першої кваліфікаційної категорії.

- Амбулаторно-поліклінічне наркологічне відділення. Завідувач лікар-нарколог вищої кваліфікаційної категорії.

- На базі амбулаторно-поліклінічного наркологічного відділення відкрито сайт замісної підтримуючої терапії (ЗПТ) для наркозалежних осіб. Амбулаторно-поліклінічне психіатричне відділення з денним стаціонаром на 15 ліжок.

В лікарні функціонує клініко-діагностична лабораторія, фізіотерапевтичний кабінет, госпрозрахунковий кабінет по видачі наркологічних та психіатричних сертифікатів.

Інформація щодо напрямів та індикаторів моніторингу

Виявлені порушення випадків катування, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує людську гідність, поводження чи покарання (ст. 28 Конституції України).

1. Фіксація осіб з психічними розладами у гострому стані здійснюється у наглядній палаті на очах у всіх інших пацієнтах, що суперечить наказу МОЗ від 24.03.2016 р. № 240 "Про затвердження Правил застосування фізичного обмеження та (або) ізоляції при наданні психіатричної допомоги особам, які страждають на психічні розлади, та форм первинної облікової документації"

2. Помиття пацієнтів (жінок) психіатричного відділення здійснюється у чоловічому туалеті, а тепла вода – у пляшках.

На вікнах є ґрати які розкриваються (була перевірка пожежної служби, зробили припис, які було усунуто).

Порушень права на свободу та особисту недоторканність (ст. 29 Конституції України) не виявлено.

Випадків, коли у відділеннях лікарні тримались особи без наявності законних підстав для такого тримання, не виявлено. На час візиту осіб, які тримались би у вигляді примусової госпіталізації, не було.

Дотримується право на гуманне ставлення та повагу людської гідності.

Загальний емоційний стан утримуваних задовільний.

Реакція утримуваних на персонал (адміністрацію) установи задовільна. Всі пацієнти, навіть, ті які знаходилися у наглядних палатах, із задоволенням спілкувалися із моніторинговою групою.

Вживаються відповідні заходи щодо вирішення конфліктних ситуацій.
Випадки отримання травм або тілесних ушкоджень відповідним чином реєструється.

Забезпечується права на особисту безпеку.

Частково забезпечується право на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, одяг, житло (ст. 48 Конституції України).

Відділення (психіатричне та наркологічне) розташовані в окремих приміщеннях. Психіатричне відділення № 2 розміщене у двоповерховому приміщенні. на першому поверсі знаходяться: медичний пост персоналу (кабінет медсестри), дві наглядові палати на 8 ліжок для жінок та чоловіків, столова (зі столиками та кухонними приладдям), санітарна кімната (один унітаз для жінок та одна чаша генуя для чоловіків, які розташовані в окремих приміщеннях), душова кімната (води гарячої не було, оскільки бойлер був у неробочому стані).

Наркологічне відділення № 1 розташоване на першому поверсі у двоповерхованому приміщенні: реанімаційне відділення на 6 ліжок, палати, їдальня, хол, кабінети для персоналу тощо. У цьому ж приміщенні (на іншій стороні) розміщується баня (8 ван) для помиття пацієнтів. На другому поверсі в одному приміщенні розміщено складське приміщення з різними предметами.

Наявні пристосовані для проживання приміщення.

Приміщення обладнані належним чином(меблями та інвентарем). Однак *відсутні шафи для зберігання особистих речей (одягу, взуття тощо).*

Не дотримується норми площі на особу.

Наркологічне відділення Психіатричне відділення

Усі пацієнти забезпечені індивідуальними спальними місцями. Навіть, наявні палати з ліжками, які не використовуються у зв'язку з скороченням ліжко-місць у лікарні.

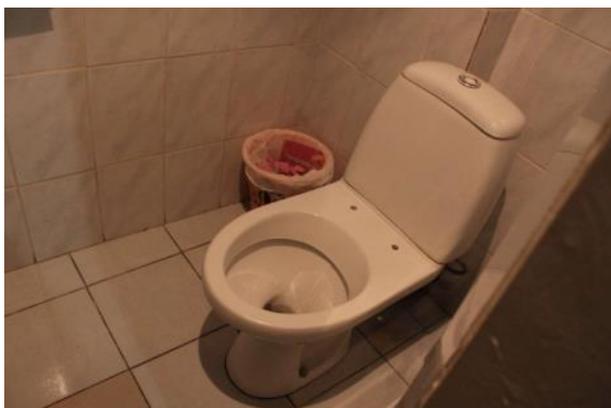
Утримувані забезпечені постільними речами. Інколи пацієнти при госпіталізації приносять власну постільну білизну.

Побутові умови відповідають правилам санітарії та гігієни. У відділеннях чисто. *Разом з тим, не забезпечується можливість миття у лазні (приймати душ).*

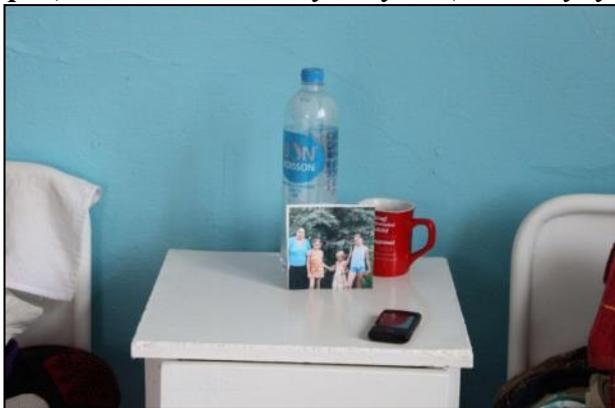
Забезпечується вільний доступ до санітарного вузла в умовах чистоти та пристойності.

Жіночий туалет Чоловічий туалет

Не забезпечується доступ до питної води. У відділеннях відсутні будь-які ємності з питною водою. У психіатричному відділенні питну воду можна попросити у кухонного працівника. Всю питну воду пацієнти купують за власні кошти.

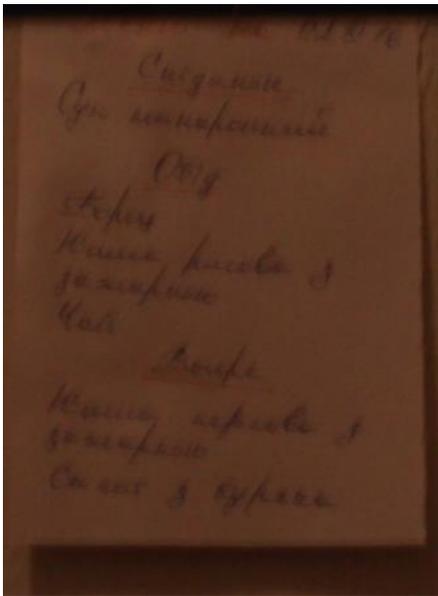

Прогулянкові майданчики обладнано належним чином. У двориках чисто. Є клумби з квітами. Прогулянкові дворики обладнані лавками для сидіння. **Однак відсутні накриття від атмосферних опадів та сонячних променів.**

Психіатричне відділення Наркологічне відділення

Частково забезпечується право на якісне харчування. Під час спілкування з пацієнтами психіатричного відділення **пацієнти скаржилися на погане харчування**. відповідно до меню (сніданок – суп макаронний; обід – борщ, каша рисова із зажаркою, чай; вечеря – каша перлова із зажаркою, салат з буряка).

Психіатричне відділення Наркологічне відділення

Забезпечується доступ до свіжого повітря. Пацієнтам дозволяється вільно виходити на вулицю і перебувати на лавках біля лікарні.

Забезпечується можливість провітрювання палат. Тільки пасивна вентиляція (кватирка). Можливості провітрювання хороші – кватирки відкриваються достатньо.

Природне та штучне освітлення у палатах достатнє. Нічне освітлення відсутнє.

Частково забезпечується температурний режим.

У психіатричному відділенні у палатах 1 поверху температура повітря 20 С. **Натомість, у палатах на 2 поверсі під час візиту було прохолодно (термометра немає).**

Потребує ремонту бойлер для підігріву води для помиття пацієнтів у санітарній кімнаті психіатричного відділення.

Виявлено недоліки облаштування інших спеціальних приміщень передбачених законодавством. У наглядних кімнатах не дотримується житлова площа на одного пацієнта і складає приблизно 2,5-3 кв.м.

Виявлені порушення права на приватність (ст. 28 Конституції України):

Всі спальні місця індивідуальні.

Втім, **обладнання туалетів незадовільне.**

У психіатричному відділенні для жінок та чоловіків по одному унітазу (2 унітази на 25 ліжок).

Виявлені порушення обладнання душових кабін та приміщень лазні. Душові не розділено на кабінки (перегородки). У наркологічному відділенні є баня, у якій миються всі пацієнти лікарні (зі слів медичного персоналу).

Дозволяється тримати в палаті особисті речі.

Пацієнти перебувають у своєму одязі, яку або перуть у відділенні (є пральна машина) або їм приносять зміну одягу родичі.

Однак у наглядних палатах обмежено тримання особистих речей. Під час візиту у кімнату для зберігання особистих речей сестра-господиня розповідала про те, як пацієнти при госпіталізації здають особистий одяг та взуття (особливо ті, які спочатку перебувають у наглядній палаті). При огляді речей було встановлено, що у лікарні залишилися речі (верхній одяг та взуття) пацієнтів, які давно вже були виписані. При виписці пацієнта після обіду після 15.00 (оскільки у сестри-господині психіатричного відділення закінчується робочий день) при умові, якщо одяг зберігався у сестри-господині, його забрати неможливо. Аналогічна ситуація складається при раптовій госпіталізації до Обласної психіатричної лікарні №1 (м. Сміла).

Виявлені порушення права на правову допомогу. (ст. 59 Конституції України). Не забезпечується надання безоплатної первинної правової допомоги

Відсутні інформаційні стенди (правові куточки). У психіатричному та наркологічному відділеннях відсутні стенди з про права осіб, які потребують психіатричної допомоги. Втім в амбулаторно-поліклінічному відділенні розміщені інформаційні стенди, які не містять необхідної для пацієнтів інформації.

Стенди в амбулаторно-поліклінічному відділенні

Не забезпечується доступ до інформації про свої права та пільги, правове виховання. Не забезпечується можливість оскаржити рішення адміністрації. Відсутні скриньки для скарг та пропозицій.

Частково забезпечується право на свободу світогляду і віросповідання. Не забезпечується доступ до богослужіння та релігійних обрядів. Відсутні місце, не визначено час та інші умови проведення богослужіння, обряду або церемонії. Жодних місць для відправлення релігійних обрядів та служінь у відділеннях лікарні немає.

Частково забезпечується можливість систематично отримувати суспільно важливу інформацію (доступ до ТВ, радіо). У відділеннях немає телевізора (під час моніторингу у психіатричному відділенні пацієнти висловлювалися про відсутність телевізора через тип закладу, у якому вони перебувають). Деякі пацієнти говорили про те, що їм не хочеться дивитися телевізор, оскільки знаходяться під дією медикаментів.

Існують обмеження користування телефоном для тих, хто знаходиться у наглядній палаті (відповідно до стану здоров'я). Однак у медичній картці стаціонарного хворого записів щодо таких обмежень не зазначено.

Іншим пацієнтам можна вільно користуватися телефоном.

Також не забезпечується можливість користуватися послугами пошти.

Оскільки, за словами пацієнтів, вони перебувають у закладі недовго (тільки на момент проведення медикаментозного лікування).

Забезпечується можливість отримання та зберігання передач.

Лікарняне харчування недостатнє. Наприклад, на день візиту: сніданок – суп з кріпи, обід – сіп з крупи, вечеря – каша.

У їдальнях розміщені холодильники, у яких пацієнти можуть зберігати продукти харчування. Однак, у психіатричному відділенні приміщення, де встановлено холодильник, замикається о 19.00 годині. Тому доступ до продуктів харчування після встановленого часу недоступний. Натомість у наркологічному відділенні холодильник встановлено у коридорі – за бажанням можна скористатися ним.

Відсутня взаємодія з громадськими організаціями.

Виявлені порушення дотримання прав людей з інвалідністю, ВІЛ/СНІД, інших вразливих категорій.

Частково створені умови для осіб із вадами (зору, слуху, мало мобільних груп населення). Відсутні спеціальні пристосування для цієї категорії осіб.

У психіатричному відділенні особі – користувачу інвалідного візка є можливість перебувати на лікуванні тільки у наглядній палаті, оскільки на першому поверсі знаходяться тільки наглядні палати, а звичайні – на другому поверсі, а приміщення без ліфта.

Частково забезпечується право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування (ст. 49 Конституції України):

Частково забезпечується доступ до лікаря.

Відповідно до штатного розпису затверджено посада головного лікаря, дві посади завідувачів відділень (наркологічного та психіатричного). На момент візиту була вакантна посада завідувача психіатричного відділення у зв'язку зі звільненням лікаря. Тому заміщала цю посаду лікар-психіатр з поліклінічно-амбулаторного відділення. Ще однією проблемою є нічне

чергування лікаря на дому. Тобто коли виникає ситуація, наприклад, призначити фізичну фіксацію або ізоляцію пацієнта можна припустити, що це призначення робиться по телефону та подальше виконання цього призначення середнім молодшим медичним персоналом.

Лікарня забезпечується необхідними медичними препаратами.

Однак, *пацієнти скаржилися моніторам на примусові "благодійні внески", які складають від 850 до 1100 гривень (залежно від призначених медикаментів). "А якщо немає грошей, тоді відправляють у психіатричну лікарню у Смілу" – нарікали пацієнти Уманської лікарні.* З загального фонду за січень-вересень 2016 року витрачено 168,25 тис. грн, із спеціального (благодійні внески, подарунки, послуги, надавані установою) – 237,2 тис. грн.

Частково забезпечується надання спеціалізованої медичної допомоги.

1. Зі слів пацієнтів, консультації лікарів інших спеціальностей можливо отримати тільки самостійно після виписки з лікарні. Але бувають екстрені випадки, коли викликають швидку екстрену допомогу для надання невідкладної медичної допомоги. При загостренні психічного стану є випадки перевезення пацієнтів до Обласної психіатричної лікарні №1 (м. Сміла).

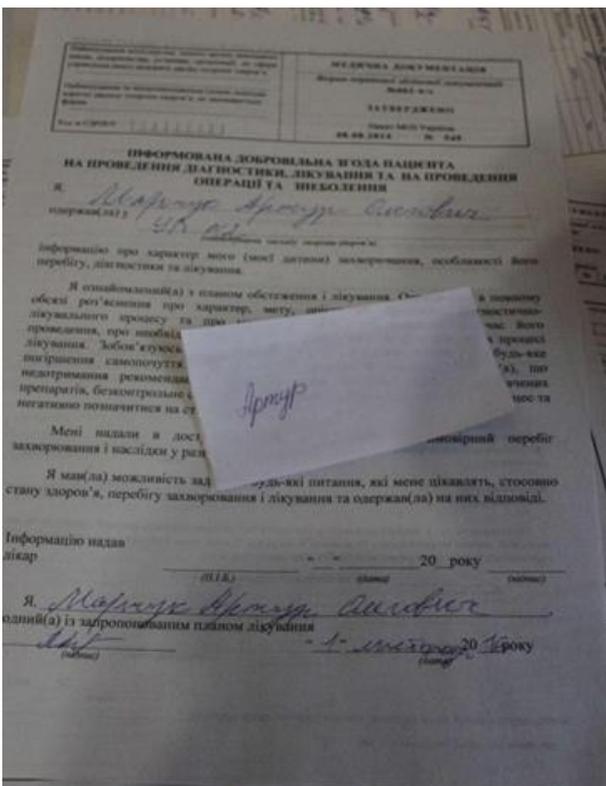
2. За словами людей, що перебувають у лікарні, таких пацієнтів фіксують просто в палаті з іншими людьми. Тривалість фіксації може сягати доби. При цьому, згідно з відповідним журналом, тривалість фіксації усіх пацієнтів складала рівно 4 години (граничний час, дозволений законодавством за відсутності підстав для продовження фіксації). Під сумнівом постає питання вечірньої та нічної фіксації пацієнтів при тому, що лікар у нічну зміну "чергує", перебуваючи дома.

У порушення п. 5 наказу МОЗ від 24.03.2016 р. № 240 "Про затвердження Правил застосування фізичного обмеження та (або) ізоляції при наданні психіатричної допомоги особам, які страждають на психічні розлади, та форм первинної облікової документації" у медичній картці стаціонарного хворого не містилося факту та обґрунтування застосування фізичного обмеження та (або) ізоляції пацієнтів.

Зі слів пацієнтів, фіксація здійснювалася на очах інших пацієнтів (оскільки у палаті розташовано до 8 ліжок) і тривала інколи терміном до однієї доби, що порушує п. 10 наказу МОЗ від 24.03.2016 р. № 240, який стверджує, що строк разового застосування фізичного обмеження не може перевищувати чотири години. Для його продовження, але не більше ніж до восьми годин, необхідно нове призначення комісією лікарів-психіатрів.

3. Іншою проблемою є фіктивне надання інформованої згоди пацієнтами на лікування. У медичній документації були зафіксовані інформовані згоди, які були підписані родичами. Підпис пацієнта не співпадає з підписом на інформованій згоді.

Дієтичне харчування відсутнє.

Штат медичних працівників укомплектований не повністю. Є вакансія завідувача психіатричним відділенням.

Забезпечується організації надання домедичної допомоги:
Частково забезпечується право на рівність (ст.24 КУ).
Частково наявні таблички із назвами посад та прізвищ на дверях кабінетів.
У всіх пацієнтів є паспорти, або документи що посвідчують особу.

Висновки та рекомендації

За результатами моніторингових візитів проведено підсумкову нараду за участю начальника управління праці та соціального захисту населення, директора Центру соціальних послуг, завідуючої стаціонарними відділеннями, медичних працівників, на якій обговорено проблемні питання, шляхи їх вирішення, також наголошено на виявлених недоліках та надано рекомендації щодо їх усунення. Разом з тим, про результати моніторингових візитів було повідомлено заступника міського голови – секретаря міськвиконкому Плотнікову Л.П.

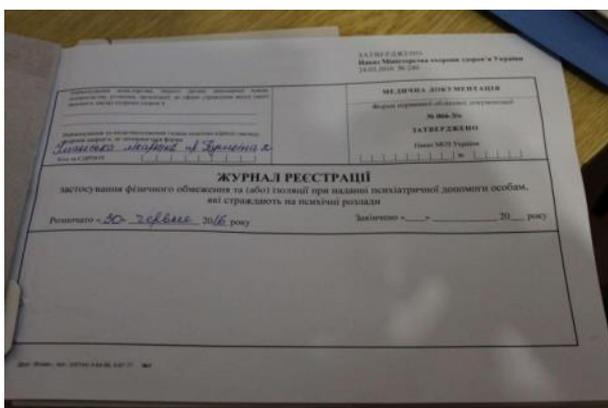
Виявлені недоліки та Рекомендації, які будуть направлені до Міністерства соціальної політики України, Державної фіскальної служби України та Черкаської обласної державної адміністрації:

1. Незадовільне кадрове забезпечення та надання медичної допомоги.

Відповідно до штатного розпису затверджено посада головного лікаря та дві посади завідувачів відділень (наркологічного та психіатричного). На момент візиту посада завідувача психіатричного відділення була вакантна. Тому заміщала цю посаду лікар-психіатр з амбулаторно-поліклінічного відділення.

Крім наявності вакантної посади лікаря-психіатра, існує ще одна проблема у цій лікарні – це нічне чергування лікаря на дому. Тобто коли виникає ситуація, наприклад, терміново призначити фіксацію пацієнта у збудженому стані можна припустити, що це призначення робиться та виконується у відсутності лікаря і здійснюється середнім молодшим медичним персоналом.

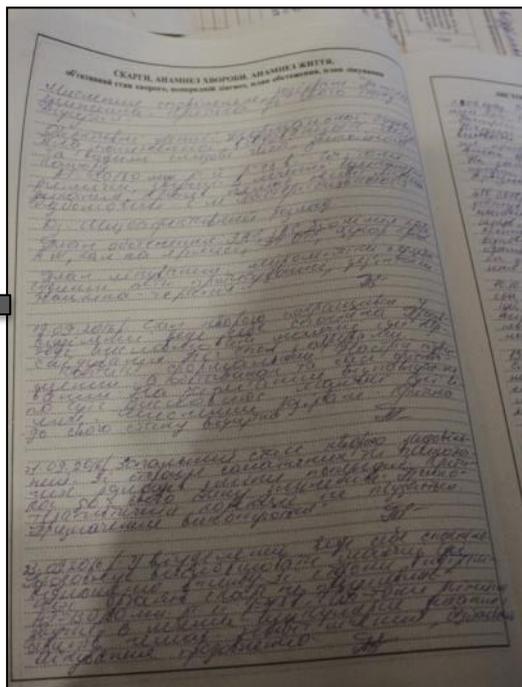
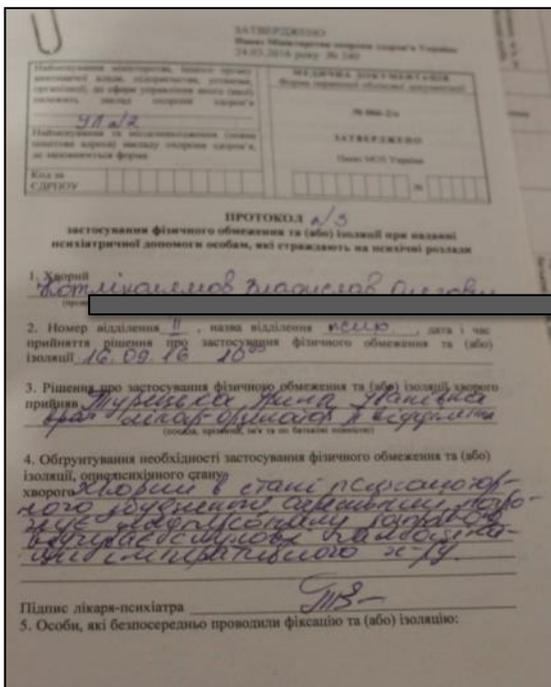
Підставою таких стверджень є аналіз медичної документації, за результатами якого було встановлено наступне. Згідно із записами у Журналі реєстрації застосування фізичного обмеження та (або) ізоляції при наданні психіатричної допомоги особам, які страждають на психічні розлади, фіксація розпочата о 19.00 та закінчена о 21.00, в іншому випадку – 18.30 та 22.30 відповідно. При умові, що робочий день у лікарів закінчується о 17.00 години, здійснити призначення та обґрунтувати необхідність призначення застосування фізичного обмеження та (або) ізоляції.

Тривалість фіксації усіх пацієнтів, відповідно до записів у зазначеному вище журналі, складала рівно 4 години (граничний час, дозволений законодавством за відсутності підстав для продовження фіксації).

Натомість, за словами пацієнтів, які періодично перебувають у лікарні, таких пацієнтів фіксують просто в палаті з іншими людьми. Тривалість фіксації може сягати доби. Зі слів пацієнтів, фіксація здійснювалася на очах інших пацієнтів (оскільки у палаті розташовано до 8 ліжок) і тривала інколи терміном до однієї доби, що порушує п. 10 наказу МОЗ від 24.03.2016 р. № 240 "Про затвердження Правил застосування фізичного обмеження та (або) ізоляції при наданні психіатричної допомоги особам, які страждають на психічні розлади, та форм первинної облікової документації", який стверджує, що строк разового застосування фізичного обмеження не може перевищувати чотири години. Для його продовження, але не більше ніж до восьми годин, необхідно нове призначення комісією лікарів-психіатрів.

Крім того, у порушення п. 5 наказу МОЗ від 24.03.2016 р. № 240 у медичних картках стаціонарних хворих не було зазначено факту та обґрунтування застосування фізичного обмеження та (або) ізоляції пацієнтів.

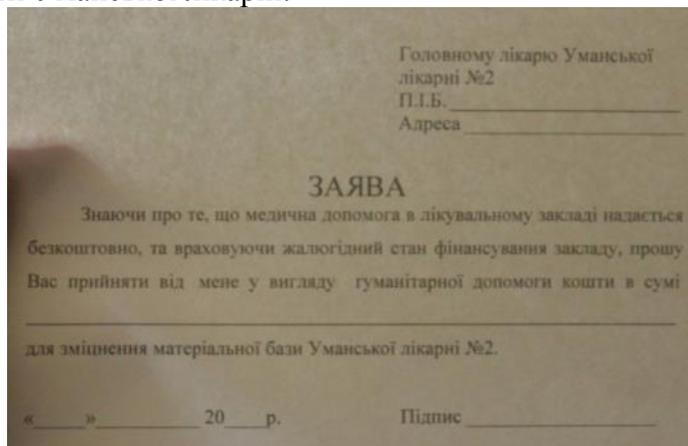

Зазначене не відповідає Стандартам 47, 48, 50 Європейського комітету з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню (Витяги з Восьмої Загальної доповіді [CPT/Inf (98) 12]).

Разом з тим, пацієнти скаржилися на примусові "благодійні внески", які складають від 850 до 1100 гривень (залежно від призначених медикаментів), які надходять на спеціальний

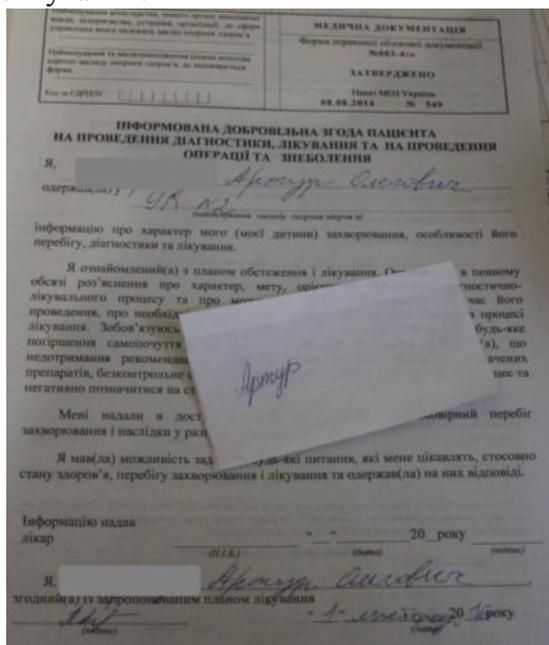
рахунок (із загального фонду за січень-вересень 2016 року витрачено 168,25 тис. грн, із спеціального (благодійні внески, подарунки, послуги, надані установою) – 237,2 тис. грн.).

"А якщо немає грошей, тоді відправляють у психіатричну лікарню у Смілу" – нарікали пацієнти Уманської лікарні.

Зі слів пацієнтів, консультації лікарів інших спеціальностей можливо отримати тільки самостійно після виписки з лікарні. Бувають тільки термінові випадки, коли викликають швидко екстрену допомогу для надання невідкладної медичної допомоги.

Іншою проблемою є порушення п. 2 Інструкції щодо заповнення форми первинної облікової документації № 003-б/о "Інформована добровільна згода пацієнта на проведення діагностики, лікування та на проведення операції та знеболення", затвердженої наказом МОЗ від 14.02.2012 р. № 110, у якому зазначено, що ця форма заповнюється пацієнтом, який звернувся до закладу охорони здоров'я та дає згоду на проведення йому діагностики та лікування.

Під час спілкування з пацієнтом А. було з'ясовано, що при госпіталізації він не підписував ніяких документів. Натомість, інформована згода не була підписана пацієнтом власноруч та не засвідчена підписом лікуючого лікаря.

Зразок почерку пацієнта
←

2. **Недотримання норми площі на одного пацієнта** і складає приблизно 2,5-3 кв.м (норма 6-7 кв.м), чим порушується п. 8.22 ДБН В.2.2-10-2001. Заклади охорони здоров'я. Це відбувається при тому, що у відділеннях лікарні є вільні палати, які зачинені і не використовуються: у наркологічному відділенні – 2 палати на 18 ліжок, у психіатричному – 3 палати на 25 ліжок.

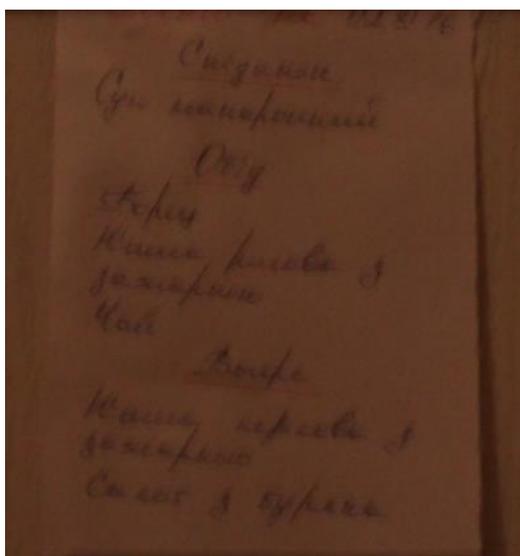
Наркологічне відділення Вільні приміщення наркологічного відділення

Вільні приміщення у психіатричному відділенні

3. Незадовільне харчування.

Під час спілкування з пацієнтами психіатричного відділення пацієнти скаржилися на погане харчування. Відповідно до меню на день візиту (сніданок – суп макаронний; обід – борщ, каша рисова із зажаркою, чай; вечеря – каша перлова із зажаркою, салат з буряка) страви не містили ні м'яса, ні рибних продуктів. Така ситуація була сталою.

4. У психіатричному відділенні запроваджені різні необґрунтовані обмеження для пацієнтів, які перебувають у наглядових палатах: обмежений доступ до власних речей та одягу та телефону. Натомість у медичній картці стаціонарного хворого записів щодо таких обмежень

не зазначено, що суперечить статті 25 Закону України "Про психіатричну допомогу", у якій зазначено, що рішення про обмеження прав осіб, яким надається психіатрична допомога, фіксується у медичній документації із зазначенням строку його дії.

5. У пацієнтів психіатричного відділення немає можливості помитися.

У психіатричному відділенні № 2 є санітарна кімната, яка обладнана душовою кабіною. Але у якій, на жаль, немає можливості помитися пацієнтам цього відділення, оскільки вийшов з ладу бойлер для підігріву води. Пацієнтам, особливо жінкам, здійснити гігієнічні процедури можливо тільки у чоловічому туалеті, набравши теплої води у працівників кухні. Це призводить до великого дискомфорту для всіх пацієнтів цього відділення.

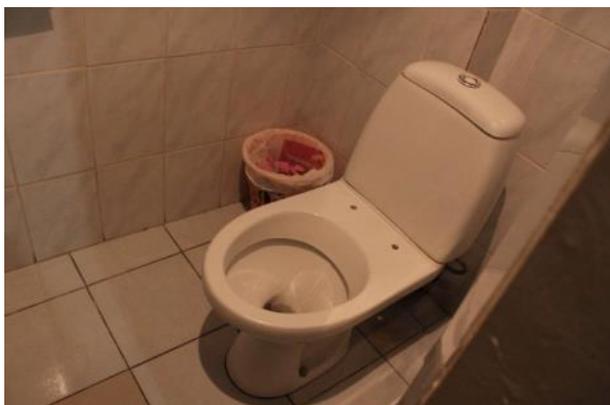

У приміщенні, що розташоване через дорогу, поряд з наркологічним відділенням, розміщена баня на вісім ванн та дві душові лійки. Пацієнти наркологічного відділення періодично по графіку приймають водні процедури у цій бані.

Порушується право пацієнтів на приватність: між ванними та душовими лійками відсутні перегородки. Натомість у пацієнтів психоневрологічного відділення такої можливості немає, особливо у прохолодну пору року.

Крім того, у санітарних кімнатах взагалі відсутні сидіння та кришки на унітази, будь-які пристосування для людей похилого віку та осіб з обмеженими фізичними можливостями (наприклад, поручні, сидіння для ванної та стілець для купання тощо).

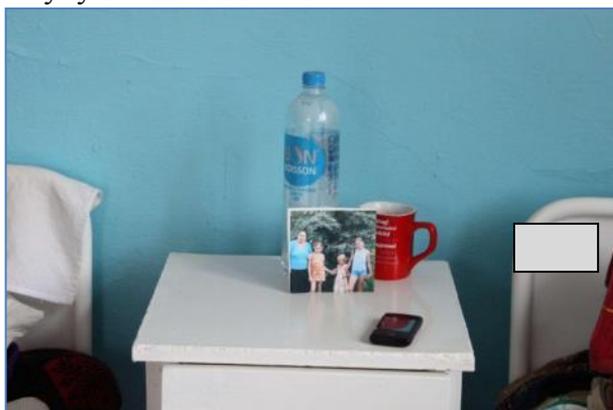

Жіночий туалет Чоловічий туалет

Крім того, у психіатричному відділенні особі – користувачу інвалідного візка є можливість перебувати на лікуванні тільки у наглядній палаті, оскільки на першому поверсі знаходяться тільки наглядні палати, а звичайні – на другому поверсі, а приміщення без ліфта.

Зазначене не відповідає Стандарту 34 Європейського комітету з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню (Витяги з Восьмої Загальної доповіді [CPT/Inf (98) 12], у якому зазначено, що сантехнічне обладнання повинне бути розташоване таким чином, щоб пацієнт міг бути наодинці сам із собою. Окрім цього, мають також бути враховані потреби пацієнтів похилого віку та/або пацієнтів-інвалідів.

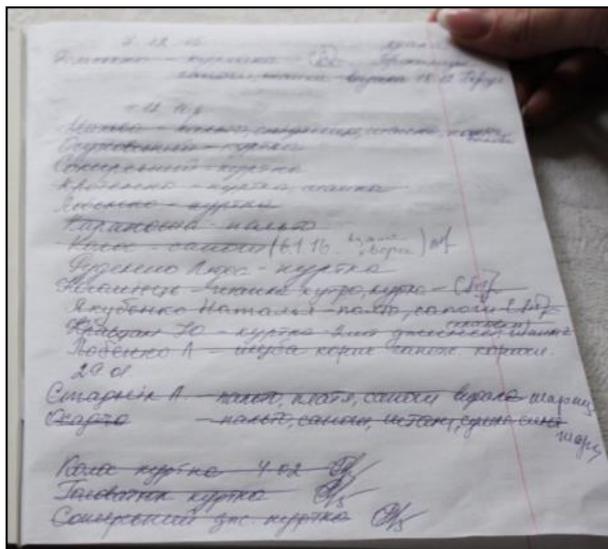
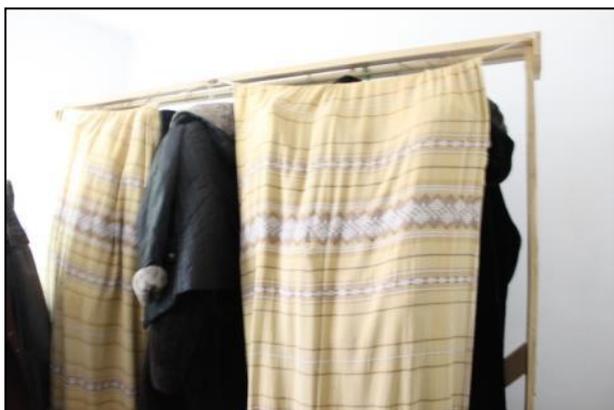
6. У відділеннях відсутні будь-які ємності з питною водою. Всю питну воду пацієнти купують за власні кошти.

7. У психіатричному відділенні у палатах першого поверху температура повітря 20 С⁰. Натомість, у палатах на 2 поверсі під час візиту було прохолодно (термометра немає) та волого.

8. Під час візиту у кімнаті для зберігання особистих речей пацієнтів сестра-господиня розповідала про те, як пацієнти при госпіталізації здають особистий одяг та взуття (особливо ті, які спочатку перебувають у наглядній палаті). При огляді речей було встановлено, що у лікарні залишилися речі (верхній одяг та взуття) пацієнтів, які давно вже були виписані. Така проблема виникає у зв'язку з тим, що робочий день сестри-господині триває до 15.00, тому родичам пацієнта, який виписується після обіду, немає можливості

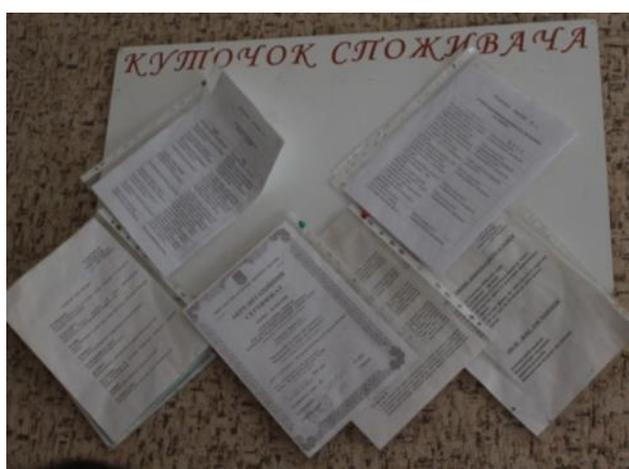
забрати цей одяг. Аналогічна ситуація складається при терміновій госпіталізації до Обласної психіатричної лікарні № 1 (м. Сміла).

9. У психіатричному і частково у наркологічному відділеннях лікарні відсутні стенди з інформацією про права осіб, які потребують психіатричної допомоги, з номерами телефонів куди може поскаржитися особи при порушенні її прав.

Стенди в амбулаторно-поліклінічному відділенні

10. Жодних місць (кімнати, куточка тощо) для відправлення релігійних обрядів та служінь у відділеннях лікарні немає, що не відповідає Принципу 13 Принципів захисту психічно хворих осіб та покращення психіатричної допомоги, прийнятих резолюцією 46/119 Генеральної Асамблеї від 17 грудня 1991 року, кожен пацієнт в психіатричному закладі повинен мати право на повну повагу, зокрема на свободу віросповідання або переконання.

11. У відділеннях немає жодних культурно-дозвіллевих заходів (немає телевізора, бібліотеки тощо).

12. У програмах підготовки медичного персоналу та посадових інструкціях працівників лікарні відсутні заходи стосовно заборони катувань та інших видів неналежного поводження.

Рекомендації щодо усунення виявлених недоліків

1. Виконавчому комітету Уманської міської ради:

- 1.1. Вжити заходи щодо заповнення вакансії завідувача психіатричним відділенням.
- 1.2. Припинити практику вимагання сталого розміру благодійних внесків з малозабезпечених верств населення Черкаської області.
- 1.3. Здійснити повну перевірку витрачання коштів загального та спеціального фондів, особливо по КЕКВ 2220 та 2230.
- 1.4. Збільшити фінансування по КЕКВ 2230 (харчування).

2. Уманській міській лікарні № 2:

- 2.1. Вжити заходів щодо внесення у графік чергувань лікарів – цілодобове чергування лікарів у лікарні.
- 2.2. Вести медичну документацію відповідно до вимог чинного законодавства.
- 2.3. Оформлювати обмеження при наданні психіатричної допомоги відповідно до чинного законодавства.
- 2.4. Проводити постійні навчання стосовно вимогам чинного законодавства, зокрема застосування фізичного обмеження та (або) ізоляції при наданні психіатричної допомоги особам, які страждають на психічні розлади, та заборони катувань та інших видів неналежного поводження.
- 2.5. Внести зміни посадових інструкціях працівників лікарні відсутні заходи стосовно заборони катувань та інших видів неналежного поводження.
- 2.6. Вжити заходи щодо дотримання норми площі на одного пацієнта.
- 2.7. Використовувати вільні приміщення у відділеннях лікарні для різноманітних реабілітаційних та культурно-дозвіллевих заходів.
- 2.8. Вжити заходів щодо забезпечення пацієнтам вільного доступу до здійснення водних процедур.
- 2.9. Обладнати палати, санітарні кімнати (туалети, ванни, душові кабінки тощо) пристосуваннями для людей похилого віку та осіб з обмеженими фізичними можливостями.
- 2.10. Встановити у відділеннях лікарні ємності з питною водою.
- 2.11. Дотримуватися температурного режиму відповідно до нормативів.
- 2.12. Удосконалити механізм здачі та отримання особистих речей пацієнтів у лікарні.
- 2.13. Облаштувати відділення інформаційні стенди з інформацією про права осіб, які потребують психіатричної допомоги, з номерами телефонів куди може поскаржитися особи при порушенні її прав.
- 2.14. Обладнати приміщення (куточок) для відправлення релігійних обрядів та служінь.

Реагування

25 листопада 2016 року на електронну пошту до працівника Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму надійшли фотографії щодо усунення деяких недоліків. А саме:

1. У психіатричному відділенні санітарну кімнату обладнали бойлером для нагріву води.

Фото 01.11.2016 р.

Фото 25.11.2016 р.

2. Обладнано санітарну кімнату у психіатричному відділенні столиком, мискою та ковшиком (у екстрених випадках при відсутності гарячої води).

фото 01.11.2016 р. фото 25.11.2016 р.

УЗАГАЛЬНЕНИЙ ЗВІТ ЗА НАПРЯМОМ ДОТРИМАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРАВ

В рамках моніторингу за цим напрямом було відвідано управління соціального захисту населення Уманської міської ради та Уманської районної державної адміністрації, а також Центр соціальних послуг управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради та Територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Уманського району, а також додатково Реабілітаційний комплекс для людей з особливими потребами і Центр соціальної реабілітації дітей-інвалідів “Пролісок”.

Завдання за тематичним напрямком “Дотримання соціально-економічних прав”:

1. Проаналізувати діяльність органів соціального захисту населення Уманської міської ради та Уманської районної державної адміністрації щодо забезпечення прав мешканців міста/району на призначення соціальних допомог, пільг та субсидій.

2. Дослідити функціонування системи надання соціальних послуг у місті/районі. Ознайомитися з діяльністю закладів, що забезпечують соціальне обслуговування населення на прикладі Центру соціальних послуг управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради та Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Уманського району.

3. Ознайомитися з системою додаткових до визначених законодавством гарантій у сфері соціального захисту населення (за рахунок власних коштів міського бюджету та благодійних надходжень).

1. Аналіз діяльності органів соціального захисту населення Уманської міської ради та Уманської районної державної адміністрації щодо забезпечення прав мешканців міста/району на призначення соціальних допомог, пільг та субсидій.

1.1. Управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради.

Забезпечення реалізації державної політики у сфері соціального захисту населення, призначення соціальних допомог, субсидій та надання пільг мешканцям міста Умань здійснюється управлінням соціального захисту населення Уманської міської ради (далі – УСЗН).

УСЗН має свій офіційний сайт – umanupszn.gov.ua, на якому висвітлюються результати діяльності управління та актуальні питання призначення державних соціальних допомог, пільг та субсидій. Інформація постійно оновлюється, у т.ч. й з урахуванням

змін у законодавстві.

За отриманою у ході моніторингу інформацією, станом на 1.10.2016 р. державну допомогу малозабезпеченим сім'ям отримували 1013 жителів міста.

В рамках моніторингу було проведено вибірковий аналіз справ отримувачів державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям, порушення терміну прийняття рішень про призначення допомоги чи по відмову в її наданні, визначеного статтею 4 Закону України "Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям" (протягом 10 календарних днів з дня прийняття документів) не виявлено.

Також вивчено питання призначення державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям відповідною комісією у порядку, визначеному частиною другою статті 7 Закону України "Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям" (за наявності обставин, коли працездатні члени малозабезпеченої сім'ї не працюють, не служать, не вчаться за денною формою навчання протягом трьох місяців, що передують місяцю звернення за призначенням державної соціальної допомоги; з'ясовано, що малозабезпечена сім'я має додаткові джерела для існування, у власності чи володінні малозабезпеченої сім'ї є друга квартира (будинок), якщо у складі сім'ї є інвалід; у малозабезпеченій багатодітній сім'ї виховуються троє або більше дітей віком до 18 років).

При цьому встановлено, що комісією приймаються позитивні рішення у переважній кількості випадків.

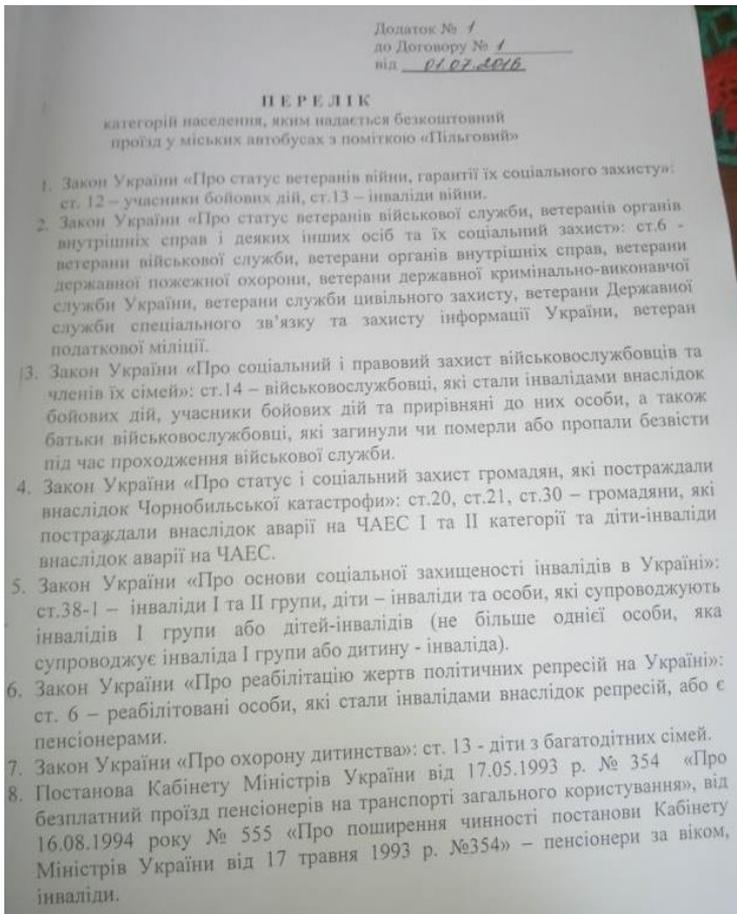
За даними Єдиного державного автоматизованого реєстру осіб, які мають право на пільги, станом на час моніторингу їх кількість становила близько 24000 осіб. Фактично ж пільгами з оплати житлово-комунальних послуг користуються 5286 осіб. Кількість осіб, що користуються пільгами, значно зменшилась, зокрема порівняно з 2014 роком (тоді їх кількість становила 8305 грн). Причиною цього є втрата права на пільги з оплати житлово-комунальних послуг більшості осіб у зв'язку із набранням чинності Законом України від 28.12.2014 р. № 76-VIII "Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України".

За наданою інформацією, понад 3 тис. осіб, які втратили право на пільги у зв'язку з перевищенням доходів, звернулися до УСЗН за призначенням житлової субсидії.

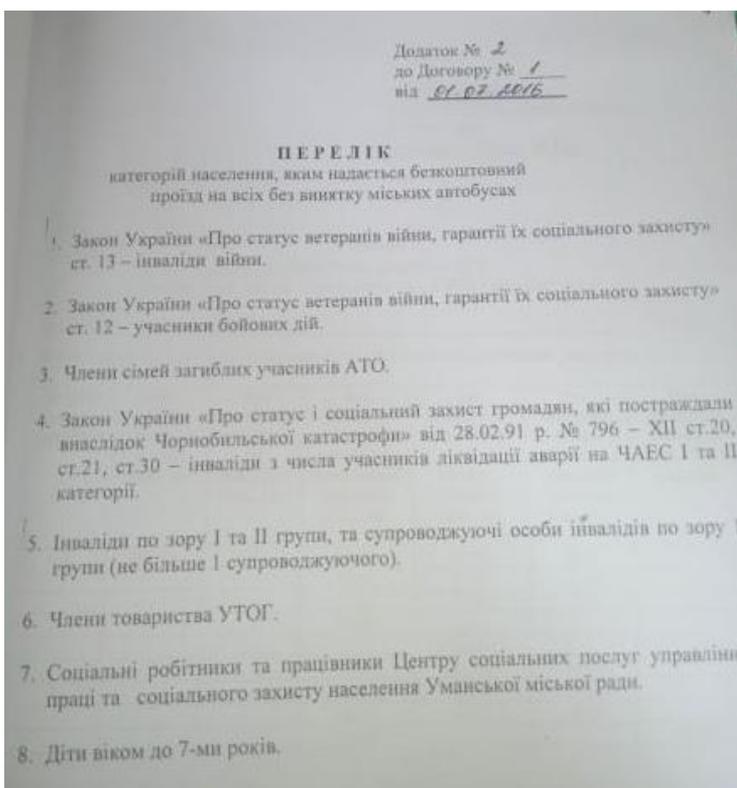
Позитивним у діяльності УСЗН є те, що пільги на житлово-комунальні послуги надаються за принципом "єдиного вікна" без звернень громадян до комунальних підприємств за отриманням довідок, необхідних від цих підприємств для призначення пільг.

Посадовими особами УСЗН зазначено про відсутність актуальних проблем у реалізації права громадян на пільговий проїзд.

З цього приводу встановлено, що компенсація автоперевізникам витрат на пільгове перевезення населення здійснюється за рахунок коштів місцевого бюджету відповідно до укладених з автоперевізниками договорів.

Перевезення пільговиків здійснюють так звані “пільгові автобуси”, які працюють в режимі роботи “щоденно” (лише за деякими маршрутами – крім суботи або неділі).

Також пільговики (згідно з переліком) мають право скористатись правом безкоштовного проїзду на усіх без винятку міських автобусах.

На момент моніторингу керівництвом УСЗН озвучено лише проблему погашення заборгованості автоперевізникам з компенсації за пільгове перевезення населення у 2015 році, що виникла внаслідок неотримання відповідної субвенції з державного бюджету. Наразі питання стягнення відповідної заборгованості розглядаються у суді за відповідними позовами автоперевізників.

За інформацією керівництва УСЗН, *спрощена система надання субсидій та допомог, яка сьогодні працює по всій Україні, в м. Умань діє ще з травня 2006 року.*

Станом на 1.09.2016 р. субсидії отримували 17134 домогосподарств, станом на 1.10.2016р. – 17620, станом на 27.10.2016 р. – 18200.

Середній розмір субсидії становить 1530 грн.

З початку 2016 року субсидії на житлово-комунальні послуги, придбання скрапленого газу та твердого палива призначено на загальну суму 149 866 576 грн.

Кількість сімей, які користуються субсидією постійно збільшується.

У вересні вперше за призначенням субсидії звернулось 486 заявників, а в жовтні 575 заявників.

Очікувана кількість одержувачів субсидії – до 21 тис. сімей.

У жовтні 2016 року 13,9 тис. заявникам, в яких термін дії субсидії не закінчився, проведено автоматичний перерахунок субсидій без звернень громадян на опалювальний період (індивідуальне опалення – 6 тис, центральне опалення – 8 тис, електроопалення – 25 осіб). Всього з початку року виконано понад 170 тис. перерахунків діючих субсидій.

Комісією по призначенню соціальних допомог, що створена при УСЗН, у повній мірі використовується надане їй пунктами 4, 5, 6, 7, 12 Положення про порядок призначення та надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.10.1995 р. № 848 (із змінами та доповненнями) (далі – Положення № 848), право щодо призначення субсидії у виняткових випадках. Зокрема, щодо призначення субсидії: непрацездатним особам, які проживають самі, на понаднормову площу житла; особам, що здійснили покупку на суму, яка на дату купівлі (оплати) перевищила 50 тис. гривень; особі, яка не зареєстрована, але фактично проживає у житловому приміщенні (будинку) на підставі договору найму (оренди) житла; на фактично проживаючих осіб; особам, які проживають у сім'ях, що опинилися у складних життєвих обставинах, з розрахунку середньомісячного сукупного доходу на рівні одного прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб станом на 31 грудня року, за який враховуються доходи.

При наданні пільг та субсидії Управління співпрацює з 113 організаціями – надавачами житлово-комунальних послуг, в тому числі 28 ЖБК і 23 ОСББ.

Інформація стосовно актуальних питань призначення субсидії постійно розміщується на офіційному сайті УСЗН.

У ході проваджень Уповноваженого з прав людини досліджувалось питання необхідності перегляду чинних норм пункту 4 Положення № 848, якими передбачено, що у разі призначення субсидії пільги з оплати житлово-комунальних послуг та придбання твердого палива і скрапленого газу особам, які зареєстровані (фактично проживають) у житловому приміщенні (будинку), у період її отримання не нараховуються.

Унаслідок запровадження цієї норми особи, які скористалися правом на призначення субсидії, втрачають право на отримання пільг з оплати житлово-комунальних послуг.

У ході моніторингу діяльності УСЗН вивчено це питання і на прикладі конкретних розрахунків призначення субсидій окремим громадянам встановлено, що запроваджений зазначеною нормою Положення порядок не порушує права громадян, оскільки вони сплачують не вищий (а іноді навіть нижчий) порівняно з раніше діючим законодавством розмір обов'язкового платежу субсидії.

1.2. Управління праці та соціального захисту населення Уманської районної державної адміністрації (далі – РДА).

Забезпечення реалізації державної політики у сфері соціального захисту населення, призначення соціальних допомог, субсидій та надання пільг мешканцям Уманського району здійснює управління соціального захисту населення Уманської районної державної адміністрації (далі – УСЗН).

Діяльність УСЗН відображена на офіційному сайті Уманської РДА, власного сайту УСЗН не має, **відмічено неналежне оновлення актуальної інформації на сайті РДА.**

УСЗН діє на підставі Положення про управління праці та соціального захисту населення Уманської районної державної адміністрації, затвердженого розпорядженням голови райдержадміністрації від 10.06.2013 р. № 87.

В УСЗН функціонує 6 відділів та 1 самостійний сектор:

- відділ з питань праці;
- відділ грошових виплат і компенсацій;
- відділ з питань обслуговування інвалідів, ветеранів війни і праці та громадян, які постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС;
- відділ персоніфікованого обліку пільгових категорій населення;
- відділ автоматизованої обробки інформації та контролю за призначенням соціальних виплат;
- відділ бухгалтерського обліку;
- сектор державних соціальних інспекторів.

Чисельність працівників управління становить 31 штатна одиниця, з них 28 – державні службовці.

З аналізу штатної чисельності та фактичної очевидної завантаженості працівників УСЗН (оскільки моніторинг відбувався у період масового подання громадянами заяв про призначення субсидії) вбачається недостатність штатних одиниць. Відтак є підстави для висновку про необхідність вирішення кадрової проблеми. Разом з тим, керівництво УСЗН не вбачає у цьому потреби.

За поясненнями керівництва УСЗН, з метою інформування населення про права та пільги у сфері соціального захисту та обслуговування управлінням проводиться роз'яснювальна та інформаційна робота.

Разом з тим, вивчення інформації на сайті Уманської РДА свідчить про неналежне інформування населення щодо актуальних питань соціального захисту. Наявна на сайті інформація має загальний характер та належним чином не оновлюється, зокрема з огляду на зміни у законодавстві щодо призначення того чи іншого виду державної соціальної допомоги, субсидії тощо.

Розміщена на інформаційних стендах УПСЗН інформація також є обмеженою.

За отриманою у ході моніторингу інформацією, за січень-вересень 2016 року системою державної допомоги, в тому числі і житловими субсидіями, охоплено 9069 сім'ї району, що становить 44 відсотка від їх загальної кількості.

Зокрема 453 малозабезпеченим сім'ям виплачено соціальну допомогу на суму 13458,96 тис. грн., 478 особам призначено та виплачено державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам на загальну суму 5726,2 тис. грн. тощо.

При вивченні питання призначення державної соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям відповідною комісією у порядку, визначеному частиною другою статті 7 Закону України “Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям”, встановлено, що комісією в окремих випадках приймаються позитивні рішення щодо призначення цієї допомоги, однак підтвердження масовості таких рішень не надано. Основними критеріями, які враховуються при винесенні рішень комісією – доходи та майновий стан осіб.

За отриманою у ході моніторингу інформацією, субсидією для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг скористалося 4836 сім'ї на загальну суму 39949,3 тис. грн.

Субсидію на придбання твердого палива та скрапленого газу призначено 1304 сім'ям на загальну суму 2285,6 тис. грн.

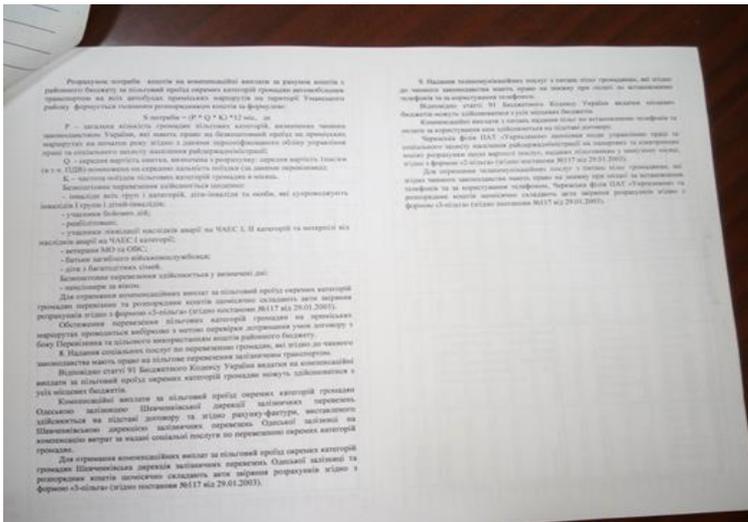
За даними Єдиного державного автоматизованого реєстру осіб, які мають право на пільги, станом на 01.11.2016 р. в районі налічувалося 13930 осіб, які мають право на пільги.

Фактично ж пільгами на житлово-комунальні послуги скористались 6301 пільговиків на загальну суму 6,2 млн. грн..

У зв'язку із набранням чинності Законом України від 28.12.2014 р. № 76-VIII "Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України" більшість осіб втратили право на пільги з оплати житлово-комунальних послуг, разом з тим для часткового покриття витрат на відповідні послуги ці особи скористалися правом призначення житлової субсидії.

Пільгами по пільговому перевезенню скористались 13582 громадян на загальну суму 653,2 тис. грн.

Компенсація автоперевізникам витрат на пільгове перевезення населення здійснюється за рахунок коштів, передбачених комплексною програмою "Турбота" на 2014-2020 роки (витяг з якої наводиться нижче).

Наразі є заборгованість із виплати компенсації перевізникам лише за 2015 рік, тобто за час, коли її фінансування здійснювалося за рахунок коштів державного бюджету.

Посадові особи УСЗН зазначили про відсутність актуальних проблем у реалізації права громадян на пільговий проїзд.

Загальна сума видатків на виплату у районі державних соціальних допомог, субсидій, пільг, компенсацій за 9 місяців 2016 року становить 74,5 млн. грн.

2. Дослідження функціонування системи надання соціальних послуг у місті Умані та Уманському районі

2.1. м. Умань.

Умань – одне з перших міст України, яке за підтримки проекту Програми Розвитку ООН "Підтримка реформ соціального сектору в Україні" втілило в життя підхід "єдиного вікна" з надання соціальних послуг населенню. Це відбулося за рахунок приєднання до структури Управління Уманського міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та створення Єдиного центру надання соціальних послуг.

Наразі структура управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради (далі – УСЗН) виглядає наступним чином:

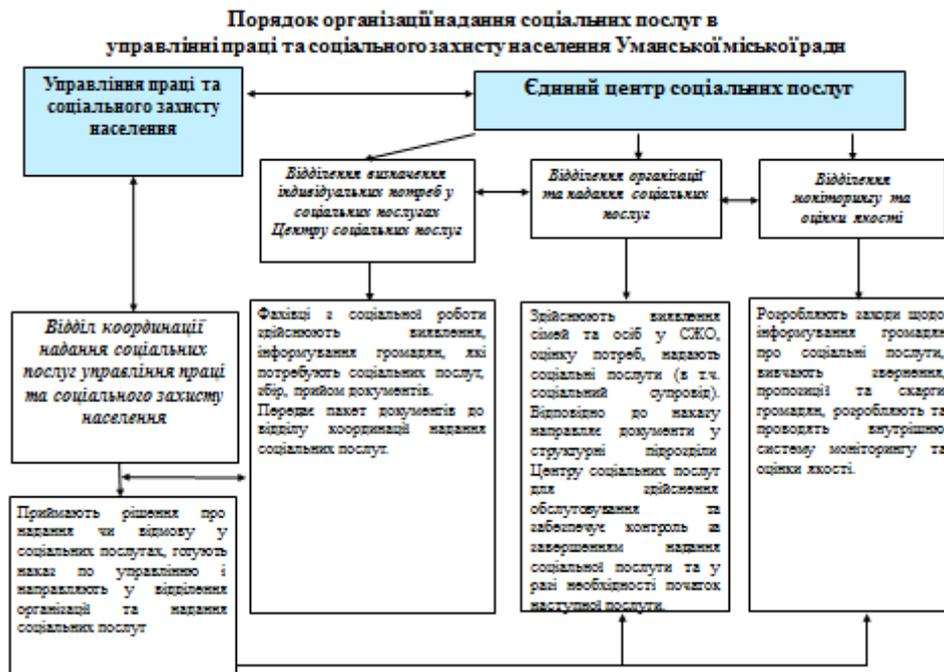

Керівництвом УСЗН визначено такі переваги прийнятого рішення з точки зору оптимізації діяльності як:

- забезпечення комплексного отримання соціальних послуг (далі – СП) за принципом “єдиного вікна”;
- суттєве покращення якості надання соціальних послуг;
- доступність: процедурна (скорочення інстанцій та пакетів документів; скорочення часу на прийняття рішення); територіальна (внаслідок організації робочих місць СП у громаді);
- своєчасність (можливість отримати СП якомога швидше з моменту звернення; оперативне реагування на нові виклики (наприклад, потреби внутрішньо переміщених осіб та сімей учасників АТО));
- комплексність (розгляд проблем сім’ї у комплексі й кожного члена індивідуально; можливість отримати більшість СП у результаті звернення до однієї служби);

- адресність і відповідність потребам (внаслідок проведення всебічного визначення індивідуальних потреб);
- гнучкість (можливість отримати СП у зручний час);
- превентивність (попередження складних життєвих обставин).

Приєднання до структури Управління Уманського міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді та створення Єдиного центру соціальних послуг надало можливість створення таких додаткових відділень як: відділення визначення індивідуальних потреб у соціальних послугах, відділення організації та надання соціальних послуг, в т.ч. учасникам АТО, їх сім'ям та внутрішньо переміщеним особам, відділення моніторингу та оцінки якості.

Основними завданнями відділення є:

- виявлення сімей та осіб, які потребують соціальних послуг;
- інформування сімей/осіб про соціальні послуги;
- прийом та розгляд документів для прийняття рішення про надання чи відмову в соціальних послугах (з урахуванням результатів визначеного стану та індивідуальних потреб, сімейних обставин громадянина);
 - визначення стану та індивідуальних потреб громадянина, спільно з представниками профільних структурних підрозділів з надання соціальних послуг та отримувачами соціальних послуг/або їх представниками;
 - складання індивідуальних планів надання соціальних послуг;
 - укладання договорів на надання соціальних послуг;
 - здійснення аналізу виконання індивідуальних планів;
 - ведення бази даних сімей/осіб, які отримують соціальні послуги.

Основними завданнями відділення організації та надання соціальних послуг у громаді є: організація та надання соціальних послуг сім'ям з дітьми, іншим вразливим верствам населення, здійснення соціального супроводу сімей та осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, кожного з її членів до повного вирішення їх проблем, надання допомоги патронатним сім'ям у веденні випадку.

Відділення моніторингу та оцінки якості соціальних послуг здійснює:

- інформування населення про соціальні послуги;
- надання навчально-методичної допомоги персоналу;
- розроблення і здійснення систематичних заходів з внутрішнього моніторингу й контролю якості, своєчасності та ефективності соціальних послуг.

Для виявлення потреб у соціальних послугах УСЗН організовує роботу по складанню соціальних паспортів сімей (осіб):

- при прийомі громадян для призначення різних видів соціальних допомог та встановлення пільг;
- при роботі з базами даних осіб, що потребують соціального захисту: діючої автоматизованої системи обробки пенсійної документації (АСОПД) – СОМТЕХ; Єдиного державного автоматизованого реєстру осіб, які мають право на пільги; Централізованого банку даних з проблем інвалідів; Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб з тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції; обліку сімей та осіб, які перебувають в складних життєвих обставинах; бази обліку багатодітних сімей; банку даних отримувачів допомог або даних, які знаходяться в особових справах одержувачів державних соціальних допомог, субсидій, пільг та пенсійних справах;
- при подвірному обході сімей (осіб).

Для виявлення потреб та надання соціальних послуг сім'ям/особам, які опинилися в складних життєвих обставинах (далі – СЖО) зазначені відділення:

- взаємодіють із іншими структурами Єдиного центру соціальних послуг, відділами УСЗН;
- співпрацюють з відділами виконкому Уманської міської ради у сфері охорони здоров'я, освіти, службою у справах дітей, навчальними закладами різних рівнів акредитації, підприємствами, центром зайнятості, установами та організаціями міста незалежно від їх підпорядкування і форми власності, громадськими, релігійними організаціями та благодійними фондами;
- при визначенні потреб та наданні соціальних послуг долучаються члени мультидисциплінарної команди: психолог, юрист, соціальний педагог, інші.

При подвірному обході мешканців міста складаються соціальні паспорти сімей, виявляються сім'ї, не охоплені соціальними послугами та державними соціальними допомогами.

Працює мобільний соціальний офіс, діють громадські приймальні, правовий всеобуч “Уманська родина”, телевізійна програма “Соціальний запит”.

УСЗН щомісячно проводяться навчання та тренінги з громадськими організаціями соціального спрямування, головами квартальних комітетів, підприємствами-надавачами ЖКП послуг, сектором позаштатних інспекторів, головами студентських рад.

Механізм інформування населення про соціальні послуги за соціальною ознакою управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради

Соціальна група	Бажані канали та засоби інформування
Сім'ї з дітьми: <ul style="list-style-type: none"> сім'ї в СЗКО; неповнолітні батьки; одинокі матері (батьки) з дітьми; сім'ї внутрішньо переміщених осіб; сім'ї військовослужбовців, учасників АТО; малозабезпечені сім'ї; багатодітні сім'ї; прийомні сім'ї, ДБСТ, сім'ї опікунів, піклувальників 	<ul style="list-style-type: none"> Інформування через фахівців соціальної роботи, соціальних працівників, соціальних робітників Інформування (усні консультації, друкована інформація) в лікувальних закладах, через сімейних лікарів, закладах освіти, через соціальних педагогів, кримінально-виконавчою інспекцією, громадськими організаціями Бюлетені та інша друкована інформація «Гарячі» телефонні лінії Зовнішня реклама (білборди, сітісайти), плакати, інформація в транспорті, через квартальні комітети, дільничних інспекторів
Люди похилого віку	<ul style="list-style-type: none"> Консультавання в управлінні праці та соціального захисту населення та структурних підрозділах Центру соціальних послуг «Гарячі» телефонні лінії Стенди в управлінні праці та соціального захисту населення та структурних підрозділах Центру соціальних послуг та друкована інформація в засобах масової інформації Інформація в лікувальних закладах (усні консультації, друкована інформація), через сімейних лікарів «Мобільні» соціальні офіси Щомісячні засідання клубу ветеранів війни та праці «Надвечір'я», виступи на радіо, місцевому телебаченні в програмі «Соціальний захист», місцевій пресі Громадські організації
Люди з інвалідністю та ті, які мають проблеми зі здоров'ям, діти-інваліди	<ul style="list-style-type: none"> Інформація в лікувальних, реабілітаційних закладах, МСЕК, аптеках (усні консультації, друкована інформація, стендова інформація), через сімейних лікарів «Гарячі» телефонні лінії Консультавання в управлінні праці та соціального захисту населення і структурних підрозділів Центру соціальних послуг, громадських приймальнях Інтернет, через сайт управління праці та соціального захисту населення Спеціалізовані ЗМІ та бюлетені «Мобільні» соціальні офіси, клуб ветеранів війни та праці «Надвечір'я», громадські організації
Бездомні та звільнені з місць позбавлення волі, особи з проблемами важливими психологічними речовинами та залежностями	<ul style="list-style-type: none"> Інформація в Комплексі по наданню соціальних послуг бездомним, звільненим та нарко-алкоголезалежним (усні консультації, друкована інформація) Інформування (усні консультації, друкована інформація) в лікувальних закладах, громадськими організаціями Оголошення, плакати тощо
Особи, діти, які постраждали від насильства, жорстокого поводження, торгівлі людьми	<ul style="list-style-type: none"> «Гарячі» телефонні лінії Візуальна реклама (оголошення, плакати, сітісайти тощо) у школах, лікувальних закладах Інтернет, через сайт управління праці та соціального захисту населення, інформація в транспорті, через квартальні комітети, дільничних інспекторів, громадські організації Інформування через фахівців соціальної роботи, соціальних працівників

В Центрі соціальних послуг впроваджується 16 державних стандартів соціальних послуг.

Проводились апробації проектів Державних стандартів соціальних послуг:

в 2015 році – “Представництва інтересів” (наказ МСПУ від 24.06.2015 р № 657).

в 2016 році – “Підтриманого проживання” (наказ МСПУ від 04.05.2016 р. № 657) та “Соціальний супровід при працевлаштуванні та на робочому місці” (Наказ МСПУ від 04.05.2016 № 489).

ОСНОВНІ КАТЕГОРІЙ ОТРИМУВАЧІВ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ

- 1227 – одинокі матері (батьки);
- 350 – багатодітні сім'ї;
- 370 – сімей учасників АТО;
- 582 – внутрішньо переміщені особи.
- 306 – сім'ї, де є діти з інвалідністю;
- 5841 – інвалід;
- 70 – сімей опікунів/піклувальників;
- 35 – особи з числа дітей-сиріт;
- 6 – усиновлювачі;
- 3 – прийомні сім'ї;
- 1 – патронатна сім'я;
- 25 – сім'ї, постраждалі від насильства;
- 32 – сім'ї, члени яких, перебувають у конфлікті з законом;
- 18410 – одинокі особи, особи похилого віку, ветерани війни;

За наданою інформацією, місто Умань займає перше місце у рейтингу з надання соціальних послуг громадянам територіальними центрами Черкаської області у 2015 році, зокрема за кількістю обслужених громадян, створених відділень, наданих платних послуг.

СТРУКТУРИ ЦЕНТРУ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ та кількість обслужених осіб

Всього обслужено Центром соціальних послуг	15242		2011
> Центр соціальної реабілітації дітей-інвалідів «Пролісок»	309	> Відділення соціально-побутової адаптації, в тому числі:	50
> Центр професійної реабілітації інвалідів	37	- відділення денного догляду	192
> Реабілітаційний навчальний центр для людей з особливими потребами	1260	- кафе-центр "Стара Умань" для спілкування дітей з багатьма дітками та малозабалюваними сім'ями	15
> Центр обліку бездомних осіб	88	- клуб ветеранів війни і праці "Надзвичайні"	15
> Комплексне надання соціальних послуг бездомним, звільненим та особам з проблемами звичиних психоактивних речовин та залежності стовпи:	246	- ансамбль "Катюша"	15
- Центр соціальної адаптації звільнених осіб в стаціонарному відділенні для пенсіонерів та інвалідів	175	- клуб "Оптиміст"	15
- Центр реабілітації бездомних осіб з відділеннями для сімей з дітьми, жінок та чоловіків	15	- клуб "Катюшам"	15
- Будинки місцевого перебування	56	- ансамбль «Германія»	74
- Соціальний готель		- університет III віку «Дзюквіт»	
> Відділення соціальної допомоги жінкам:	3047	> Відділення організації надання курсової натуральної та грошової допомоги - відділення благодійної діяльності:	3071
- спеціалізований відділення жінкам з догляду за пенсіонерками	39	- пункт продажу заходів реабілітації (включно кілки, мотиками, косами, плугами та інше)	109
- відділення паліативної допомоги	10	- пункт збору речей та ліній сільськогосподарської продукції	620
- служба «жандарм» соціальної допомоги	113	- служба побутової "Айстри" (майстерні по ремонту взуття, пошиву та ремонту одягу)	14
- бригади по широким спектром інвалідизації	41	- ремонтна бригада (дрібний ремонт літвілок, приладдя)	
> Відділення соціально-медицинських послуг, в тому числі: протезно-ортопедичне відділення	2920		
	403	> Відділення організації та надання соціальних послуг, в тому числі сім'ям з дітьми, учасникам АТО, їх сім'ям та внутрішньо переміщеним особам	536
> 3 стаціонарних відділення для постійного або тимчасового проживання громадян (Будинки вестернів):	100	> Відділення визначення потреб у соціальних послугах	717
в тому числі відділення паліативної допомоги	15	> Відділення моніторингу та оцінки якості	1253

Автомобілем управління здійснюється підвіз дітей-інвалідів до Центру соціальної реабілітації дітей-інвалідів «Пролісок», інвалідів-візочників в заклади охорони здоров'я та соціального захисту, надаються послуги «соціального таксі»

Структурними підрозділами Центру соціальних послуг надаються такі платні послуги:

1. Догляд:
 - 1) догляд вдома;
 - 2) догляд стаціонарний;
 - 3) денний догляд;
 - 4) паліативний догляд.
2. Підтримане проживання.
3. Послуга соціальної адаптації.
4. Надання притулку.
5. Консультування.
6. Представництво інтересів.

7. Посередництво (медіація) – допомога у врегулюванні конфлікту.
8. Соціальна профілактика.
9. Соціальна інтеграція та реінтеграція.
10. Соціальна реабілітація.
11. Соціальний супровід під час працевлаштування та на робочому місці.
12. Кризове та екстрене втручання.
13. Транспортні послуги.
14. Натуральна допомога (пошиття одягу, ремонт одягу, ремонт взуття, перукарські послуги, прання білизни та одягу, ремонтні роботи).

Внутрішній моніторинг та контроль якості, своєчасності та ефективності соціальних послуг здійснюється відповідними відділом УСЗН з урахуванням Методичних рекомендацій з проведення моніторингу та оцінки якості соціальних послуг, затверджених наказом Мінсоцполітики України від 27.12.2013 р. № 904.

При цьому використовуються такі методи оцінки якості соціальних послуг як:

- опитування/анкетування отримувачів соціальних послуг та/або їх законних представників;
- спостереження за процесом надання соціальних послуг;
- вивчення документації, у тому числі звернень отримувачів соціальних послуг.

З наданою інформацією, результати відповідного контролю засвідчують вчасність та якість надання соціальних послуг відповідно до укладених договорів про соціальне обслуговування.

Доказів щодо залучення осіб з інвалідністю та організацій, що їх представляють, а також приватних надавачів послуг до процесу оцінки соціальних послуг під час моніторингу не надано.

Зі слів начальника УСЗН, з приватними організаціями не укладені договори про надання тієї чи іншої соціальної послуги, оскільки у них відсутня відповідна матеріальна база, окрім того, потреби у їх залученні немає.

Разом з тим, з метою співпраці у сфері надання соціальних послуг з реабілітації інвалідів управлінням укладено угоди про співпрацю з:

- Уманським державним педагогічним університетом щодо створення науково-практичного Центру соціальної та освітньої інтеграції осіб з особливими потребами;
- Службою Милосердя Свято-Успенської церкви щодо залучення волонтерів до надання соціальних послуг;
- Виправною колонією міста та кримінально-виконавчою інспекцією щодо надання соціальних послуг бездомним та звільненим особам;
- Черкаським обласним Центром медико-соціальної експертизи у сфері реабілітації інвалідів;
- з професійними ліцями міста щодо проходження практики студентами на базі структурних підрозділів Центру соціальних послуг.

УСЗН включено до Єдиного реєстру отримувачів гуманітарної допомоги, завдяки чому вдається вирішити питання забезпечення одягом, взуттям, меблями, засобами гігієни вразливих категорій громадян, а наразі внутрішньо переміщених осіб та учасників АТО.

Керівництвом УСЗН відзначено, що ***Управління є отримувачем гранту у 6-ти соціальних проектах на суму 2,7 млн. грн:***

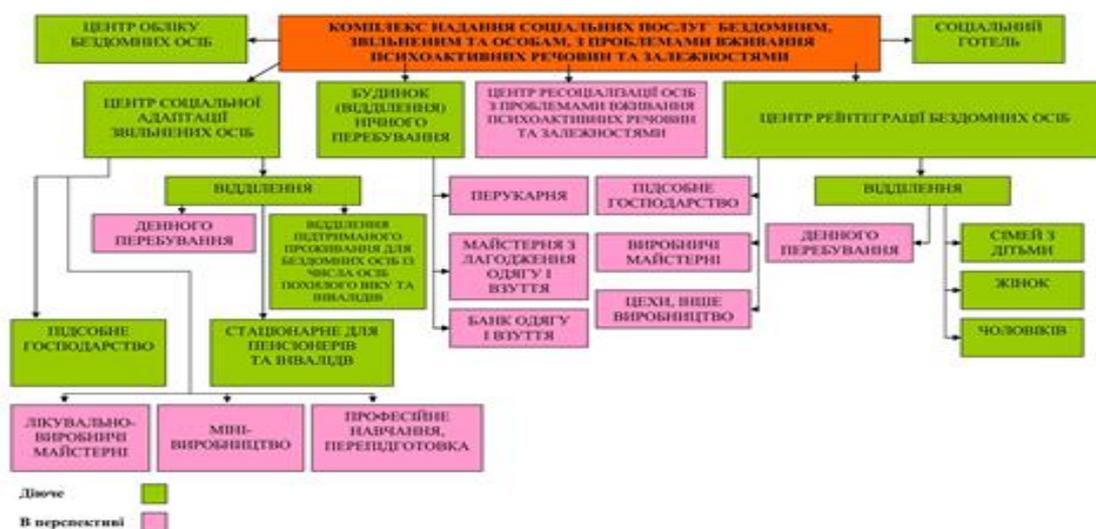
- благодійного фонду "Наддніпрянський";
- американського фонду підтримки хворих дітей;
- українсько-австрійського проекту "Навчання соціальних інновацій в роботі з бездомними" ;
- Турецького агентства зі співробітництва та координації (ТІКА);
- міжнародної благодійної організації "Фонд Східна Європа" в 2014 та в березні 2016 року на суму 258,0 тис. грн. для створення Центру соціальної активності для осіб похилого віку "Мальва".

Залучення коштів зі сторони дало можливість створити у м. Умань потужну систему надання соціальних послуг, що свідчить про те, що міська влада докладє для цього достатньо зусиль.

Керівництво УСЗН визначило такі пріоритетні завдання для поліпшення надання послуг населенню:

- створення повної бази сімей (осіб), які потребують надання соціальних послуг (наразі розпочато формування такої бази);
- забезпечення отримання соціальних послуг за принципом “єдиного вікна” для комплексного вирішення проблемної ситуації сімей/осіб;
- уніфікація процесу надання соціальних послуг;
- забезпечення ефективного використання ресурсів;
- підвищення якості надання соціальних послуг.

Функціонування системи соціального захисту бездомних осіб в м. Умань.

В переданих УСЗН приміщеннях колишнього військового містечка відкрито Комплекс надання соціальних послуг бездомним, звільненим та особам з залежностями з такими структурними підрозділами:

- центр соціальної адаптації звільнених осіб із стаціонарним відділенням для пенсіонерів та інвалідів;
- центр реінтеграції бездомних осіб з відділеннями для сімей з дітьми, жінок та чоловіків;
- будинок нічного перебування;
- соціальний готель.

За наданою інформацією, з моменту їх створення пройшли реабілітацію та реінтеграцію більше 1200 осіб, 44 особам відновлено документи, повернено в сім'ю 97 осіб, працевлаштовано – 43, здобули професію – 19, влаштовані до Будинку ветеранів – 33, оформлено пенсій – 23.

Бездомні отримують реєстрацію за адресою Комплексу надання соціальних послуг бездомним, звільненим та особам із залежностями.

Працівники закладів для бездомних осіб приймають участь у соціальному патрулюванні, головною метою якого є надання підтримки бездомним та безпритульним особам, які знаходяться у кризовій ситуації, але з певних причин не бажають або не можуть отримувати соціальні послуги в стаціонарних закладах соціального захисту для бездомних осіб. Тільки за 2015 рік проведено 106 рейдів та виявлено 52 особи.

До цієї роботи залучаються голови квартальних комітетів, також здійснюється співпраця з Уманським відділенням поліції, відділом охорони здоров'я та ін. органами.

Бездомним особам, в першу чергу, надаються такі послуги: перукаря, лазні, надання матеріальної допомоги, одягу взуття, консультації спеціалістів. Після цього вирішуються інші проблеми, зокрема влаштування до медичного закладу, взяття на облік, відновлення документів.

З метою запобігання переохолодженню, загибелі бездомних осіб в зимовий період та у період надзвичайних ситуацій створено оперативний штаб з питань координації роботи структурних підрозділів управління.

В осінньо-зимовий період розпочинають свою роботу 8 пунктів обігріву, що розміщені у структурних підрозділах управління, 3 з яких працює цілодобово і встановлено чергування медичної сестри, санітарки та сторожа.

Покращене харчування підопічні комплексу отримують завдяки підсобному господарству. До робіт залучаються як реабілітанти, так і персонал, більшість з якого самі в недалекому минулому проходили реабілітацію та адаптацію в структурних підрозділах комплексу.

Колектив УСЗН виграв грант на відкриття лікувально-трудової майстерні для бездомних та осіб, які відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк. Бюджет проекту складає 250 тис. грн. В рамках проекту зроблено капітальний ремонт та переобладнання для потреб майстерні 2-х 3 кімнатних квартир та закуплено необхідне обладнання.

Здійснюється також співпраця з громадськими організаціями.

Так, міський осередок Всеукраїнської ГО “Соціальна Україна” надає одяг, взуття, продукти харчування, Черкаський обласний благодійний фонд “Черкащина – територія життя” спільно з релігійною громадою “Посольство Боже” – матеріальну допомогу на потреби Комплексу, волонтери Уманських молодіжних організацій “Нова генерація” та “Майбутнє без

наркотиків” проводять профілактичну роботу з клієнтами та надають засоби особистої гігієни і т. ін.

Додатково у ході моніторингового візиту відвідано Реабілітаційний комплекс для людей з особливими потребами та Центр соціальної реабілітації дітей-інвалідів “Пролісок”.

Реабілітаційний комплекс для людей з особливими потребами має належну матеріально-технічну базу, сучасне обладнання та надає соціально-реабілітаційні послуги інвалідам, ветеранам війни і праці. Відповідні соціально-реабілітаційні послуги надаються за направленням УСЗН ветеранам війни і праці, інвалідам, пенсіонерам, учасникам АТО. Всього за рік у ньому проходить реабілітацію майже 2 тис осіб.

У комплексі працює відділення фізіотерапевтичних процедур та водне відділення з сучасним обладнанням.

Також є практичний психолог, який з групою осіб проводить психотерапевтичну корекцію, тренінги, рольові вправи.

Надаються послуги з соціальної адаптації, соціально-побутової, соціально-медичної, соціально-психологічної, психотерапевтичної, реабілітації.

Центр соціальної реабілітації дітей-інвалідів “Пролісок”

В Центрі соціальної реабілітації дітей-інвалідів "Пролісок" діти проходять комплексну реабілітацію, здійснюється їх навчання за індивідуальною формою та фізкультурно-спортивна реабілітація, оздоровлення в літньому таборі санаторного типу "Мрія", якому за результатами державної атестації присвоєно I категорію.

На обліку у Центрі перебуває 306 дітей-інвалідів, в тому числі 36 психічнохворих дітей та 41 дітей хворих на ДЦП, 29 тяжкохворих дітей, які за станом здоров'я не можуть відвідувати Центр.

У центрі також працює служба раннього втручання для дітей-інвалідів та дітей до 2-ох років, які мають ризик отримати інвалідність, проводиться соціальна профілактика серед молоді групи ризику (індивідуальна і групова робота з батьками та дітьми).

Планується відкриття дитячого оздоровчого табору на базі будівель с. Дмитрушки -2, які передані місту Міноборони.

За твердженням керівництва УПСЗН, система соціального захисту м. Умань спроможна надавати соціальні послуги не лише мешканцям міста, а й прилеглим районам та містам. Сьогодні відповідно до укладених угод надаються послуги дітям-інвалідам та інвалідам Уманського та Христинівського районів.

2.2. Уманський район.

З метою надання соціальних послуг та соціального обслуговування мешканцям Уманського району створено Територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Уманського району (згідно з Положенням, затвердженим розпорядженням голови райдержадміністрації від 18.04.2016 р. № 112).

Штатна чисельність працівників Терцентру становить 108 осіб.

До складу територіального центру входять такі структурні підрозділи:

- Апарат територіального центру.
- Відділення соціальної допомоги вдома територіального центру.
- Рижавське стаціонарне відділення територіального центру.
- Відділення організації надання адресної натуральної та грошової допомоги територіального центру.
- Відділення соціально-побутової адаптації територіального центру.

За отриманою у ході моніторингу інформацією, станом на 01.09.2016 р. різних видів соціального обслуговування і соціальних послуг потребують 2806 осіб району.

Обслуговано територіальним центром 2761 особу, що становить 98% від потреби, в тому числі:

відділенням соціальної допомоги вдома – 1178 осіб, стаціонарним відділенням – 20 осіб, відділенням грошової та натуральної допомоги – 620 осіб, відділенням денного перебування – 943 особи.

Відтак, найбільш затребуваною є послуга соціальної допомоги вдома.

Послуги денного догляду та підтриманого проживання на території району не надаються.

За твердженням керівництва центру, працівниками центру практично покриваються всі необхідні потреби громадян в соціальному обслуговуванні за місцем проживання. Кількість соціальних робітників та працівників центру також відповідають фактичним потребам, збільшення штату працівників, зокрема й соціальних інспекторів не потрібні.

Соціальна допомога вдома.

В 51 населеному пункті району 75 соціальних робітників відділення соціальної допомоги вдома надають комплекс соціально-побутових послуг самотнім непрацездатним громадянам (пенсіонерам), які за висновками медичного закладу потребують соціально – побутового обслуговування та догляду в домашніх умовах. Не охоплено обслуговуванням лише 2 населених пункти, так як немає в цьому потреби (с. Піківець, с. Коржова Слобідка).

На обслуговуванні у відділенні соціальної допомоги вдома перебувають 1086 осіб (одиноких – 703, самоткопроживаючих – 383), з них:

- інваліди війни – 4;
- учасники бойових дій – 24;
- учасники війни – 176;
- сім'ї загиблих та померлих військовослужбовців – 25;

- інваліди з дитинства – 21;
- інваліди загального захворювання – 42;
- пенсіонери за віком – 794.

Відділенням соціальної допомоги вдома обслуговано на платній основі 416 одиноко проживаючих осіб, які мають дітей працездатного віку.

Згідно з розпорядженням Уманської райдержадміністрації від 20.07.2010 р. № 183 звільнено від плати за соціальні послуги одиноко проживаючих громадян похилого віку, які мають статус інваліда Великої вітчизняної війни, учасника бойових дій, члена сім'ї загиблого військовослужбовця та передбачено фінансування видатків на ці цілі за рахунок додаткових коштів місцевого бюджету.

Працівниками територіального центру систематично проводяться обстеження матеріально-побутових умов проживання непрацездатних громадян, які перебувають на обслуговуванні у відділенні соціальної допомоги вдома, за даними обстежень визначається потреба щодо надання певних видів допомоги.

На підставі проведеного комплексного визначення стану індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги вдома складається індивідуальний план надання цієї послуги, в якому зазначено заходи, що здійснюються для надання такої послуги, відомості про періодичність і строки виконання, відповідальних виконавців, дані щодо моніторингу результатів.

овочів з льоху; допомога у впорядкуванні подвір'я та інші).

Основними такими заходами є: придбання та доставка товарів з магазину та ринку, медикаментів; допомога у прибиранні приміщень; допомога у пранні; допомога в дотриманні особистої гігієни; доставка палива в житло; оформлення документів на отримання субсидій, інших видів соціальних допомог; допомога в обробці присадибної ділянки (0,02 га); допомога в приготуванні їжі; виклик лікаря, допомога в проведенні медоглядів, відвідування в лікарні, організація консультацій; вирішення питань в держорганах, на підприємствах, організаціях; доставка води в житло; доставка

Догляд в умовах стаціонарного проживання

У Рижавському стаціонарному відділенні територіального центру проживають 14 осіб, з них:

- учасники війни – 5;
- інваліди з дитинства – 1;
- діти війни – 6;
- пенсіонери за віком – 2.

Утримується установа за рахунок коштів місцевого бюджету, пенсійних відрахувань та благодійних коштів.

Даній категорії громадян забезпечено:

соціально – побутове обслуговування, медичне обслуговування, а також забезпечення життєво необхідними ліками; житло у межах санітарних норм, твердий і м'який інвентар (ліжка, стіл, стілець, шафа, постіль, тощо), столовий посуд, одяг та взуття; раціональне чотириразове харчування; спеціальні засоби пересування.

На харчування підопічних протягом 8 місяців 2016 року витрачено коштів по загальному, спеціальному фондах та благодійної допомоги на суму 169,8 тис. грн. (з них 59,3 тис. грн. – благодійна допомога), на придбання медикаментів – 9,1 тис. грн.

Затверджено шефство трудових колективів Райз, ТОВ "Максимко", Уманської об'єднаної податкової інспекції, Агрофірма "Базис", Уманський тепличний комбінат, ТОВ "Прометей", селищної та сільських рад, на території яких раніше проживали підопічні.

Надання грошової та натуральної допомоги

На обліку у відділенні організації надання адресної натуральної та грошової допомоги територіального центру перебувають 620 малозабезпечених пенсіонерів, інвалідів всіх груп та категорій, багатодітних сімей, громадян, які опинились у складній життєвій ситуації.

Протягом звітного періоду проведено 15 засідань комісії по наданню грошової допомоги, на яких розглянуто заяви та документи громадян району, які опинились у складній життєвій ситуації та потребують грошової допомоги з районного бюджету.

За рахунок коштів районного бюджету надано одноразову грошову допомогу 471 особі на суму 177,2 тис. грн, з них надано одноразову матеріальну допомогу на лікування та реабілітацію 1 учаснику АТО, який був поранений в ході проведення антитерористичної операції на загальну суму 30,0 тис. грн. та 1 сім'ї померлого військовослужбовця який брав участь в антитерористичній операції в східних регіонах України в сумі 30,0 тис. грн.

Проведено 105 обстежень матеріально-побутових умов за зверненнями громадян та оформлено відповідні акти, які надіслано до Департаменту соціального захисту населення для надання одноразової грошової допомоги заявникам з обласного бюджету.

Обслуговування громадян похилого віку та інвалідів, що частково втратили здатність до самообслуговування

На базі територіального центру працює відділення денного перебування.

Обслуговування громадян похилого віку та інвалідів, що частково втратили здатність до самообслуговування здійснюється працівниками відділення денного перебування територіального центру у селах Антонівка, Бабанка, Городниця, Вільшана Слобідка, Родниківка, Громи.

Надано соціально – побутові, інформаційні, послуги 943 особам похилого віку, інвалідам, особам, які відбували покарання у вигляді позбавлення волі на певний строк.

Відділенням денного перебування проведено заходи до Міжнародного жіночого Дня 8 Березня, Дня пам'яті великому Кобзареві Т.Г. Шевченку, до Дня Чорнобильської трагедії, до Дня Перемоги, Дня Святої Трійці, Дня Конституції України, до свята Івана Купала, до святкування Дня Державного Прапора України та Дня Незалежності України, в яких взяли участь клієнти даного відділення.

Виявлення осіб, які потребують надання соціальних послуг, та збір інформації про них здійснюється в основному соціальними робітниками, що є практично у кожному населеному пункті району.

Разом з тим, досягненню позитивних результатів у питанні соціального обслуговування людей похилого віку та інвалідів, за інформацією директора Центру, допомагає співпраця з сільськими радами, місцевими органами охорони здоров'я, відділом освіти, центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, районним центром зайнятості, громадськими організаціями (такими як Громадська організація ветеранів Уманського району, ГРО "Союз Чорнобиль України", Уманська міськрайонна спілка ветеранів Афганістану, ГО "Координаційний центр захисників Уманщини", Міськрайонна організація Червоного Хреста).

Водночас результати моніторингу засвідчили, що ***заходи, які вживаються керівництвом Терцентру з метою інформування населення про можливість та спектр отримання соціальних послуг (інформаційні послуги), є недостатніми.***

Зокрема, на сайті Уманської РДА розміщена інформація лише про порядок та умови отримання соціальних послуг у відділенні соціальної допомоги вдома територіального центру, а також стисла інформація про результати діяльності Центру.

Внутрішня оцінка якості надання послуг проводиться наступним чином: з метою здійснення контролю за роботою соціальних робітників та надання їм методичної та практичної допомоги працівниками апарату Терцентру здійснюються виїзди до населених пунктів району, у ході якого з метою вивчення рівня задоволення отримувачів соціальної послуги догляду вдома проводиться їх опитування.

З метою покращення соціального обслуговування найбільш вразливих верств населення та забезпечення якісних умов життя незалежно від місця проживання на базі територіального центру створена та працює мультидисциплінарна команда для надання комплексу соціальних послуг особам, які проживають у населених пунктах району та знаходяться в складних життєвих обставинах. До складу команди входять заввідділенням соціальної допомоги вдома, заввідділенням організації надання адресної грошової та натуральної допомоги, психолог, соціальний фахівець. За потреби до складу мультидисциплінарної команди запрошуються фахівці з управління праці та соціального захисту населення, управління пенсійного фонду та інших організацій.

Зокрема, за наданою інформацією, 5 жовтня 2016 року мультидисциплінарною командою Терцентру здійснено виїзд у села Полянецьке та Громи.

та

Психологом терцентру надана соціальна послуга соціальної адаптації 5 особам похилого віку щодо самостійного розв'язання повсякденних труднощів і подолання стресових ситуацій.

Завідувач відділення соціальної допомоги вдома соціальні працівники перевірили роботу соціальних робітників.

Проведено обстеження матеріально-побутових умов проживання, вивчені потреби, проблемні питання. У результаті перевірки було встановлено, що соціальні послуги робітники надають вчасно та якісно

відповідно до укладених договорів про соціальне обслуговування. До підопічних відносяться з розумінням, роботу виконують добросовісно та відповідально. Одинокі громадяни соціальним обслуговуванням задоволені, жодних зауважень не мають.

Разом з тим інформації щодо залучення осіб з інвалідністю та організацій, що їх представляють, а також приватних надавачів послуг до процесу оцінки соціальних послуг під час моніторингу не надано.

За інформацією керівництва Терцентру, реабілітаційні послуги дітям-інвалідам та особам з інвалідністю Уманського району надаються відповідними закладами соціального захисту м. Умань відповідно до укладених між органами влади міста та району домовленостей.

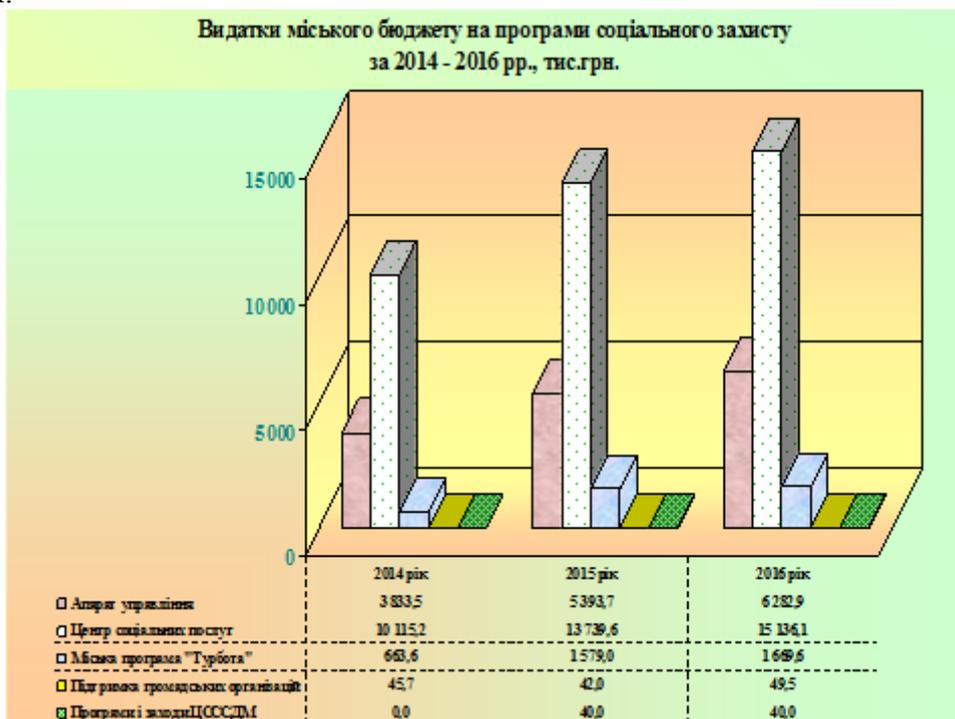
За інформацією керівництва УСЗН та Терцентру, враховуючи невелику кількість бездомних осіб, у створенні на території Уманського району центру обліку бездомних осіб наразі немає потреби. Проблеми таких осіб вирішуються в оперативному порядку та приймаються рішення щодо шляхів їх розв'язання у кожному конкретному випадку окремо. Зокрема, бездомні особи району (за домовленістю між владою району та м. Умань) можуть скористатися послугами Комплексу надання соціальних послуг бездомним, звільненим та особам з залежностями, що діє у м. Умань.

3. Ознайомлення з системою додаткових до визначених законодавством гарантій у сфері соціального захисту населення (за рахунок власних коштів міського бюджету та благодійних надходжень).

3.1. М. Умань.

У місті Умань діють наступні міські програми соціальної підтримки населення:

- програма соціальної допомоги “Турбота”;
- “Безбар’єрна Умань”;
- зайнятості на період до 2017 року;
- організації та фінансування громадських робіт у 2015–2016 роках;
- програми дій щодо кардинального поліпшення медичного, побутового обслуговування учасників ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи та дітей-чорнобильців на 2014–2016 рр.;
- оздоровлення та відпочинку дітей учнівської молоді на 2015–2020 роки;
- соціальна програма з утвердження гендерної рівності на період 2015–2020 рр.;
- соціальної програми протидії торгівлі людьми на період 2015–2020 рр.;
- комплексна програма щодо медичного, соціального забезпечення, адаптації, психологічної реабілітації, професійної підготовки (перепідготовки) учасників антитерористичної операції, соціального захисту членів їх сімей та вшанування пам’яті загиблих учасників антитерористичної операції на 2015–2017 роки;
- міська програма забезпечення учасників АТО та членів їх сімей житлом у 2016 – 2020 роках;
- програма поріднення міста Умань з зарубіжними містами на 2015–2020 роки;
- міська цільова програма “Призовна дільниця на 2014–2016 роки”
- міська комплексна програма протидії захворюваності на туберкульоз у 2012 – 2016 роках.

Зокрема, згідно з Програмою соціальної допомоги “Турбота”, затвердженою рішенням Уманської міської ради від 31.01.2014 р. № 3.5-48/6 (із змінами) передбачено такі додаткові порівняно із законодавством гарантії:

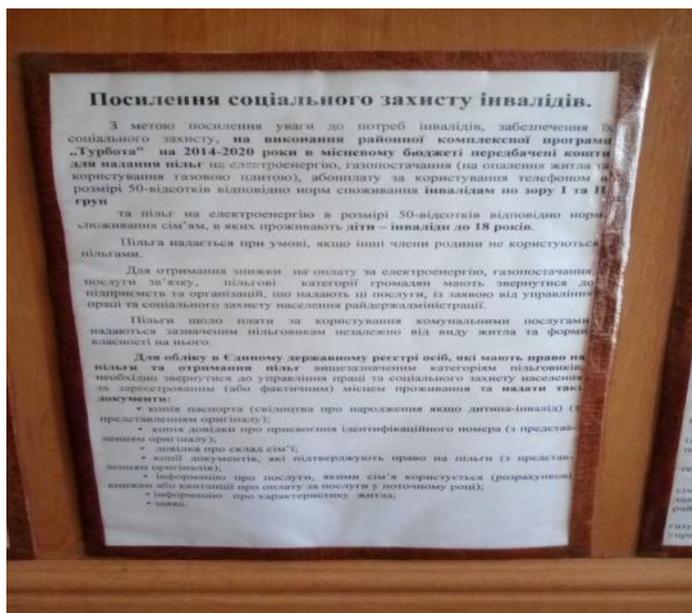
- 1) надання пільг на житлово-комунальні послуги:
 - довгожителю міста, яким виповнилось 100 і більше років;
 - інвалідам I групи, які залишились без обох рук або без обох ніг;
 - сім’ям воїнів, полеглих в Афганістані та сім’ям загиблих учасників АТО;
 - політичним в’язням і репресованим громадянам;
 - почесним громадянам міста Умань;
 - сім’ям учасників АТО;
 - ветеранам підпільно-партизанського руху та вдовам.
 - інвалідам I та II групи з вадами зору.
 - 2 балони скрапленого газу ветеранам війни.

- 2) виплату щомісячної стипендії визволителям міста Умань.
- 3) безкоштовне харчування дітей учасників АТО та дітей-чорнобильців в дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах.
- 4) забезпечення мобільними телефонами ветеранів війни та сімей загиблих.
- 5) надання матеріальної допомоги особам, які перебувають у СЖО.
- 6) надання матеріальної допомоги стомованим хворим.
- 7) відшкодування вартості ритуальних послуг на поховання учасників АТО та встановлення надгробку та ін.

3.2. Уманський район

З метою поліпшення соціального захисту інвалідів, ветеранів війни і праці, учасників АТО та їх сімей, громадян, які постраждали від наслідків аварії на ЧАЕС, в районі діють комплексні програма "Турбота" на 2014-2020 роки (затверджена рішенням Уманської ради від 26.12.2013 р. № 28-4/VI) та програма щодо медичного, соціального забезпечення, адаптації, психологічної реабілітації, професійної підготовки (перепідготовки) учасників АТО на 2015-2017 роки, на виконання яких за 9 місяців 2016 року з місцевого бюджету направлено 2 млн. 724 тис. грн.

Зокрема, програмою "Турбота" на 2014-2020 роки передбачено надання пільг на житлово-комунальні послуги категоріям населення, які не мають права на пільги відповідно до законодавства, таких як: інваліди по зору I та II груп, сім'ям, в яких проживають діти – інваліди до 18 років.

Інформація щодо надання пільг на житлово-комунальні послуги зазначеним категоріям населення розміщена на стенді УСЗН.

Рішенням позачергової п'ятої сесії районної ради внесено зміни до районної комплексної програми "Турбота" на 2014-2020 роки, якою на 2016 рік додатково передбачено кошти з районного бюджету на соціальний захист ветеранів війни, інвалідів, учасників антитерористичної операції в східних регіонах України, їх сімей та сімей загиблих учасників антитерористичної операції, одиноких непрацездатних громадян та малозахищених верств населення на загальну суму 3133,4 тис. грн., зокрема на:

- надання одноразової грошової допомоги малозабезпеченим верствам населення, які попали в скрутне матеріальне становище – 60,0 тис. грн.;
- надання соціальних послуг ветеранам війни і праці, інвалідам, дітям війни відповідно до Закону України "Про соціальні послуги" – 53,3 тис. грн.;
- реабілітацію інвалідів, в тому числі дітей-інвалідів та учасників антитерористичної операції – 5,0 тис. грн.;

- надання пільг на електроенергію, газопостачання та абонплату за користування телефоном в розмірі 50 % відповідно норм споживання інвалідам по зору I та II групи та пільг на електроенергію в розмірі 50% відповідно норм споживання сім'ям, в яких проживають діти-інваліди до 18 років, малозабезпеченим сім'ям, у складі яких є 2 і більше інвалідів – 58,7 тис. грн.;

- надання одноразової матеріальної допомоги на лікування та реабілітацію особам, які були поранені у зоні проведення антитерористичної операції та одному з членів сім'ї загиблого в ході проведення антитерористичної операції – 510,0 тис. грн.;

- надання пільг учасникам антитерористичної операції та їх сім'ям на оплату житлово-комунальних послуг (електроенергія, газопостачання, водопостачання та водовідведення) в розмірі 100% відповідно соціальних норм споживання та на придбання твердого палива і скрапленого газу – 1323,1 тис. грн.;

- надання пільг на безоплатний проїзд громадянам, які відповідно до чинного законодавства України мають право на пільгове перевезення автобусами загального користування, на приміських маршрутах на території Уманського району, залізничним транспортом та надання телекомунікаційних послуг – 1066,7 тис. грн.

Висновки та рекомендації

Моніторинговим вивченням стану дотримання соціально-економічних прав у місті Умань та Уманському районі Черкаської області не виявлено особливих (крім наявних в усіх інших регіонах) проблем із забезпеченням права на соціальний захист мешканців цих адміністративно-територіальних одиниць.

З метою надання соціальних послуг як в місті, так і в районі, функціонують відповідні центри надання соціальних послуг, що охоплюють соціальними послугами усіх потребуючих цього громадян, які згідно з чинним законодавством мають право на їх отримання. Мешканцям міста та району призначаються передбачені законодавством державні соціальні допомоги, пільги, субсидії. Разом з тим, досить доступною є інформація щодо системи соціального захисту, прав та пільг громадян лише для громадян міста Умань.

Результати моніторингу засвідчили, що досвід м. Умань в організації системи надання соціальних послуг може бути оптимальною моделлю надання соціальних послуг на місцевому рівні в умовах децентралізації.

За рахунок власних коштів місцевих бюджетів запроваджено ряд пільг та допомог соціально-незахищеним категоріям громадян, створено додаткові до встановлених законодавством гарантії соціального захисту.

Основними проблемами, які відзначено у ході моніторингу, є відсутність належного бюджетного фінансування як для забезпечення соціальних потреб громадян, так і самих управлінь (ремонт приміщень, кадрове забезпечення, канцелярські товари тощо).

Пропозиції:

Під час моніторингу керівництву управлінь соціального захисту населення та Центрів надання соціальних послуг надано рекомендації щодо активізації інформаційної та роз'яснювальної роботи серед населення щодо актуальних питань соціального захисту, у т.ч. й стосовно необхідності розміщення на сайтах управлінь інформаційних карток соціальних послуг (найменування послуги та її зміст, строки, підстави, умови надання та іншої інформації про послуги), як це передбачено підпунктом 5 пункту 54 Плану заходів з реалізації Національної стратегії у сфері прав людини, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23.11.2015 р. № 1393-р.

Подальший моніторинг виконання наданих пропозицій засвідчив, що вони враховані лише УСЗН Уманської ради. Так, на сайті цього Управління спостерігається постійне розміщення актуальної інформації з питань соціального захисту населення міста, зокрема й додатково розміщені інформаційні картки соціальних послуг "надання притулку", "представництво інтересів", "паліативного догляду".

За результатами ж огляду сайту Уманської РДА суттєвих змін не відмічено.

УЗАГАЛЬНЕНИЙ ЗВІТ ЗА НАПРЯМОМ ДОТРИМАННЯ ПРАВ ДИТИНИ

У рамках моніторингового візиту були відвідані управління освіти, управління праці та соціального захисту населення, служба у справах дітей Уманської міської ради.

Додатково, за наслідками отриманої інформації про місцеві осередки, важливі з позиції дотримання прав людини були відвідані:

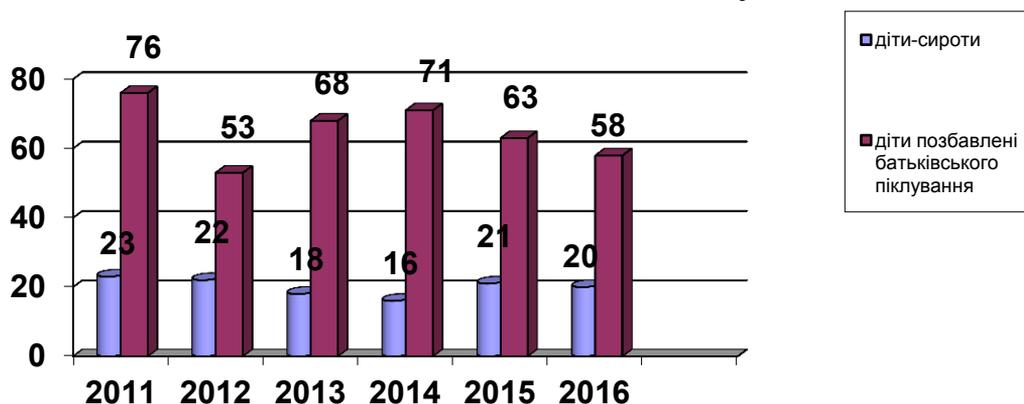
- Центр соціальної реабілітації дітей-інвалідів "Пролісок" управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради (вул. Костельна, 12);
- Уманський навчально-виховний комплекс "Загальноосвітня школа I-III ступенів № 7 – колегіум" (вул. вул. А.Слонського, 12);
- комунальний заклад "Обласний міжрегіональний центр соціально-психологічної реабілітації дітей у м. Умані Черкаської обласної ради" (вул. І.Гонти, 12).

Дотримання прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, на виховання в сім'ї

<i>Чисельність дитячого населення</i>	2014 р.	2015 р.	2016 р.
Кількість дитячого населення	17693	17704	17704
Кількість дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	87	84	79
% по м. Умань	0,49	0,47	0,45

За даними служби у справах дітей Уманської міської ради постановка на облік дітей, які залишилися без батьківського піклування, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (далі – первинний облік) здійснюється відповідно до пункту 14 Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.09.2008 № 866 (далі – Порядок діяльності органів опіки та піклування).

Діаграма кількості дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування

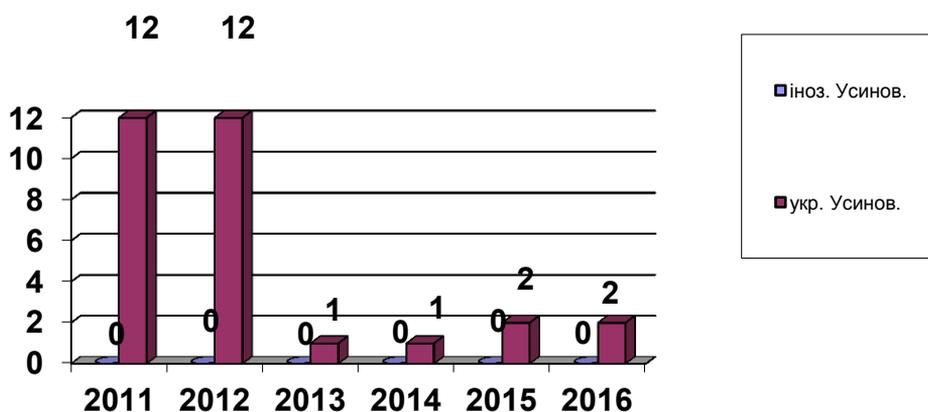

На

первинному обліку дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, служби у справах дітей Уманської міської ради перебуває 78 дітей, із них 20 – дітей-сиріт, 58 – дітей, позбавлених батьківського піклування.

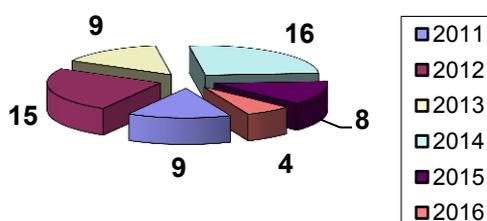
За результатами вивчення слід відмітити налагоджену роботу служби справах дітей щодо забезпечення права дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, на виховання в сім'ї. Станом на 01.11.2016 на території м. Умані посиротіло 6 дітей, із них 3 дітей влаштовані під опіку та піклування, 1 дитина усиновлена, 1 дитина проживає в сім'ї родичів.

Діаграма усиновлених дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування

Отже, всі діти усиновлені громадянами України.

Кількість дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, над якими було встановлено опіку(піклування)

У місті функціонує 3 прийомних сім'ї, в яких виховується 5 дітей, позбавлених батьківського піклування.

Таким чином, *першочергово забезпечується право дітей, які набули статусу сиріт або позбавлених батьківського піклування, в сімейні форми влаштування.*

Загалом із загальної кількості дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які перебувають на первинному обліку служби у справах дітей виконкому Уманської міської ради, 98 % дітей виховуються в сімейних формах влаштування.

Захист житлових прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування

На персоніфікованому обліку нерухомого майна служби у справах дітей Уманської міської ради перебуває 47 дітей. Ведеться реєстр наявного у таких дітей житла, в тому числі:

- на праві власності – 12;
- на праві користування – 35.

З метою захисту житлових та майнових прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, службою справах дітей вирішується питання щодо призначення опікунів над житлом та майном дітей даної категорії та ведеться контроль за збереженням належного підопічним майна та житла. Опікуни щорічно подають до служби у справах дітей звіт про свою діяльність за минулий рік щодо захисту майнових прав та інтересів підопічних.

За сприяння служби у 2016 році поставлено на квартирний облік 2 дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, які досягли віку відповідно до чинного законодавства, для постановки на квартирний облік.

З метою забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа на 2013-2015 роки міською радою було прийнято відповідну міську програму.

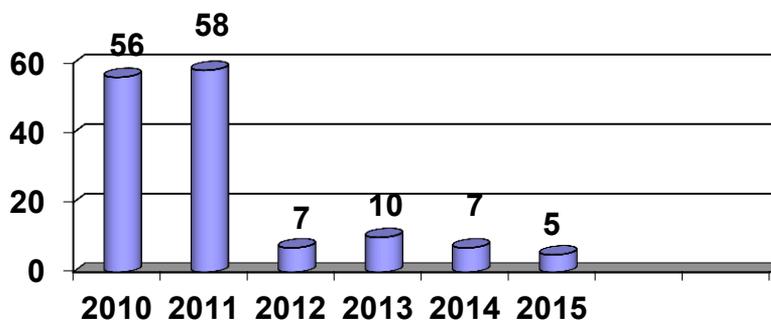
Як результат – *упродовж 2013-2015 років придбано 3 квартири для осіб, з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Отримали 2 однокімнатні та 1 двокімнатну квартири.*

Водночас слід зазначити, що у квітні 2016 року рішенням сесії Уманської міської ради затверджено міську програму щодо забезпечення житлом дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа на 2016 - 2018 роки на загальну суму 1 800 тис. грн. *Проте, у 2016 році при наявності черги жодної квартири (будинку) для осіб з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, не було придбано.*

Робота з сім'ями, які опинилися в складних життєвих обставинах (далі - СЖО)

Служба у справах дітей тісно співпрацює з працівниками національної поліції, охорони здоров'я, освіти щодо виявлення сімей, які опинилися в СЖО.

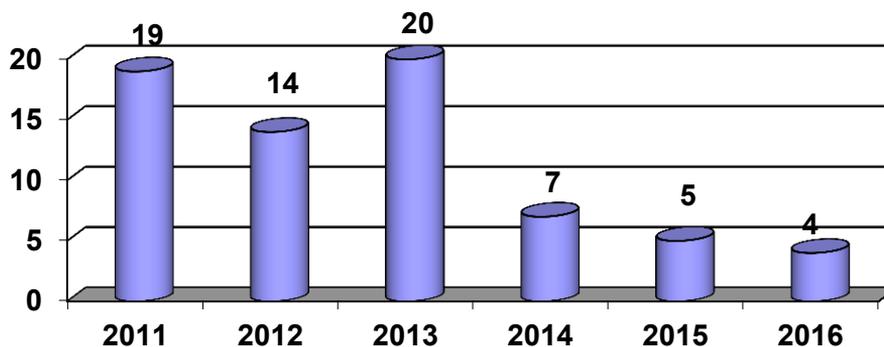
Діаграма кількості батьків, що були притягнуті до адміністративної відповідальності за неналежне виконання батьківських обов'язків

В результаті проведених заходів службою у справах дітей протягом 2016 року, з метою недопущення порушення прав дітей на 16 засіданнях комісії з питань захисту прав дітей при

виконкомі Уманської міської ради розглянуто 118 питань щодо умов проживання, виховання, утримання дітей в сім'ях батьків, опікунів, піклувальників. Уманським міськрайонним судом задоволено по місту 3 позовні заяви про позбавлення батьків батьківських прав. За рішенням суду позбавлено 3 батьків батьківських прав стосовно 3 дітей.

Підготовлено матеріалів до комісії з питань захисту прав дитини для вирішення питання про позбавлення батьківських прав батьків

Забезпечення надання соціальних послуг сім'ям, які опинилися в складних життєвих обставинах.

В 2014 році рішенням сесії Уманської міської ради до управління праці та соціального захисту населення приєднано Уманський міський центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

У зв'язку приєднанням створено 3 відділення (по організації та наданню соціальних послуг, у т.ч. учасникам АТО, їх сім'ям та сім'ям ВПО, визначення індивідуальних потреб у соціальних послугах, моніторингу та оцінки якості соціальних послуг), в яких працюють 14 фахівців із соціальної роботи.

За статистичними даними за 9 місяців 2016 року фахівцями із соціальної роботи проінспектовано 6377 сімей, з них: 473 сім'ї, де виховується 400 дітей, внесено до банку даних сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах. Зокрема:

- сім'ї учасників АТО – 21;
- сім'ї ВПО – 5;
- сім'ї одиноких матерів – 21;
- сім'ї, де один чи кілька членів мають інвалідність – 15;
в т.ч. діти-інваліди – 8;
- сім'ї, члени яких перебували у конфлікті із законом – 2;
в т.ч. неповнолітній умовно засуджений – 1;
- сім'ї опікунів/піклувальників – 4;
- сім'ї, де є ризик соціального сирітства – 9;
- малозабезпечені багатодітні сім'ї – 9;
- неповнолітні вагітні – 3;
- особи з числа дітей-сиріт – 13.

	<i>2015 рік/дітей</i>	<i>2016 рік/дітей</i>
Кількість сімей, які перебувають на обліку (складні життєві обставини)	1276/976	473/400
з них:		
перебувають під соціальним супроводом	71	102

охоплені роботою за карткою отримувачів послуг	961	2459
За результатами соціального супроводу зняті:		
з позитивним результатом	20	74
з негативним результатом	0	0
Кількість сімей, які відмовилися від соціального супроводу	-	-
кількість повідомлень служби у справах дітей про виявлені сім'ї, у яких діти перебувають у складних життєвих обставинах	-	-

Як свідчить статистика, *кількість сімей, які перебувають на обліку як такі, що опинилися в складних життєвих обставинах, щороку збільшується, то кількість дітей, які перебувають на обліку в службі у справах дітей як такі, що опинилися в складних життєвих обставинах, зменшується. Це свідчить про недостатній контроль служби за цим компонентом.*

	2014 рік	2015 рік	2016 рік
кількість дітей, які перебувають на обліку ССД як такі, що опинилися в складних життєвих обставинах	7	3	3
з них:			
ухиляння батьків від батьківських обов'язків	7	3	3
самостійне залишення місця проживання	-	-	-
насильство (фізичне)	-	-	-

Керівництвом управління була надана лише інформація про діяльність фахівців соціальної роботи. Проте не було дано можливості безпосередньо ознайомитися з документами та предметно поспілкуватися з працівниками відділу координації надання соціальних послуг. Тому надати об'єктивну оцінку діяльності неможливо.

Доступність до дошкільної та загальної середньої освіти, її інфраструктура

Кількість навчальних закладів, з них:

- дошкільних – 23, в тому числі навчально-виконний комплекс (НВК) №1, 6, 17, 2;
- загальноосвітніх – 16, в тому числі НВК №1, 6, 7, 17, 24;
- позашкільних – 5.

Відсоток охоплених дітей дошкільною освітою:

- від 3 до 6 (7) років – 98 %,
- дітей 5 – річного віку 100 %,
- охоплених дітей дошкільною освітою всіма формами 100 %.

Зарахування дітей у дошкільні навчальні заклади відбувається згідно з електронною реєстрацією. Черга до зарахування дітей до дошкільних навчальних закладів відсутня. Всі заяви батьків щодо зарахування дітей до дошкільного закладу були задоволені.

Відсоток дітей охоплених загальною середньою освітою становить 100 %.

За інформацією відділу освіти у 2015/2016 навчальному році закінчили навчання 13 випускників (9 клас–7, 11 клас – 6) з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Із числа випускників 9 класу 3 продовжують навчання у 10 класі, 2 навчаються у ВНЗ I-II рівня акредитації, 2 – у професійно-технічних НЗ. Із числа випускників 11 класу 5 навчаються у ВНЗ III-IV рівня акредитації, 1 – у ВНЗ I-II рівня акредитації. Адміністраціями та соціальними педагогами шкіл проведено анкетування, діагностику, корекційно-розвивальні заняття, надано профорієнтаційну допомогу, вивчено думки дітей щодо подальшого навчання

та вибору професії, а також підготовлено клопотання до навчальних закладів щодо сприяння у подальшому навчанні.

Відділом освіти проводиться робота щодо виплати матеріальної допомоги дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, після досягнення 18 років, згідно з постановою КМУ від 25.08.2005 № 823. У 2015 році виплачено відповідну допомогу 15 повнолітнім на суму 27150 грн. (по 1810 грн. кожному).

Ведеться облік дітей пільгових категорій та перевірено умови їх проживання у сім'ях. Всі діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, забезпечені спортивним одягом на суму 50000 грн., безкоштовними гарячими обідами за кошти міського бюджету.

Забезпечення інклюзивної освіти, доступ до освіти для людей з інвалідністю

У 2016/2017 навчальному році організовано інклюзивну форму навчання для 13 учнів ЗОШ №№ 3, 4, 9, 12, НВК № 10, 17. З метою забезпечення належного навчально-виховного процесу дітей з особливими потребами у загальноосвітніх навчальних закладах, відповідно до штатного розпису ЗНЗ, введено 11 посад асистентів учителя, відповідно до нормативів 0,5 ставки на дитину. За індивідуальною формою навчається 76 дітей. Відповідно до витягів психолого-медико-педагогічної консультації, всі діти з особливими потребами охоплені загальною середньою освітою.

Водночас, *вхід лише до 5 загальноосвітніх навчальних закладів обладнано пандусами.*

Забезпечення харчуванням дітей, які навчаються в дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах

Відповідно до рішення виконавчого комітету Уманської міської ради організовано безкоштовне гаряче харчування для учнів 1-4 класів та дітей пільгових категорій в загальноосвітніх школах. Також рішенням міськвиконкому встановлено розмір плати батьків за харчування дітей в дошкільних навчальних закладах та навчально-виховних комплексах.

У групах раннього віку вартість харчування становить 15 грн., у дошкільних групах – 23 грн., що дає можливість на 75 % виконати норми харчування.

Батьківська плата за харчування дітей у ДНЗ становить 60 % від вартості харчування.

Безкоштовне харчування у ДНЗ отримують діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, діти із малозабезпечених сімей, діти, які постраждали внаслідок аварії на ЧАЕС, діти, які тимчасово переселені із зони АТО, діти, батьки яких є учасниками або загинули в АТО, а для дітей із багатодітних сімей встановлена знижка 50 %.

Станом на жовтень 2016 року безкоштовним гарячим харчуванням охоплено 3544 (100 %) учнів 1-4 класів, 397 (100 %) дітей з малозабезпечених сімей, 64(100 %) дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, 46 (100 %) дітей, які тимчасово переселені із зони АТО, 218 (100 %) дітей, батьки яких є учасниками або загинули в АТО. Вартість одного обіду у загальноосвітніх навчальних закладах становить 8 грн., що дає можливість на 85 % виконати норми харчування.

На організацію повноцінного харчування у 2016 році з міського бюджету виділено для вихованців дошкільних закладів 3 млн. 463 тис. 540 грн., учнів шкіл – 4 млн. 213 тис. 602 грн. Додатково виділено 398 000 грн. для придбання таких продуктів як: масло вершкове, м'ясо свинини, курятини, молоко, цукор.

Висновки та рекомендації:

1. Службі у справах дітей виконавчого комітету Уманської міської ради:

- вжити заходів щодо захисту житлових прав дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування та осіб з їх числа, забезпечення їх житлом.

2. Відділу освіти виконавчого комітету Уманської міської ради:

- вжити заходів щодо забезпечення безперешкодного доступу дітей з інвалідністю до навчальних закладів.

Додаткові об'єкти поза технічним завданням

Центр соціальної реабілітації дітей-інвалідів "Пролісок" управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради (вул. Костельна,12)

На обліку в управлінні праці та соціального захисту населення Уманської міської ради перебуває 306 дітей-інвалідів до 18 років. Всі вони протягом року проходять реабілітацію в Центрі соціальної реабілітації дітей-інвалідів "Пролісок". Послуги надаються дитині-інваліду відповідно до індивідуальної програми реабілітації, яка складається лікувально-консультативною комісією лікувально-профілактичного закладу.

В Центрі соціальної реабілітації дітей-інвалідів "Пролісок" обслуговуються діти від народження до 18 років та діти, віком до 2 років, які мають ризик отримати інвалідність. Також Центр надає послуги дітям Уманського району, відповідно до угоди з Уманською районною радою.

Центр розрахований на обслуговування одночасно до 50 дітей з вадами зору, слуху, порушенням опорно-рухового апарату, інтелектуальними вадами, з ураженнями центральної нервової системи тощо.

В 2015-2016 навчальному році за індивідуальною формою при Центрі навчалося 16 дітей, в 2016-2017 навчальному році 17 дітей з особливими потребами. Для 4 з них здійснюється інклюзивне навчання.

	2013	2014	2015	2016
0-2 роки група ризику	-	-	4	9
0-2 роки діти-інваліди	31	29	29	21
2-6 років діти-інваліди	59	56	53	58
6-14 діти-інваліди	131	138	137	129
14-18 діти-інваліди	88	92	90	98
Всього	309	315	313	315

З дітьми працюють вчителі-реабілітологи, асистенти вчителів, психолог, логопед, музичний керівник.

Реабілітація дітей-інвалідів проводиться індивідуально та в групах за індивідуальними реабілітаційними програмами. В роботі використовуються методика Марії Монтесорі, тьюторський супровід, програми "Малюємо" та "Дитина".

Реабілітаційні заходи тривають від 1 місяця до 1 року. Заклад працює п'ять днів на тиждень з 8:00 до 17:00. Діти перебувають в Центрі повний робочий день, що дає змогу працювати батькам.

Медичне забезпечення в Центрі здійснюється системою спеціалізованої медичної допомоги і послуг. З дітьми працюють кваліфіковані спеціалісти: педіатр, психіатр, невролог,

стоматолог, медичні сестри. Діти-інваліди отримують фізіотерапевтичні процедури, масаж, займаються лікувальною фізкультурою.

В Центрі функціонує відділення фізіотерапевтичних та водних процедур. Діти-інваліди отримують теплові, водні та електропроцедури, масаж, займаються лікувальною фізкультурою, в тому числі із застосуванням рефлекторно-навантажувального пристрою "Гравістат", динамічного пароподію та тренажерів.

Діти можуть відвідати басейн, сауну, душ Шарко, циркулярний душ, фітобар.

В Центрі організоване одноразове харчування дітей (обід) за рахунок коштів міського бюджету. Харчування здійснюється відповідно перспективного та щоденного меню, затвердженого директором Центру соціальних послуг. Вартість обіду становить 15 грн. на одну дитину.

Серед пріоритетних напрямків роботи професійна та трудова реабілітація з наступним працевлаштуванням з урахуванням потреб на ринку праці. Для цього тут створено необхідну матеріально-технічну базу.

Діти-інваліди, які досягли 18 років, мають змогу здобути освіту в Центрі професійної реабілітації інвалідів за ліцензією Міносвіти з робітничих професій: секретар-друкарка, спеціаліст з ремонту взуття, оператор комп'ютерної верстки, перукар, флорист.

Центр обладнаний стаціонарним вертикальним підйомником, за допомогою якого діти на інвалідних візках можуть переміщуватись з поверху на поверх.

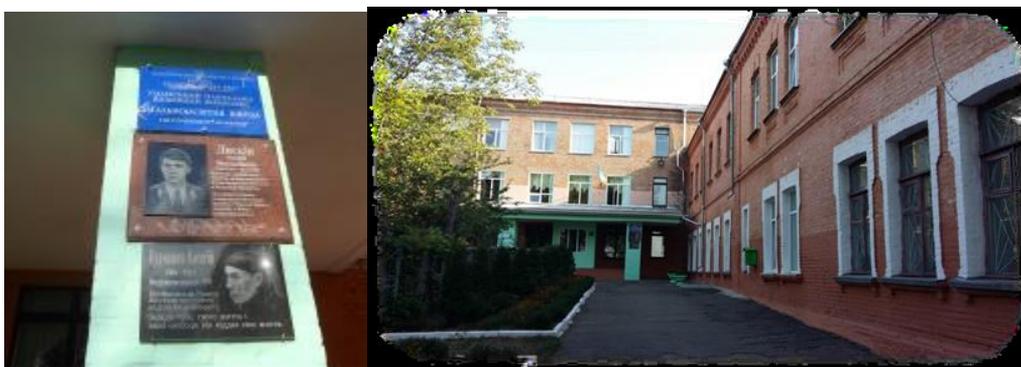
На території розташований ігровий майданчик, обладнаний різноманітними спорудами, гірками, гойдалками, що відповідають сучасним вимогам.

Центр фінансується за рахунок коштів міського бюджету, благодійних та спонсорських внесків.

Згідно з чинним законодавством діти-інваліди першочергово і безоплатно забезпечуються технічними та іншими засобами реабілітації.

В літньому оздоровчому таборі санаторного типу "Мрія" на базі Центру соціальної реабілітації дітей-інвалідів "Пролісок" щороку оздоровлюється 25 дітей-інвалідів та 50 дітей пільгових категорій.

Уманський навчально-виховний комплекс "Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 7 – колегіум"

В Уманському НВК "ЗОШ І-ІІІ ступенів № 7 – колегіум" сьогодні створено 27 класів, в яких навчається 610 учнів. Єдиний у місті загальноосвітній навчальний заклад, у якому є класи з російською мовою навчання.

Створено сучасний комп'ютерний клас

Музей школи

Класні кімнати

При НВК "ЗОШ І-ІІІ ст. №7-колегіум" щороку навчаються близько 20 учнів з особливими освітніми потребами. Для більшості учнів, переведених на індивідуальне навчання за станом здоров'я, організоване навчання на базі Центру соціальної реабілітації дітей-інвалідів "Пролісок".

Кімната відпочинку дітей з особливими потребами

Комунальний заклад "Обласний міжрегіональний центр соціально-психологічної реабілітації дітей у м. Умані Черкаської обласної ради"

(вул. І.Гонти,12)

Комунальний заклад створений рішенням обласної ради для тривалого (стаціонарного) та денного перебування дітей віком від 3 до 18 років, які опинилися у складних життєвих обставинах, надання їм комплексної соціальної, психологічної, педагогічної, медичної, правової та інших видів допомоги. Центр розрахований на 40 осіб.

Затверджено штатним розписом 37 штатних одиниць (у т.ч. 2 практичних психолога, лікар-педіатр, 4 медичні сестри, 4 помічники вихователя, юрисконсульт, музичний керівник).

У Центрі створені одну групу денної (10 осіб) та тривалої (стаціонарної) (30 осіб) форми перебування. На час візиту у закладі перебувало 39 дітей: (32 вихованця стаціонарного перебування і 7 денного стаціонару). З них за направлення обласної ССД – 26, згідно із актом органів НП – 11, особисте звернення – 1, за заявою батьків – 1 (денне перебування). З них діти-сироти – 2, позбавлені батьківського піклування – 17.

В наявності Журнал обліку вихованців центру. На кожного вихованця заведена обліково-статистична картка за формою, встановленою Міністерством соціальної політики, сформовані особові справи.

Розроблено річний план корекційно-виховної роботи, плани роботи практичних психологів, вихователів, індивідуальні плати роботи на кожного вихованця.

Школярі відвідують загальноосвітню I –III ступенів школу №14, яка знаходиться поряд з Центром, а вихованці дошкільного віку навчаються у центрі по базовій програмі Міністерства освіти і науки України розвитку дитини дошкільного віку "Я у Світі".

Робота з батьками проводиться за різними напрямками: правова, корекційна, тренінгова і індивідуальна.

Діти прийняті до Центру перебувають під цілодобовим наглядом медичних та педагогічних працівників.

Організовано ***шестиразове (два сніданки і дві вечері) харчування, у т.ч. дієтичне*** відповідно до рекомендацій лікаря – педіатра.

У закладі перевищення терміну перебування дітей (понад 9 місяців) не зафіксовано.

Протягом 2016 року станом на 30.10.2016 перебувало – 124 дітей, з них: повернуто у біологічну сім'ю – 88 дітей, влаштовано до прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу – 9 дітей, влаштовано під опіку – 19, усиновлено – 3 дітей.

Діти забезпечені іграшками, одягом, взуттям, засобами гігієни, медикаментами. Особисті рушники, гребінці промарковані, зберігання їх впорядковане.

Будівля Центру двоповерхова. У будівлі розташовані: бібліотека, фізкультурний зал, музичний зал,

4 навчальні класи, 2 кабінети психолога фізіотерапевтичний кабінет, 1 ігрова кімната для молодших дітей, 1 кімната відпочинку для підлітків.

У 2 спальних кімнатах розміщено по 12 ліжок, відсутні стільці або тумбочки для індивідуальних речей.

Карантинна кімната розрахована на 6 ліжок, з окремою туалетною кімнатою.

Для молодших вихованців та старшої групи хлопчиків та дівчат в наявності окремі туалетні і кімнати гігієни, духова з умивальниками.

Туалетні кімнати без перегородок, що вказує на порушення права на приватність.

Заклад забезпечений холодною проточною водою з централізованого водопроводу, встановлено стаціонарний електричний побутовий водонагрівач, що дає можливість забезпечити заклад гарячою водою в неопалювальний період, в опалювальний період з централізованої мережі тепlopостачання через бойлер – теплообмінник.

На балансі закладу є 2 автотранспортні засоби (легковий автомобіль та мікроавтобус).

Територія закладу огорожена, територія прибрана. Зберігання та вивіз сміття впорядковано. Ігрові майданчики обладнано спортивними та ігровими комплексами.

Для більш ефективної роботи з вихованцями центру необхідно додаткову посаду практичного психолога і тіснішої співпраці з центрами і службами, до повноважень яких відноситься захист прав дітей.

УЗАГАЛЬНЕНИЙ ЗВІТ ЗА НАПРЯМОМ ЗАХИСТУ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ

У межах напрямку було перевірено та проаналізовано стан дотримання законодавства про захист персональних даних в соціального захисту населення, охорони здоров'я та освіти в м. Умань Черкаської області.

Зокрема було перевірено такі об'єкти:

- медична сфера —
 - Уманська міська лікарня. Поліклінічне відділення
- соціальна сфера —
 - Управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради
 - Служба у справах дітей Уманської міської ради
- освітня сфера —
 - Уманська загальноосвітня школа I-III ступенів №1 ім. О.С. Пушкіна

В ході перевірки було отримано та проаналізовано наступні документи:

- положення, що регламентують діяльність суб'єктів перевірки;
- внутрішня документація суб'єктів перевірки, яка регламентує процес захисту та обробки персональних даних;
- вхідна-вихідна кореспонденція щодо поширення відомостей про суб'єктів персональних даних;
- інші документи, необхідність в яких виникла під час проведення перевірки. Також були оглянуті робочі місця, автоматизовані робочі місця (АРМ) та приміщення де безпосередньо здійснюється обробка, в тому числі зберігання, персональних даних.

За результатами перевірок встановлено:

Управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради (далі - УПСЗН)

1. Доступність інформації щодо порядку обробки і захисту персональних даних

У холі на першому поверсі УПСЗН розташовані інформаційні стенди з інформацією для відвідувачів. Що стосується обробки персональних даних, то на одному зі стендів розміщена інформація про Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги (ЄДАРП), в якій зазначено мету та підстави обробки персональних даних, категорії суб'єктів персональних даних, склад персональних даних, порядок обробки персональних даних тощо, що повністю відповідає вимогам законодавства про захист персональних даних порядку в частині дотримання принципу відкритості та прозорості обробки персональних даних.

Водночас під час візиту встановлено, що обробка персональних даних в УПСЗН здійснюється не лише в ЄДАРП, а і в інших реєстрах та інформаційних системах, зокрема таких як:

- Єдина інформаційна база даних внутрішньо-переміщених осіб;
- Автоматизована система обробки пенсійної документації (АСОПД);
- Централізований банк даних з проблем інвалідності (ЦБІ);
- Програмний комплекс "Наш дім";
- Автоматизована інформаційна система "Наша сім'я",

проте *аналогічної довідкової інформації щодо обробки персональних в цих системах виявлено не було.*

Згідно з пунктом 5.6. Положення про обробку та захист персональних даних у базах персональних даних в УПСЗН Уманської міської ради (додаток до Наказу УПСЗН від 16.12.2011 №166/1) під час оформлення трудових відносин УПСЗН повідомляє своїх працівників про мету збору персональних даних та їх права, визначені Законом України "Про захист персональних даних". *Проте повідомлення осіб, що звертаються в УПСЗН за отриманням різних видів соціальних допомог та пільг – про склад та зміст зібраних персональних даних, свої права, визначені Законом України "Про захист персональних даних", мету збору персональних даних та осіб, яким передаються його персональні дані – вищезазначеним Положенням не передбачено та, відповідно, не здійснюється (окрім ЄДАРП див. вище), що є порушенням статті 12 вищезазначеного Закону.*

В приміщенні УПСЗН частково ведеться відео фіксація (хол, приймальня), про що на вході в УПСЗН та безпосередньо на дверях приймальні розміщені відповідні повідомлення.

2. Рівень обізнаності посадових та службових осіб установи/організації/закладу з нормами законодавства у сфері захисту персональних даних

Рівень обізнаності працівників УПСЗН з вимогами законодавства про захист персональних даних, а також з ймовірними ризиками у зв'язку з недодержанням його вимог, є посереднім, хоча з бесід та з анкет, які на прохання представника Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України за бажанням заповнювали працівники УПСЗН впливає, що під час прийому особи на роботу УПСЗН проводить відповідні бесіди, також періодично проводяться наради та/або ознайомчі семінари з питань, що стосуються обробки персональних даних.

3. Процедури обробки персональних даних

Наявна внутрішня документація, яка регламентує процес обробки та захисту персональних даних в УПСЗН стосується лише обробки персональних даних працівників та є застарілою, не всі положення відповідають чинному законодавству про захист персональних даних. *Документів, якими б були врегульовані процеси та процедури обробки персональних даних інших категорій осіб, зокрема тих чий персональні дані обробляються у зв'язку з отриманням ними різних видів соціальних допомог та пільг – в УПСЗН не затверджено.*

Відповідно до пункту 2 Наказу Про організацію роботи із захисту персональних даних від 16.12.2011 №166/1 в УПСЗН окремо по відділах призначені відповідальні особи, на яких покладені обов'язки щодо організації роботи, пов'язаної із захистом персональних даних при їх обробці, що не суперечить чинному законодавству, проте слід зазначити, що згідно з вимогами частини другої статті 24 Закону України "Про захист персональних даних" в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, а також у володільців чи розпорядників персональних даних, що здійснюють обробку персональних даних, яка підлягає повідомленню відповідно до цього Закону, створюється (визначається) структурний підрозділ або відповідальна особа, що організовує роботу, пов'язану із захистом персональних даних при їх обробці.

УПСЗН, як володільць, що здійснює обробку персональних даних, що становить особливий ризик для прав і свобод людини і громадянина (стан здоров'я), всупереч вимогам статей 9, 24 Закону України "Про захист персональних даних", не повідомило Уповноваженого

Верховної Ради України з прав людини про здійснення такої обробки, та *не повідомило про відповідальну особу, що організовує роботу, пов'язану із захистом персональних даних.*

В УПСЗН відсутній облік працівників, що мають доступ до персональних даних суб'єктів, що є порушенням пункту 3.5 Типового порядку обробки персональних даних, затвердженого наказом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 08.01.2014 №1/02-14.

Облік операцій, пов'язаних з обробкою персональних даних суб'єкта та доступом до них ведеться частково, не відповідає вимогам пункту 3.11 Типового порядку обробки персональних даних та потребує удосконалення.

4. Рівень захисту персональних даних від незаконного доступу до них та їх втрати

Загалом рівень захисту персональних даних від незаконного доступу до них та їх випадкової втрати або знищення є достатнім. Вікна усіх кабінетів УПСЗН обладнані решітками, в будівлі наявна протипожежна сигналізація, в холі на першому поверсі постійно присутній сторож. *Однак, варто звернути увагу на те, що у зв'язку з великою кількістю справ, які одночасно опрацьовуються та перебувають у роботі спеціалістів, спеціально облаштованих місць для їх зберігання не вистачає, тому справи заповнюють майже всю площу приміщень (кабінетів) в яких вони обробляються. Справи знаходяться у шафах, на полицях, на столах спеціалістів, на підвіконнях, у коробках, або просто складені на підлозі у стопках (наприклад, кабінет №2).* Таке становище ускладнює організацію процесів захисту персональних даних, що в свою чергу може призвести до випадкової втрати або ненавмисного псування/знищення документів (особових справ), які містять персональні дані, та *свідчить про недотримання вимог частини другої статті 10 Закону України "Про захист персональних даних", в якій зазначено, що використання персональних даних володільцем здійснюється у разі створення ним умов для захисту цих даних.*

Автоматизовані робочі місця мають обмежений доступ до мережі Інтернет, частково обладнані засобами безперебійного живлення, підтримка антивірусного забезпечення здійснюється системним адміністратором у ручному режимі. Вхід до інформаційних систем та автоматизованих програмних продуктів здійснюється із використанням особистих логінів та паролів, які надаються адміністраторами системи. Наразі триває процедура введення користувачів у домен, створення облікових записів, які дозволятимуть відстежувати інформацію про користувачів і управляти їх правами доступу і привілеями. Також варто зазначити, що Правилами внутрішнього трудового розпорядку заборонено використання власних флеш носіїв.

5. Випадки незаконного поширення персональних даних:

Відповідно до пункту 7.7. Положення про обробку та захист персональних даних у базах персональних даних в УПСЗН Уманської міської ради (додаток до Наказу УПСЗН від 16.12.2011 №166/1) у працівників УПСЗН відбираються окремі зобов'язання про нерозголошення персональних даних, які зберігаються у особових справах працівників. Допуск до персональних даних здійснюється лише після отримання від працівника зазначеного зобов'язання, що відповідає частині третій статті 10 Закону України "Про захист персональних даних".

Вибірково було проаналізовано вхідну–вихідну кореспонденцію УПСЗН, за результатами аналізу не було виявлено фактів порушення законодавства про захист персональних при наданні відомостей про фізичних осіб за запитами третіх осіб.

Служба у справах дітей Уманської міської ради (далі – Служба у справах дітей)

1. Доступність інформації щодо порядку обробки і захисту персональних даних

Повідомлення про склад та зміст зібраних персональних даних, свої права, визначені Законом України "Про захист персональних даних", мету збору персональних даних та осіб, яким передаються персональні дані – в момент збору персональних даних від осіб, що звертаються в Службу у справах дітей з метою усиновлення, влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, під опіку, піклування, до дитячих будинків сімейного типу та прийомних сімей – не здійснюється. **Не передбачений обов'язок здійснення такого повідомлення і Порядком обробки персональних даних у базі персональних даних і в Єдиній інформаційно-аналітичній системі "Діти" затвердженим наказом начальника Служби у справах дітей від 27.09.2016 №16. На інформаційному стенді, що розташований у загальному коридорі приміщення, в якому розташована служба інформація щодо порядку обробки і захисту персональних даних також відсутня, що свідчить про недотримання Службою у справах дітей вимог статті 12 Закону України "Про захист персональних даних".** Водночас працівники служби володіють певними знаннями про обробку та захист персональних даних, можуть пояснити та розуміють важливість відповідального ставлення до процесів обробки та захисту персональних даних.

2. Рівень обізнаності посадових та службових осіб установи/організації/закладу з нормами законодавства у сфері захисту персональних даних

В цілому працівники Служби у справах дітей обізнані із законодавством про захист персональних даних. Під час спілкування та з інформації зазначеної у анкетах, які на прохання представника Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України за бажанням заповнювали працівники Служби у справах дітей встановлено, що керівник Служби періодично бере участь у нарадах, що проводяться виконкомом Уманської міської Ради та Службою у справах дітей Черкаської ОДА на, яких окрім іншого, піднімаються питання обробки та захисту персональних даних. Інформацію отриману під час таких нарад керівник Служби у справах дітей обов'язково доводить до працівників свого підрозділу.

3. Процедури обробки персональних даних

Наказом начальника Служби у справах дітей від 27.09.2016 №16 затверджено Порядок обробки персональних даних у базі персональних даних і в Єдиній інформаційно-аналітичній системі "Діти", яким регулюються питання поширення та захисту персональних даних, зокрема передбачено ведення Журналу обліку операцій, пов'язаних з обробкою персональних даних. Передбачені обов'язки відповідальної особи за організацію роботи із захисту персональних даних та працівників Служби, які обробляють персональні дані.

Службою у справах дітей ведеться облік користувачів ЄІАС діти у вигляді журналу в якому зокрема фіксується ПІБ користувача, дата надання доступу до системи, повноваження користувача його логін.

4. Рівень захисту персональних даних від незаконного доступу до них та їх втрати

Загалом рівень захисту персональних даних від незаконного доступу до них та їх випадкової втрати або знищення є достатнім. Вікна усіх кабінетів Служби у справах дітей обладнані решітками. Кабінети мають броньовані двері. У неробочий час приміщення ставиться на сигналізацію.

АРМ мають обмежений доступ до мережі Інтернет, обладнані засобами безперебійного живлення, мають встановлене антивірусне забезпечення Вхід до інформаційних систем та автоматизованих програмних продуктів здійснюється із використанням особистих логінів. Захист інформації в ЄІАС "Діти" здійснюється.

Інформація з особових справ, та копії документів, що містять персональні дані поширюються лише у випадках передбачених законодавством. Особи, які виявили бажання взяти на виховання в сім'ю дитину-сироту або дитину, позбавлену батьківського піклування можуть дізнатися інформацію про таку дитину лише з сайту <http://sirotstvy.net/>, будь-яка інформація, що містить персональні дані засобами телефонного зв'язку також не надається.

5. Випадки незаконного поширення персональних даних

Відповідно до розділу VII "Захист персональних даних при їх обробці" Порядку обробки персональних даних у базі персональних даних і в Єдиній інформаційно-аналітичній системі "Діти" працівники Служби у справах дітей надають зобов'язання про нерозголошення персональних даних, які їм були довірені або стали відомі у зв'язку з виконанням професійних або службових обов'язків, які зберігаються в особовій справі працівника.

Поширення інформації, що містить персональні дані здійснюється лише з метою виконання своїх повноважень, передбачених законом.

Працівники Служби у справах дітей усвідомлюють важливість дотримання конфіденційності інформації, з якою вони працюють.

Уманська міська лікарня. Поліклінічне відділення (далі –УМЛ ПВ)

1. Доступність інформації щодо порядку обробки і захисту персональних даних

У холі на першому поверсі УМЛ ПВ розташовані інформаційні стенди з інформацією для відвідувачів (пацієнтів). Що стосується обробки персональних даних то на жодному зі стендів не розміщено інформації про обробку та захист персональних даних (про склад та зміст персональних даних, права суб'єктів персональних даних, визначені Законом України "Про захист персональних даних", мету збору персональних даних та осіб, яким вони передаються / можуть передаватися тощо), що свідчить *про недотримання УМЛ ПВ вимог законодавства про захист персональних даних, зокрема статті 12 Закону, пункту 2.9. Типового порядку обробки персональних даних, наслідком чого є порушення принципу відкритості та прозорості обробки персональних даних.*

В приміщенні УМЛ ПВ частково ведеться відео фіксація (хол, коридори) про що на вході в УМЛ ПВ розміщене відповідне повідомлення.

2. Рівень обізнаності посадових та службових осіб установи/організації/закладу з нормами законодавства у сфері захисту персональних даних:

Із бесід з персоналом лікарні та з анкет, які на прохання представника Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України заповнювали працівники УМЛ ПВ можна дійти висновку, що *рівень обізнаності працівників УМЛ ПВ з вимогами законодавства про захист персональних даних, а також з ймовірними ризиками у зв'язку з недодержанням його вимог, є нижче за середній та потребує підвищення* шляхом проведення окремих навчань, лекцій, семінарів на теми, що стосуються обробки та захисту персональних даних.

3. Процедури обробки персональних даних

В УМЛ ПВ як у володільця персональних даних обробка яких становить особливий ризик для прав і свобод суб'єктів персональних даних *не визначена особа, що організовує роботу, пов'язану із захистом персональних даних при їх обробці, як то передбачено частиною другою статті 24 Закону України "Про захист персональних даних".*

Документальне врегулювання порядку та/або процедур обробки персональних даних в УМЛ ПВ відсутнє (зокрема не ведеться облік осіб, що мають доступ до персональних даних суб'єктів, не ведеться облік операцій, пов'язаних з обробкою персональних даних суб'єкта та доступом до них).

Процедури обробки персональних даних та рівень доступу користувача у Реєстрі пацієнтів, що потребують інсулінотерапії врегульовані Положенням про Реєстр пацієнтів, що потребують інсулінотерапії, затвердженим наказом МОЗ від 23.12.2015 №890, зареєстрованим в МЮУ 16.01.2016 за № 74/28204.

У працівників під час працевлаштування *відбирається згода на обробку персональних даних, що є зайвим*, адже окрема згода на обробку таких відомостей згідно з законом не вимагається, так як їх обробка необхідна володільцю для здійснення прав та виконання обов'язків у сфері трудових правовідносин.

4. Рівень захисту персональних даних від незаконного доступу до них та їх втрати

Організація захисту персональних даних знаходиться на середньому рівні. Автоматизовані робочі місця (АРМ) наявні у відділі статистики, співробітників бухгалтерії та відділу кадрів, також автоматизована обробка персональних даних здійснюється лікарями ендокринологами з метою ведення Реєстру пацієнтів, що потребують інсулінотерапії. Обробка інших персональних даних здійснюється на паперових носіях (медичні картки, картотеки, особові справи тощо).

АРМ у відділі кадрів та бухгалтерії мають доступ до мережі Інтернет. АРМ у відділі статистики за допомогою яких вноситься статистична інформація до програмних продуктів "Стаціонар" та "Поліклініка" до мережі Інтернет не під'єднані. Вхід до інформаційних систем та автоматизованих програмних продуктів здійснюється з використанням особистих логінів, проте без застосування паролів (тобто для входу в програму набирається особистий логін та натискається клавіша "Enter");

Захист інформації в Реєстрі пацієнтів, що потребують інсулінотерапії від несанкціонованого доступу забезпечується відповідно до вимог Закону України "Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах" та інших нормативно-правових актів у сфері захисту інформації.

Облік онкохворих здійснюється лише в паперовому вигляді, а саме у відповідному журналі. На кожного хворого оформлюється окрема картка, яка зберігається у кабінеті лікаря онколога, якщо пацієнту необхідно звернутися в інший лікувальний заклад йому видається направлення в якому зазначається ПІБ, адреса, діагноз, хто направив – видані направлення обліковуються в відповідному журналі.

Реєстратура знаходиться на першому поверсі, вхід до реєстратури замикається. Медичні картки розміщуються на стелажах, розподілені за дільницями та за номерами. Працівниками реєстратури ведуться алфавітні книги, в яких зазначається – ПІБ пацієнта та № медичної картки. У разі, якщо пацієнт забув номер своєї картки, то така алфавітна книга видається йому на руки для пошуку необхідної інформації. Під час перевірки було встановлено, що *працівник реєстратури не ідентифікує особу (не просить жодних підтверджуючих особу документів) перед тим як видати їй таку алфавітну книгу, що в свою чергу може призвести до незаконного поширення персональних даних. Облік руху медичних карток реєстратурою не ведеться. Отже рівень захисту персональних даних безпосередньо у реєстратурі УМЛ ПВ знаходиться на низькому рівні та потребує невідкладного вдосконалення.*

5. Випадки незаконного поширення персональних даних

З метою запобігання незаконного поширення персональних даних працівниками УМЛ ПВ в посадових інструкціях медичного персоналу включені положення про відповідальність за розголошення у будь-який спосіб персональних даних, що стали відомі під час виконання посадових або службових обов'язків. Окремих зобов'язань про нерозголошення персональних даних УМЛ ПВ від своїх працівників не отримувало.

Вибірково було проаналізовано вхідну–вихідну кореспонденцію УМЛ ПВ за результатами аналізу не було виявлено фактів порушення законодавства про захист персональних при наданні відомостей про суб'єктів персональних даних за запитом третіх осіб.

Уманська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №1 ім. О.С. Пушкіна (далі – ЗОШ ім. О.С.Пушкіна)

1. Доступність інформації щодо порядку обробки і захисту персональних даних

У коридорі на другому поверсі ЗОШ ім. О.С.Пушкіна розташовані інформаційні стенди з інформацією про життя школи. Що стосується обробки персональних даних то на жодному зі стендів не розміщено інформації про обробку та захист персональних даних (про склад та зміст персональних даних, права суб'єктів персональних даних, визначені Законом України "Про захист персональних даних", мету збору персональних даних та осіб, яким вони передаються /

можуть передаватися тощо), що свідчить про *недотримання ЗОШ ім.О.С.Пушкіна вимог законодавства про захист персональних даних, зокрема статті 12 Закону, пункту 2.9. Типового порядку обробки персональних даних, наслідком чого є порушення принципу відкритості та прозорості обробки персональних даних.*

2. Рівень обізнаності посадових та службових осіб установи/організації/закладу з нормами законодавства у сфері захисту персональних даних:

Із бесід з персоналом школи та з анкет, які на прохання представника Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України заповнювали працівники ЗОШ ім. О.С.Пушкіна можна дійти висновку, що рівень обізнаності працівників з вимогами законодавства про захист персональних даних, а також з ймовірними ризиками у зв'язку з недодержанням його вимог, не дивлячись на періодичне проведення відділом освіти нарад, на яких час від часу згадуються питання захисту персональних даних, є середнім та потребує підвищення шляхом проведення окремих навчань, лекцій, семінарів на теми, що стосуються обробки та захисту персональних даних.

3. Процедури обробки персональних даних

В ЗОШ ім. О.С.Пушкіна наявна внутрішня документація, яка регламентує процес обробки та захисту персональних даних. Наказом Уманської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів №1 ім. О.С.Пушкіна від 19.01.2012 №12 затверджені Положення про обробку та захист персональних даних працівників у базі персональних даних володільцем яких є Уманська ЗОШ ім. О.С.Пушкіна та Положення про обробку і захист персональних даних учнів та їх батьків (осіб, що їх замінюють) у базі персональних даних, володільцем яких є володільцем яких є Уманська ЗОШ ім. О.С.Пушкіна Уманської міської ради Черкаської області, проте *деякі положення в них, а також затверджені форми документів (згоди на обробку персональних даних, зобов'язання про нерозголошення) є застарілими та такими, що суперечать та/або не відповідають чинному законодавству про захист персональних даних, відтак вищезазначені документи потребують опрацювання та необхідного редагування.*

Також наказом від 19.01.2012 №12 визначені особи відповідальні за організацію роботи, пов'язаної із захистом персональних даних при їх обробці (заступники директора з навчально-виховної роботи, класні керівники, секретар).

4. Рівень захисту персональних даних від незаконного доступу до них та їх втрати

Загалом рівень захисту персональних даних від незаконного доступу до них та їх випадкової втрати або знищення є достатнім. Персональні дані учнів та вчителів зберігаються у кабінеті секретаря який розташований на другому поверсі та замикається на ключ. Ключ від кабінету секретаря мають лише секретар та директор ЗОШ ім. О.С.Пушкіна. На першому поверсі присутній черговий, у вихідні та святкові дні у школі чергує сторож.

Медичні картки учнів зберігаються в кабінеті медичної сестри, що знаходиться на першому поверсі. Медична сестра фактично є працівником дитячої поліклініки, а у школі присутня лише тричі на тиждень, ключ до медичного кабінету має лише вона та директор школи.

АРМ у ЗОШ ім. О.С.Пушкіна мають секретар та керівництво школи, також у школі є спеціалізований комп'ютерний клас, який обладнаний сигналізацією.

В кабінеті секретаря наявне АРМ на якому встановлено спеціальне програмне забезпечення Курс "Школа", доступ до зазначеного програмного забезпечення мають лише секретар та заступник директора.

АРМ мають доступ до мережі Інтернет, встановлене антивірусне забезпечення, засобами безперебійного живлення – не обладнані.

Особові справи, та копії документів, що містять персональні дані поширюються лише у випадках передбачених законодавством. *Водночас у випадку, якщо дитина змінює місце навчання і у зв'язку з цим відбувається видача особової справи на руки, зазначена операція фіксується у зошиті (дата видачі, ПІБ), проте особа, що отримує особову справу не проставляє свій підпис про отримання.* Під час візиту було рекомендовано додати до форми обліку видачі особових справ графу "відмітка про отримання".

5. Випадки незаконного поширення персональних даних

З метою запобігання незаконного поширення персональних даних у працівників ЗОШ ім. О.С.Пушкіна відбираються зобов'язання про нерозголошення персональних даних.

Поширення інформації, що містить персональні дані здійснюється лише з метою виконання своїх повноважень, передбачених законом.

Інформація про співробітників та учасників навчального процесу у телефонному режимі не надається. На сайті ЗОШ ім. О.С.Пушкіна персональні дані дітей у вигляді списків не публікуються.

Працівники ЗОШ ім. О.С.Пушкіна усвідомлюють важливість дотримання конфіденційності інформації, з якою вони працюють.

Висновки та рекомендації

За результатами моніторингових візитів були надані рекомендації керівникам суб'єктів моніторингових візитів, а також безпосередньо заступнику міського голови, секретарю виконавчого комітету Уманської міської ради були надані роз'яснення щодо основних положень законодавства про захист персональних даних та акцентовано увагу на проблемах та недоліках обробки та захисту персональних даних у сферах, в яких здійснювався моніторинг.

Варто також зазначити, що рівень обізнаності посадових та службових осіб суб'єктів моніторингу з вимогами законодавства про захист персональних даних, а також з ймовірними ризиками у зв'язку з недодержанням його вимог, є недостатнім.

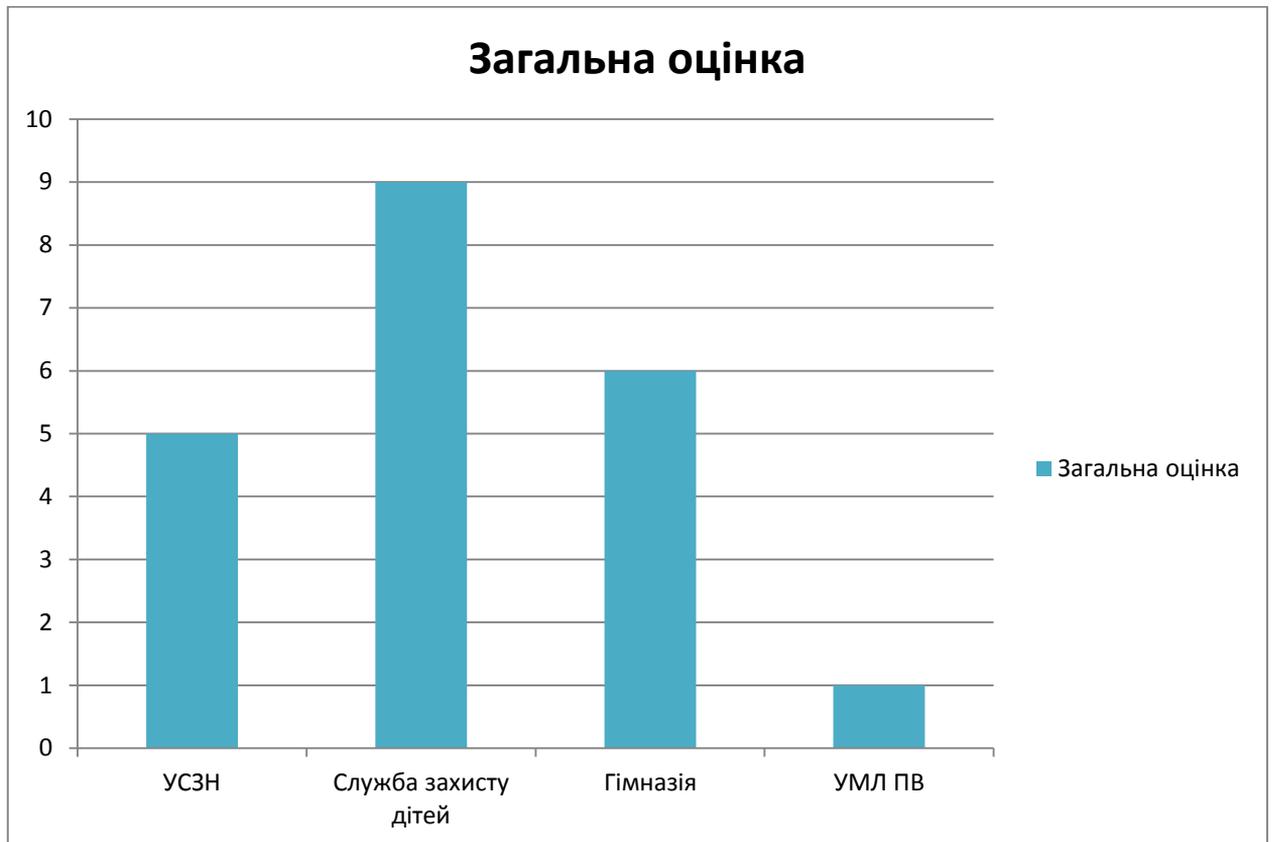
Відтак, з метою підвищення рівня знань у сфері захисту персональних даних, існує гостра потреба у проведенні інформаційно-просвітницької роботи шляхом:

- ✓ здійснення відповідних навчань окремих співробітників (відповідальних за організацію обробки та захист персональних даних);
- ✓ ознайомлення з правами суб'єктів персональних даних та порядком обробки персональних даних усіх працівників, що здійснюють таку обробку у зв'язку з виконанням своїх службових або посадових обов'язків;
- ✓ періодичного проведення тематичних тренінгів та/або семінарів щодо прав і обов'язків володільців під час обробки персональних даних;
- ✓ проведення круглих столів, конференцій з проблемних питань пов'язаних з застосуванням законодавства про захист персональних даних тощо.

Отже, загальний стан дотримання вимог законодавства про захист персональних даних в сферах соціального захисту населення, охорони здоров'я, освіти, органами та установами місцевого самоврядування на території міста Умань Черкаської області можна вважати таким, що знаходиться **на середньому рівні та потребує вдосконалення**. Індикатор стану дотримання вимог законодавства про захист персональних даних візуалізований та відображений в таблиці та діаграмі (див. нижче).

Індикатор стану дотримання вимог законодавства про захист персональних даних (станом на момент проведення перевірки)						
місто Умань Черкаської області						Загалом по показнику
Сфери	Соцзахист		Освіта	Медицина	Показники/суб'єкти	
	УСЗН	Служба захисту дітей	Гімназія	УМЛ ПВ		
1	Доступність інформації щодо порядку обробки і захисту персональних даних	1	1	1	0	0,75
2	Рівень обізнаності посадових та службових осіб установи/організації/закладу з нормами законодавства у сфері захисту персональних даних	1	2	1	0	1
3	Процедури обробки персональних даних	1	2	1	0	1
5	Рівень захисту персональних даних від незаконного доступу до них та їх втрати	1	2	2	1	1,5
6	Запобігання незаконному поширенню персональних даних	1	2	1	0	1
7	Загальна оцінка	5	9	6	1	

Орієнтовні критерії оцінювання				
№	Показник	Значення	Оцінка	Умова оцінювання
1	Доступність інформації щодо порядку обробки і захисту персональних даних	відповідає вимогам	2	інформація, що стосується обробки персональних даних знаходиться і вільному доступі для будь-яких суб'єктів
		потребує вдосконалення	1	інформація, що стосується обробки персональних даних може бути надана для ознайомлення на прохання будь-якої особи в найкоротші терміни (невідкладно)
		не відповідає	0	доступ до інформації про обробку персональних даних ускладнений (потребує певних зусиль та часу)
2	Рівень обізнаності посадових та службових осіб установи/організації/закладу з нормами законодавства у сфері захисту персональних даних	відповідає вимогам	2	Особи, що здійснюють обробку персональних даних вільно володіють основними знаннями та термінами законодавства про захист персональних даних
		потребує вдосконалення	1	Особи, що здійснюють обробку персональних даних загалом розуміють важливість дотримання конфіденційності, знають окремі норми та/або положення, зазвичай ті з якими стикаються під час виконання своїх посадових/службових обов'язків
		не відповідає	0	Особи, що здійснюють обробку персональних даних не знайомі із законодавством про захист персональних даних та його застосуванням
3	Процедури обробки персональних даних	відповідає вимогам	2	розроблені та затверджені документи, якими врегульовані порядок та процедури обробки та захисту персональних даних, визначена відповідальна особа
		потребує вдосконалення	1	процедури обробки та захисту персональних даних врегульовані частково
		не відповідає	0	внутрішня документація, яка регламентує процес обробки та захисту персональних даних відсутня
4	Рівень захисту персональних даних від незаконного доступу до них та їх втрати	відповідає вимогам	2	вживаються та використовуються організаційні, технічні та фізичні заходи направлені на захист персональних даних від випадкової втрати або знищення, від незаконної обробки, у тому числі незаконного знищення чи доступу до персональних даних
		потребує вдосконалення	1	заходи, що вживаються з метою захисту персональних даних від незаконного доступу до них та їх втрати є недостатніми, малоефективними та потребують посилення та або удосконалення
		не відповідає	0	обробка персональних даних здійснюється в звичайних умовах, спеціальних заходів, направлених на посилення захисту персональних даних від незаконного поширення, доступу до них та їх втрати не вживаються, що може легко призвести до незаконного поширення/доступу/втрати/знищення персональних даних
5	Запобігання незаконному поширенню персональних даних	відповідає вимогам	2	у працівників відібрані зобов'язання про нерозголошення, документально врегульовані процедури доступу та поширення персональних даних
		потребує вдосконалення	1	організація заходів направлених на запобігання незаконному поширенню та доступу до персональних даних потребує вдосконалення
		не відповідає	0	від працівників не отримуються зобов'язання про нерозголошення, процедури доступу та поширення персональних даних не врегульовані

Максимально можлива кількість балів за результатами оцінювання (граф 7 "Загальна оцінка") – 12, мінімальна – 0. Висновок щодо відповідності є диференційованим та визначається наступним чином:

за результатами перевірки суб'єкт перевірки отримав:

від 12 до 10 балів
9 до 5 балів
4 до 0 балів

Організація обробки та захисту персональних даних **відповідає** вимогам законодавства про захист персональних даних

Організація обробки та захисту персональних даних **потребує вдосконалення** та приведення у відповідність вимогам законодавства про захист персональних даних

Організація обробки та захисту персональних даних **не відповідає вимогам законодавства** про захист персональних даних

УЗАГАЛЬНЕНИЙ ЗВІТ ЗА НАПРЯМОМ ЗАХИСТУ ПРАВ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ

За напрямом вивчення *інтегрованості внутрішньо переміщених осіб (ВПО) в місцеву громаду* було проаналізовано ступінь залучення внутрішньо переміщених осіб до життя територіальної громади м. Умань.

На обліку в управлінні праці та соціального захисту населення Уманської міської ради станом на 28.10.2016 показник взятих на облік внутрішньо переміщених осіб складає **1037** осіб, в тому числі, зі Сходу України – 1007 осіб, з Автономної Республіки Крим – 30 осіб, що становить **1,2%** населення міста. Водночас, фактично на сьогоднішній день на території м. Умань проживає **641** переміщена особа (396 осіб за період з 2014 по 2016 роки – вибули). По відношенню до населення міста, якого налічується близько 87 000 громадян, фактичних ВПО – **0,7%**.

За інформацією управління шестеро внутрішньо переміщених осіб здійснили реєстрацію постійного місця проживання на території міста Умань.

Зважаючи на те, що внутрішньо переміщених осіб серед населення міста незначна частка, за словами представників управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради, цій категорії громадян приділяється значна увага.

З початком приїзду перших переселенців до м. Умань була започаткована робота по збору речей та лишків сільськогосподарської продукції, а також по залученню гуманітарної допомоги для забезпечення одягом, взуттям, меблями, засобами гігієни та реабілітації внутрішньо переміщених осіб із Східних регіонів України.

Як з'ясувалося, в основному до міста прибувають громадяни, які мають тут родичів, близьких, знайомих. Такі громадяни в основній більшості не потребують нагального вирішення питання забезпечення житлом.

Водночас, за клопотанням управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради була надана допомога у розселенні 29 особам:

- ✓ 7 осіб поселено в готелі "Софіївський" по вул. Київській, 12а;
- ✓ 9 осіб поселено в готелі "Фортеця";
- ✓ 8 осіб в гуртожитку Уманського національного університету садівництва;
- ✓ 1 особа проживає в у Центрі соціальних послуг по вул. Республіканській;
- ✓ 4 особи проживають в гуртожитку Уманського гуманітарно-педагогічного коледжу.

Всі інші переміщені громадяни проживають у мешканців міста або орендують житло.

Місцеві програми розвитку, що стосуються лише вказаної категорії громадян, відсутні.

Водночас, в місті Умань діє міська програма соціальної допомоги "Турбота" на 2014-2020 роки (рішення Уманської міської ради від 31.01.2014р. № 3.5-48/6).

Пунктом VI "Соціальний захист та підтримка сімей, в тому числі військовослужбовців, які прибули з Автономної Республіки Крим, м. Севастополь та пограничних районів з Росією на тимчасове перебування в м. Умань" передбачені заходи щодо соціальної підтримки внутрішньо переміщених громадян, а саме:

- організація роботи щодо забезпечення ліжко-місцями для тимчасового перебування сімей, в тому числі військовослужбовців, які прибули з автономної Республіки Крим, м. Севастополь та прикордонних з Росією районів в закладах соціального захисту, готелях міста, у відомчих гуртожитках;
- організація гарячого харчування для сімей, які потребують тимчасового захисту, на базі структурних підрозділів Центру соціальних послуг та закладах гарячого харчування;
- проведення благодійних акцій та збір коштів в міський фонд соціальної допомоги ім. О.М.Коллонтай для надання матеріальної допомоги, забезпечення ліками, продуктами харчування, речами першої необхідності сімей, в тому числі військовослужбовців, які прибули з Автономної Республіки Крим, м. Севастополь та прикордонних з Росією районів на тимчасове перебування в м. Умань.

Джерелами фінансування вказаних заходів Програми є міський бюджет, в межах виділених асигнувань, благодійні внески, кошти підприємств, установ, організацій, джерела, не заборонені законодавством.

Варто відзначити, що *представниками управління позитивно оцінено результати децентралізації влади, у зв'язку зі збільшенням надходжень до місцевого бюджету та розширенням напрямків використання коштів.*

З метою організації роботи щодо надання підтримки внутрішньо переміщеним особам з тимчасово окупованих територій та районів проведення антитерористичної операції в місті Умань працюють координаційний центр з надання допомоги особам, які потребують додаткового захисту (розпорядження секретаря міської ради від 13.03.2014 року №34) та пункт психологічної допомоги із залученням студентів Уманського державного педагогічного університету ім. П.Тичини, які здобувають вищу освіту за напрямом "практична психологія".

Крім того, створено міський штаб та затверджено план заходів з питань, пов'язаних із соціальним забезпеченням громадян України, які переміщуються з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції;

Для виявлення потреб внутрішньо переміщених осіб розроблені анкети, таблиці.

Внутрішньо переміщені особи залучаються до міських заходів, в яких активно приймають участь. Станом на 04.11.2016 рік проведено 11 таких заходів.

За інформацією управління, фактів конфліктних ситуацій між внутрішньо переміщеними особами та міською громадою не зафіксовано.

Рівень інтегрованості внутрішньо переміщених осіб в приймаючу громаду м. Умань можна визначити як **високий**.

Метою тематичного напрямку *забезпечення доступним житлом* був моніторинг дотримання житлових прав внутрішньо переміщених осіб.

Відповідно до абзацу третього частини дев'ятої статті 11 Закону України “Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб” органи місцевого самоврядування в межах своїх повноважень надають у тимчасове безоплатне користування внутрішньо переміщеним особам з комунальної власності житлові приміщення, придатні для проживання (за умови оплати особою відповідно до законодавства вартості комунальних послуг).

Як вже зазначалося вище, на підставі особистих звернень 29 внутрішньо переміщених осіб були забезпечені тимчасовим житлом.

Крім того, одинокі пенсіонери та інваліди, які потребують стороннього догляду мають можливість влаштуватися у відділення стаціонарного догляду для постійного або тимчасового проживання Центру соціальних послуг управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради в установленому законодавством порядку, яке розташоване за адресою вул. Республіканська, 1. 12 ліжка місць (3 кімнати по 4 ліжка місця).

Робота щодо надання допомоги у поселенні внутрішньо переміщених осіб триває, управлінням праці та соціального захисту населення розроблено інвестиційний проект “Створення належних умов для життєдіяльності та реабілітації внутрішньо переміщених осіб з тимчасово окупованих територій та районів проведення антитерористичної операції “Затишний дім” та надіслано до Державного фонду регіонального розвитку.

У разі отримання гранту реалізація проекту дасть можливість відремонтувати гуртожиток, відкрити Комплекс по наданню соціальних послуг вразливим категоріям громадян і підтримати людей даної категорії забезпечивши їх житлом, харчуванням, реабілітаційними послугами та працевлаштуванням.

Незважаючи на відсутність в м. Умань фондів соціального та тимчасового житла, стан забезпечення ВПО житлом можна оцінити як **добрий**.

При опрацюванні тематичного блоку *взаємодія місцевої влади та громадських об'єднань, а також координація дій щодо розподілу гуманітарної допомоги*, за мету ставилось визначення рівня співпраці органів самоорганізації ВПО з владою та розподіл гуманітарної допомоги.

За інформацією управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради серед основних організацій, які надають гуманітарну допомогу ВПО виділяють: Уманську організацію Товариства Червоного Хреста (надає допомогу продуктами харчування, одягом та засобами гігієни); Благодійний фонд “Крила щедрості і турботи” (надає за потреби допомогу сім'ям з числа внутрішньо переміщених осіб продуктами харчування, теплим одягом, взуттям); Службу “Милосердя” Свято-Успенської парафії.

За отриманням благодійної допомоги звернулися 312 сімей з числа внутрішньо переміщених осіб.

Щодо реалізації спільних з громадськістю ініціатив варто зазначити наступне.

Всеукраїнська громадська організація “Демократична дія” спільно з партнерами проекту Міжнародна Організація з Міграції (МОМ) при фінансовій підтримці UKAID (Великобританія) реалізували програму “Стабільна підтримка внутрішньо переміщених осіб та місцевих громад у розвитку мікропідприємництва”. Мета проекту – підтримка внутрішньо переміщених осіб та місцевих громад у розвитку мікропідприємництва. Фінансові вкладення – 900 доларів США – ті, що навчалися по програмі само зайнятості; 2,5 тис. доларів США – отримали ті, що хотіли започаткувати, розширити або відновити підприємницьку діяльність. 13 учасників з м.Умань отримали на реалізацію своїх бізнес-планів підтримку: обладнання, інструменти та матеріали.

Варто відзначити, що в м. Умань відбувається залучення громадських організацій до прийняття рішень щодо реалізації прав ВПО шляхом включення їх до роботи оперативного штабу по вирішенню питань надання допомоги внутрішньо переміщеним особам з тимчасово окупованих територій та зони АТО.

Оперативний штаб по вирішенню питань надання допомоги внутрішньо переміщеним особам з тимчасово окупованих територій та зони АТО проводить засідання один раз на місяць (або при виникненні потреби).

Таким чином, стан взаємодії місцевої влади та громадських об'єднань, а також координація дій щодо розподілу гуманітарної допомоги, можна оцінити як **добрий**.

При опрацюванні тематичного блоку **доступ ВПО до адміністративних послуг** було відвідано Центр надання адміністративних послуг виконавчого комітету Уманської міської ради та Уманське об'єднане управління Пенсійного фонду України Черкаської області.

У зв'язку з тим, що в **Центрі надання адміністративних послуг відсутня статистика звернень саме внутрішньо переміщених осіб, оцінити стан доступу до послуг, що надається Центром, не можливо**.

За інформацією Уманського об'єданого управління Пенсійного фонду України Черкаської області з 2014 року до управління звернулось 423 внутрішньо переміщені особи. На сьогоднішній день пенсійні виплати отримує 289 осіб.

У ході обговорення проблемних питань, представниками територіального підрозділу Пенсійного фонду України було повідомлено про випадок відмови у призначенні пенсії за вислугу років внутрішньо переміщеній особі з тимчасово окупованої території.

З метою отримання роз'яснень чи варто зараховувати до спеціального стажу роботи період перебування внутрішньо переміщеної особи (з 01.04.2014 по 12.03.2015) на посаді медичної сестри у військово-морському клінічному госпіталі Чорноморського флоту Російської Федерації, управління звернулося до Головного управління Пенсійного фонду України в Черкаській області.

Після отримання відповідних роз'яснень управлінням в жовтні поточного року було прийнято рішення про відмову у призначенні пенсії за вислугу років.

Дослідивши матеріали справи **після завершення візиту, представником Уповноваженого з прав людини було направлено відповідне звернення до Міністерства соціальної політики щодо перегляду питання про призначення пенсії зазначеній внутрішньо переміщеній особі**.

Інших суттєвих недоліків в роботі Уманського об'єданого управління Пенсійного фонду України Черкаської області не було виявлено, що дає підстави оцінити рівень пенсійного забезпечення ВПО як **задовільний**.

Тематичний блок **надання ВПО соціальних послуг** тісно пов'язаний з питаннями взяття на облік внутрішньо переміщених осіб, оскільки, як правило, зазначені послуги надаються саме органами соціального захисту населення.

За видачею довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи до управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради звертається не більше 1-2 осіб на місяць. Серед таких громадян, потреба у видачі довідки виникає частіше за все у зв'язку зі зміною складу сім'ї або зміною адреси в межах м. Умань.

В управлінні склалася практика повідомлення внутрішньо переміщеними особами про тимчасовий від'їзд з фактичного місця проживання шляхом написання заяв. Оскільки таких випадків не багато, спеціалісти, що займаються обліком переміщених осіб з легкістю можуть відслідкувати термін відсутності ВПО за вказаними у довідках адресами.

За словами спеціалістів управління, таких проблем, що були притаманні більшості регіонів держави, як припинення, відмови в призначенні соціальних виплат ВПО, що були пов'язані з відсутністю у довідці ВПО відмітки органу Державної міграційної служби України, не існувало. Як пояснили представники органу соціального захисту населення, за домовленістю з місцевими органами Державної міграційної служби, останні проставляли вказані відмітки.

Щомісячну адресну допомогу відповідно до Порядку надання щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на

оплату житлово-комунальних послуг, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 № 505, отримує близько 600 сімей.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 08.06.2016 № 365 при управлінні діє комісія з питань призначення (відновлення) соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам.

В день моніторингового візиту проводилось чергове засідання зазначеної комісії, куди на висловлене прохання, було допущено представника Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та громадського монітора.

Цікавим виявився той факт, що на засідання комісії запрошують кожен внутрішньо переміщену особу, у зв'язку з чим така процедура прозора та зрозуміла, як для переселенців, так членів комісії.

Під час засідання, члени комісії ставлять питання ВПО, повідомляють про результати проведення соціальним інспектором перевірки фактичного місця проживання, озвучують права ВПО, зокрема щодо отримання субсидії у разі укладання договору-оренди з власником орендованого житла, можливості отримання інших видів допомог, повідомляють про обов'язки, зокрема, інформувати про зміну місця проживання, тимчасовий від'їзд на 60 або 90 днів з місця проживання.

За результатами розгляду питань поновлення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам, комісією були прийняті позитивні рішення в усіх випадках.

За інформацією управління протягом 2015 року внутрішньо переміщеним особам надано допомогу в:

- отриманні психологічної допомоги (489 ос.);
- отриманні гуманітарної допомоги у вигляді одягу та речей для побуту (258 ос.);
- отриманні соціальних виплат (270 ос.);
- влаштуванні дітей до навчальних закладів (67 ос.);
- забезпечення оздоровленням та відпочинком дітей (47 ос.);
- лікуванні (147 ос.);
- розселенні (29 ос.);
- працевлаштуванні та направленні на отримання профорієнтаційних послуг (152 ос.);
- отриманні реабілітаційних послуг (10 ос.).

Загалом стан надання ВПО соціальних послуг управлінням праці та соціального захисту населення Уманської міської ради можна оцінити як **добрий**.

Значно нижче оцінюється діяльність у цьому напрямі управління праці та соціального захисту населення Уманської райдержадміністрації.

У ході відвідування останнього управління соціального захисту було встановлено, що штат установи останнім часом зазнає змін в бік зменшення.

Кількість внутрішньо переміщених осіб, які перебувають на обліку в управлінні – 326, з них 143 пенсіонери.

Незважаючи на порівняно малу кількість переселенців, *здійснення перевірок фактичного місця проживання на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 08.06.2016 № 365 ускладнюється відсутністю коштів на витрати, пов'язані із здійсненням виїздів в сільську місцевість.*

В управлінні лише один соціальний інспектор, який не в змозі виконувати свої функції належним чином. Крім того, в штаті відсутня посада юриста, що значно ускладнює роботу спеціалістів управління з нормативно-правовими документами.

Всі зазначені вище обставини негативно впливають на забезпечення, зокрема, прав внутрішньо переміщених осіб.

Під час візиту, до спеціаліста, що займається внутрішньо переміщеними особами, звернулася жінка, яка повідомила про проблеми з якими стикаються внутрішньо переміщені особи.

Зокрема, жінка зазначила, що отримувала в управлінні щомісячну адресну допомогу. В 2016 році вона придбала у власність зруйнований будинок, з метою в подальшому користуватися земельною ділянкою, що виділена під цей об'єкт. Про зазначений факт, управління жінка не поінформувала, оскільки така зміна обставин, на її думку, не впливає на призначення допомоги.

Водночас, представниками Державної фінансової інспекції при здійсненні перевірки цільового використання коштів управлінням було виявлено факт придбання жінкою будинку та виставлено органу соціального захисту вимогу щодо припинення виплати грошової допомоги та стягнення з внутрішньо переміщеної особи виплачених надміру сум внаслідок подання документів з недостовірними відомостями.

Виявлена проблема ставить в невизначене становище дві сторони правовідносин – орган соціального захисту населення та внутрішньо переміщену особу.

Після ознайомлення з усіма матеріалами справи, *представником Уповноваженого з прав людини було підготовлено відповідне звернення до Міністерства соціальної політики України.*

Створення нових робочих місць та допомога безробітним

З метою з'ясування питання працевлаштування ВПО в м. Умань було відвідано Уманський міський центр зайнятості.

У ході спілкування з керівництвом Уманського міського центру зайнятості було з'ясовано, що особливостей перебування внутрішньо переміщених осіб на обліку в центрі зайнятості не виявлено.

За період з початку виникнення конфлікту на Сході країни та тимчасової окупації до Уманського міського центру зайнятості звернулося – 151 особа. Мали статус безробітного – 83 особи. Отримували допомогу по безробіттю – 70 осіб. Працевлаштовано – 38 осіб. Брали участь у громадських та інших роботах тимчасового характеру 18 осіб. Проходили професійне навчання – 3 особи. Отримали профорієнтаційні послуги – 151 особа.

Протягом січня-жовтня 2016 року на обліку в Уманському центрі зайнятості перебувало 25 безробітних з числа внутрішньо переміщених осіб. За сприянням служби зайнятості працевлаштувалися протягом січня-жовтня 2016 року – 10 ВПО, в тому числі, 5 осіб з компенсацією витрат роботодавцю.

Станом на 01.11.2016 в Уманському центрі зайнятості зареєстровано 110 актуальних вакансій, з них: з пропозицією мінімальної заробітної плати – 7, із заробітною платою на рівні від мінімальної до середньо-обласної – 103.

За сприянням Уманського міського центру зайнятості з початку поточного року укомплектовано 2872 вакансії, з них: працевлаштовані 1105 осіб, що мали статус безробітного. Рівень працевлаштування становить 30 % від чисельності осіб, які мали статус безробітного.

Загалом рівень забезпечення внутрішньо переміщених осіб новими робочими місцями в м. Умань можна оцінити як **задовільний**.

За тематичним напрямком **дискримінація ВПО** рішень міської ради чи виконавчого комітету, що містять ознаки нерівного поводження виявлено не було.

УЗАГАЛЬНЕНИЙ ЗВІТ ЗА НАПРЯМОМ ЗАХИСТУ ПРАВ МОБІЛІЗОВАНИХ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ, УЧАСНИКІВ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ (АТО) І ЧЛЕНІВ ЇХ СІМЕЙ, А ТАКОЖ РОДИН ЗАГИБЛИХ

Аналізувалася робота окремих структурних підрозділів Уманської міської ради, Уманського об'єднаного військового комісаріату.

В місті проживає 473 родини учасників АТО, з яких 421 учасників АТО отримали статус учасника бойових дій, 8 інвалідів війни, 10 сімей загиблих, з яких 8 учасників загиблих учасників АТО проживали в м. Умань, 2 в інших регіонах України.

Ефективність управління щодо забезпечення прав у цьому напрямі

Розпорядженням міського голови від 20.11.2015 року № 111-р утворено **Центр допомоги учасникам антитерористичної операції**, затверджено його склад, до якого входять представники виконавчих органів місцевого самоврядування, органів виконавчої влади, волонтерських та громадських організацій, депутати міської ради, учасники АТО.

З метою соціального захисту учасників АТО, членів їх сімей в місті:

- утворено координаційний центр з надання допомоги особам, які потребують додаткового захисту та затверджено його склад;
- на виконання доручення голови Черкаської обласної державної адміністрації від 10.11.2015 р. № 49-Д, для формування єдиної системи надання допомоги учасникам АТО утворено:
 - в структурі Центру соціальних послуг управління праці та соціального захисту населення:
 - відділення організації та надання соціальних послуг, в тому числі сім'ям з дітьми, учасникам АТО, їх сім'ям та внутрішньо переміщеним особам;
 - відділення реабілітації, оздоровлення та відпочинку змішаного типу "Буг" де оздоровлюються учасники АТО із сім'ями.
 - в управлінні праці та соціально захисту населення Уманської міської ради - сектор адаптації військовослужбовців, допомоги учасникам антитерористичної операції, депортованих та трудової міграції.

На сайті виконавчого комітету Уманської міської ради, управління праці та соціального захисту населення розміщена корисна інформація для учасників АТО "Допомога нашим воїнам", "Дорожня карта демобілізованим", "На допомогу захисникам Вітчизни", "Про соціальні гарантії учасникам АТО", "Довіряй ЗСУ". Оформлено інформаційні стенди в приміщенні управління праці та соціального захисту населення, в Уманському об'єднаному військовому комісаріаті. Виготовлено інформаційні буклети, які роздаються учасникам АТО. Працюють телефони "Гарячої лінії".

Використовуються сучасні підходи в координації соціальних послуг. Так, управлінням соціального захисту населення направлено учасникам бойових дій з числа учасників АТО

повідомлення СМС щодо необхідності звернутися з заявою на отримання разової грошової допомоги до 5 травня.

Наявність та ефективність місцевих програм соціальної підтримки мобілізованих, військових та їх сімей.

З метою надання соціальної підтримки мобілізованим військовослужбовцям, учасникам антитерористичної операції на Сході України та їх сімей, родинам загиблих у виконавчому комітеті Уманської міської ради розроблено та затверджено ряд рішень, розпоряджень, програм та наказів.

Значна підтримка забезпечується міською програмою соціальної допомоги "Турбота" на 2014-2020 роки, для реалізації якої в 2016 році виділено кошти в сумі майже 1,0 млн. грн. на додаткові соціальні пільги родинам учасників АТО:

- надаються додатково пільги на житлово-комунальні послуги, послуги зв'язку сім'ям учасників АТО та сім'ям загиблих військовослужбовців, які брали участь у проведенні антитерористичної операції та не набули права на субсидію для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, а також громадянам, які набули право на субсидію – у розмірі відсотка обов'язкової частки сплати, але не більше встановленого відсотка додаткової пільги (рішення сесії Уманської міської ради від 25 грудня 2015 року № 6.4-3/7). Спеціалістом управління соціального захисту контролюється надання пільг та субсидій учасникам АТО та їх сім'ям;

- надаються пільги готівкою з міського бюджету на придбання двох балонів скрапленого газу, з державного бюджету готівкою надаються пільга на придбання твердого палива та скрапленого балонного газу (надано двом учасникам бойових дій АТО);

- відшкодування вартості ритуальних послуг на поховання учасників АТО та встановлення надгробку в розмірі середньої вартості ритуальних послуг в області (5 родинам загиблих учасників АТО здійснено відшкодування коштів за ритуальні послуги та спорудження надгробку на загальну суму 44,7 тис.грн.),

- надається безкоштовне харчування 293 дітям учасників АТО в дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах;

- забезпечено мобільним телефоном 1 родину загиблого учасника АТО;

- всього надано соціально-реабілітаційні послуги в Реабілітаційному комплексі для людей з особливими потребами 38 учасникам АТО та 2 матерям загиблих учасників АТО;

- з 1 вересня 2016 року дітям загиблих учасників АТО встановлено щомісячну стипендію міського голови в розмірі 1000 грн., на що в міському бюджеті передбачено кошти в сумі 16,0 тис. грн.,

- 1 дитина загиблого учасника АТО безкоштовно (знижка 100%) та 3 дітей учасників АТО – з 50% знижкою відвідують школу мистецтв, 3 дітей учасників АТО – з 50% знижкою відвідують музичну школу.

Рішенням сесії надано управління в довгострокове безоплатне користування нежитлові приміщення:

- вул. Комарова, 4 (119,9 кв. м) для розміщення кисневої барокамери, тренажерного залу та облаштування кімнати для проведення сонної терапії;

- вул. Грушевського (Урицького), 47, (87,2 кв. м.), для здійснення статутної діяльності громадських організацій та Реабілітаційно-спортивного клубу "Умань";

- вул. Комарова, 13а (232,0 кв. м.), для розміщення зали ЛФК, тренажерного залу Реабілітаційного комплексу для людей з особливими потребами;

- приміщення 2-го поверху Будинку культури, (40,2 кв.м) для забезпечення статутної діяльності громадських організацій учасників АТО, волонтерських організацій та Центру допомоги учасникам АТО.

Рішенням міської ради від 17.09.2015 року № 4.6-74/6 затверджено міську комплексну програму щодо медичного, соціального забезпечення, адаптації, психологічної реабілітації, професійної підготовки (перепідготовки) учасників антитерористичної операції, соціального

захисту членів їх сімей та вшанування пам'яті загиблих учасників антитерористичної операції на 2015-2017 роки.

Рішенням міської ради від 25.12.2015 року № 6.3-3/7 затверджено міську програму забезпечення учасників АТО та членів їх сімей житлом у 2016-2020 роках та Положення про Порядок надання пільгових довготермінових кредитів учасникам АТО та членам їх сімей на будівництво та придбання житла. На виконання програми передбачено в міському кошти в сумі 481,3 тис. грн.

Рішенням виконкому міської ради від 13 .03.2014 р. утворено координаційний центр з надання допомоги особам, які потребують додаткового захисту.

Розпорядження міського голови від 07.11.2014 року № 101-р створено Комісію з питань обстеження соціально-побутових умов проживання членів сімей учасників антитерористичної операції, членів сімей загиблих військовослужбовців, працівників органів внутрішніх справ, інших силових структур, які загинули під час проведення антитерористичної операції в східних областях України.

Розпорядження міського голови від 20.11.2015 року № 111-р створено Центр допомоги учасникам антитерористичної операції.

Відкрито цільовий фонд міської ради для забезпечення мобілізаційної готовності та мобілізації, створення матеріально-технічного резерву щодо попередження і ліквідації надзвичайних ситуацій у мирний час та особливий період. З серпня 2014 року по квітень 2016 року фондом придбано дизпаливо, одягу, взуття, інвентар, обладнання, спец форму та передано до військових частин, які беруть участь в АТО на суму понад 400 тис. грн., придбання медикаментів пораненому в ході проведення антитерористичної операції 4900,00 грн., придбання штучного суглобу 24300,00 грн., придбання 3-х санаторно-курортних путівок для учасників АТО на суму 20,8 тис. грн.

Звернень та скарг від мобілізованих та учасників антитерористичної операції на Сході України щодо порушень їх прав та гарантій не надходило.

Реалізація питань надання землі та житла

17.09.2015 року сесією Уманської міської ради прийнято рішення "Про резервування земельної ділянки – масиву для учасників АТО", даним рішенням передбачено зарезервувати земельну ділянку в районі масиву "Східний" м. Умань орієнтовною площею 5,8500 га для будівництва та обслуговування жилого будинку, господарських будівель та споруд із земель запасу комунальної власності Уманської міської ради для військовослужбовців, на яких розповсюджується дія Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", які брали безпосередньо участь в антитерористичній операції.

Рішенням Уманської міської ради 16.10.2015 року № 2.10-77/6 затверджено "Правила регулювання земельних відносин, пов'язаних з наданням громадянам у користування або у власність земельних ділянок для будівництва і обслуговування жилого будинку, господарських будівель і споруд, ведення садівництва, індивідуального дачного будівництва у м. Умань".

Надійшло 517 заяв від осіб, з числа учасників АТО, щодо отримання земельної ділянки, з них:

339 – для будівництва та обслуговування житлових будинків, господарських будівель і споруд;

106 – для ведення садівництва;

102 – для індивідуального дачного будівництва.

Відповідно до рішення сесії міської ради від 18.06.2016 року № 3.42-13/7 надано 53 учасникам бойових дій (АТО) та членам сімей загиблих дозволи на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельних ділянок в межах міста Умань для будівництва та обслуговування житлових будинків, господарських будівель і споруд.

На обласному рівні затверджено програму забезпечення учасників АТО та членів їх сімей житлом та Положення про надання їм пільгових довгострокових кредитів.

Сесією Уманської міської ради прийнято рішення від 25.12.2015 року № 6.3-3/7 "Про міську програму забезпечення учасників АТО та членів їх сімей житлом у 2016 – 2020 роках", на виконання якої передбачено в міському бюджеті кошти в сумі 481,3 тис. грн.

На квартирному обліку перебуває 33 родини учасників бойових АТО, з них 2 інваліда війни, 1 родина загиблого учасника АТО.

Забезпечено житлом 2 родини: 1 родина загиблого учасника АТО отримала двокімнатну квартиру в м. Черкасах та 1 інвалід війни І групи з числа учасників АТО – двокімнатну квартиру в м. Умань. 1 учасник бойових дій АТО придбав квартиру за програмою забезпечення учасників АТО та членів їх сімей житлом.

Звернень від учасників АТО щодо порушення прав на житло та отримання земельних ділянок не надходили.

Виплати матеріальної допомоги

За рахунок коштів міського бюджету надається одноразова матеріальна допомога родинам учасників АТО (Положення про порядок надання одноразової адресної матеріальної допомоги окремим громадянам м. Умань за рахунок коштів міського бюджету, затверджене рішенням сесії Уманської міської ради від 28.08.2014 року № 202).

Надано допомогу 51 особі на загальну суму 34 тис. грн., в т.ч. в 2014 р. – 11 особам на суму 9,7 тис. грн., у 2015 р. – 26 особам на суму 15,5 тис. грн., в 2016 р. – 14 особам на суму 8,8 тис. грн., виплачено допомогу 8 сім'ям загиблих в ході проведення антитерористичної операції з обласного бюджету на загальну суму 400 тис. грн. За клопотанням управління та актів обстеження умов проживання 3 учасникам АТО надано допомогу з обласного бюджету на лікування на загальну суму 1,5 тис. грн.

Максимальний розмір одноразової матеріальної допомоги становить 1,0 тис. грн.

Програми підтримки інвалідів – учасників бойових дій

До Єдиного державного автоматизованого реєстру осіб, які мають право на пільги введено інформацію про 421 учасника бойових дій в АТО, з них 8 інвалідів війни, 10 сімей загиблих. Всім інвалідам війни, учасникам бойових дій АТО надаються пільги та соціальні гарантії відповідно до чинного законодавства.

Пільги і субсидії на житлово-комунальні послуги надаються за принципом "Єдиного вікна" без звернень до комунальних підприємств.

Додатково за рахунок коштів міського бюджету та відповідно до міської програми соціальної допомоги "Турбота" надаються додаткові соціальної пільги на житлово-комунальні послуги до 25 % сім'ям учасників АТО та сім'ям загиблих військовослужбовців, які брали участь у проведенні антитерористичної операції та не набули права на субсидію для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, а громадянам, які набули право на субсидію – у розмірі відсотка обов'язкової частки сплати, але не більше встановленого відсотка додаткової пільги. (рішення сесії Уманської міської ради від 25 грудня 2015 року № 6.4-3/7).

Для виявлення потреб сімей учасників АТО проведено обстеження матеріально-побутових умов їх проживання, про що складено соціальні паспорти. За результатами таких обстежень максимально вирішуються питання щодо винайдення шляхів їх вирішення. Під соціальний супровід взято 22 сім'ї учасників АТО.

У відділі персоніфікованого обліку одержувачів пільг, їх соціального обслуговування та реабілітації виділено спеціаліста, який обслуговує учасників АТО та їх сім'ї щодо надання їм гарантій передбачених чинним законодавством та міськими програмами.

1 поранений військовослужбовець в ході проведення антитерористичної операції, за рахунок спонсорських коштів, забезпечений засобами реабілітації (милицями ліктювими, крісло-колісним універсальним) та видано направлення на забезпечення опірною палицею.

Звернень та скарг щодо порушень їх прав та гарантій не надходило.

Доступ до пільгових медичних послуг, санаторно-курортне лікування та реабілітація

В стаціонарних відділеннях КП "Уманська міська лікарня" зроблено частковий ремонт палат для ветеранів війни та учасників АТО, на дверях палат прикріплені таблички, працює відділення відновного лікування та створено комісію з розгляду питань, пов'язаних з лікуванням та реабілітацією учасників антитерористичної операції.

В стаціонарному відділенні міської лікарні пролікувалось – 47 учасників АТО, 8 особам оформлено групу інвалідності.

Протягом 2015 – 2016 років за медичною допомогою в лікувальні заклади міста звернулось 65 осіб.

В шпиталях пролікувалось 23 учасника АТО, з них у 2015 році 5 осіб, у 2016 році – 18 осіб.

В Уманській стоматологічній поліклініці за кошти лікарів-стоматологів отримали безкоштовне лікування зубів у 2015 році 17 учасників АТО, в 2016 році 40 учасників АТО, безкоштовне зубопротезування отримали у 2015 році 4 учасників АТО, в 2016 році 8 учасників АТО.

В 2016 році стоматологічна клініка "Перлина" безкоштовно надала стоматологічні послуги члену сім'ї загиблого учасника АТО.

На виконання Указу Президента України та плану заходів обласної державної адміністрації з 23 травня по 23 червня був проведений місячник "Дні здоров'я" для демобілізованих учасників АТО в поліклінічному відділенні КП "Уманська міська лікарня". До профілактичного медичного огляду були залучені фахівці різного профілю та проведені необхідні лабораторні та інструментальні методи обстеження. Оглянуто 76 демобілізованих учасників АТО: 54 особи пройшли повний медичний огляд, 22 частковий медичний огляд.

Працює пункт психологічної допомоги із залученням студентів Уманського державного педагогічного університету ім. П.Тичини, які здобувають вищу освіту за напрямом "практична психологія" (спільний наказ управління праці та соціального захисту населення, відділу освіти, Центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді від 12.03.2014 р. № 26/57/36). Здійснюється соціальний супровід сімей загиблих та родин учасників АТО, надається психологічна допомога.

Станом на 01.09.2016 року пройшли курс психологічної реабілітації 88 учасників АТО, з них:

- 38 учасників АТО та 2 матері загиблих учасників АТО за направленнями управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради отримали курс соціально-реабілітаційних послуг в Реабілітаційному комплексі для людей з особливими потребами;

- 8 учасникам АТО проведено курс психологічної терапії практичним психологом КП "Уманська міська лікарня";

- з 11 учасниками антитерористичної операції проведено курс особливої терапії та 16 учасниками АТО курс короткотривалої терапії психологом, спеціалістом I категорії відділу комплектації Уманського військового комісаріату;

- 13 учасників АТО, за направленнями управління соціального захисту, отримали курс психологічної реабілітації в реабілітаційних установах: ДП "Південь-Курорт-Сервіс" санаторій "Орізонт" – 5 учасника АТО, ТОВ "Санаторій "Феофанія" – 5 осіб, санаторій "Женева" м. Трускавець – 3 особи.

Управлінням забезпечено безкоштовними санаторно-курортними путівками 22 учасників АТО, з них: у 2015 році – 14 осіб, 2016 – 10 осіб з числа учасників бойових дій (АТО).

За кошти міського цільового фонду по мобілізації придбано 3 санаторно-курортні путівки в ДП "Клінічний санаторій "Хмільник" для учасників АТО.

За спонсорські кошти отримали санаторно-курортне лікування в санаторії "Родон" м. Хмільник 10 учасників АТО.

69 дітей учасників АТО відпочили в таборах з денним перебуванням на базі шкіл.

З 12 червня по 18 червня 6 дітей учасників АТО були оздоровлені в таборі "Супермен 2016" на базі туризму і спорту "Наполеонас" під містом Шяуляй.

З 01 по 21 квітня 2016 року 2 дітей загиблого військовослужбовця в ході проведення АТО, забезпечені безкоштовними путівками Державного підприємства "Український дитячий центр "Молода гвардія".

З 27 червня по 17 липня 6 дітей учасників бойових дій АТО забезпечені безкоштовними путівками в ПП "Оздоровчий центр "Чайка" смт. Сергіївка, Білгород-Дністровський район, Одеської області.

Двоє дітей оздоровилися в таборі санаторного типу "Мрія" Центру соціальної реабілітації дітей-інвалідів "Пролісок".

Реалізація права на безкоштовну вищу освіту учасників бойових дій та їх дітей

Учасники бойових дій мають право на вступ поза конкурсом до державних та комунальних вищих навчальних закладів на спеціальності, підготовки за якими здійснюється за рахунок коштів, відповідно державного та місцевого бюджетів.

Четверо учасників АТО безкоштовно навчаються у вищих навчальних закладах: 1 – в Уманському Національному університеті садівництва, 1 – в Уманському педагогічному університеті ім. П.Г.Тичини, 1 – в Черкаському державному технологічному інституті, 1 – в Національній академії внутрішніх справ.

У 2016 році донька загиблого учасника АТО, за результатами тестування вступила до Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова.

Безкоштовний проїзд УБД та членів родин загиблих

Скарг щодо безкоштовного проїзду учасників бойових дій та членів родин загиблих не надходило.

Рішення міської ради від 25.05.2016 року внесено зміни до міської програми соціальної допомоги "Турбота" на 2016–2020 роки, якими передбачено надання пільг на безкоштовний проїзд окремої категорії громадян, які згідно чинного законодавства України мають право пільгового проїзду у міському пасажирському транспорті (крім таксі) та виділено кошти з міського бюджету в сумі 1,5 млн.грн.

Перевізниками міста, без відшкодування коштів, на всіх автобусних маршрутах здійснюється безкоштовний проїзд інвалідів війни, учасників бойових дій в тому числі учасників АТО, інвалідів з числа учасників ліквідації аварії на ЧАЕС I, II категорії, членів сімей загиблих учасників антитерористичної операції, інвалідів по зору I, II групи, супроводжуваних осіб інвалідів I групи по зору (не більше одного супроводжувачого).

На засіданнях Центру допомоги учасникам антитерористичної операції, розглядається питання безкоштовного проїзду в міському пасажирському транспорті учасників бойових дій з числа АТО та членів загиблих родин.

Професійна перепідготовка та забезпечення робочими місцями

В рамках проекту ОБСЄ в Україні за участю Міжнародного фонду "Євро Азія" за проектом "Допомога в соціальній адаптації звільненим військовослужбовцям Збройних Сил України" на базі відокремленого структурного підрозділу Агротехнічний коледж Уманського національного університету садівництва пройшли курси перепідготовки за спеціальністю "Менеджмент організацій (адміністратор)" 8 учасників АТО.

На професійну реабілітацію для учасників АТО на 2016 рік виділено 56345,00 грн. 10 осіб з числа учасників бойових дій та інвалідів війни антитерористичної операції отримали послуги із професійної адаптації в ПП "Атіс-Авто" за професією "Водій автотранспортних засобів категорії "В" за кошти, передбачені у державному бюджеті для здійснення заходів щодо надання соціальної та психологічної допомоги центрами соціально-психологічної реабілітації населення.

Після звільнення, до Уманського міського центру зайнятості звернулося 68 осіб з числа учасників АТО, 64 мали право отримання допомоги по безробіттю. Десять осіб даної категорії працевлаштовані. Отримують послуги служби зайнятості станом на 01.11.2016 41 особа

зазначеної категорії, 33 з них отримують допомогу по безробіттю. Середній розмір допомоги по безробіттю по даним особам становить 3234,00 грн.

Із зазначеними категоріями клієнтів проводиться відповідна робота по наданню соціальних послуг з працевлаштування.

Всього з початку року в центрі зайнятості проведено 1055 профорієнтаційних заходів, в яких прийняли участь шукачі роботи, в тому числі учасники АТО.

Співпраця з місцевою владою громадських об'єднань УБД та організацій, що працюють на захист їх інтересів

На території міста функціонує 5 громадських організацій: "Булат", "Характерник", "Спілка учасників АТО", "Правозахисне об'єднання "Інше життя", "Координаційний центр захисників Уманщини".

Голови громадських організацій включені до складу Центру допомоги учасникам АТО, комітету доступності, комісії з надання матеріальної допомоги.

Щосереді проводяться засідання засіданні оперативного штабу для вирішення питань надання допомоги особам, які потребують додаткового захисту, куди запрошуються представники громадських організацій учасників АТО.

З початку 2016 року з громадськими організаціями учасників АТО проведено 20 спільних засідань, на яких розглядалися питання, які турбують учасників бойових дій, членів їх сімей та шляхи вирішення.

Уманська міська рада, виконавчий комітет співпрацює з волонтерськими організаціями "До Перемоги", "Разом", "Допомога армії", Центром волонтерського руху та іншими волонтерськими осередками, які організують роботу по наданню допомоги військовослужбовцям в зоні АТО та їх родинам. Спільними зусиллями відправляються продукти харчування, речі першої необхідності, техніка та обмундирування для потреб військових в зону АТО.

Громадській організації "Учасників АТО "Булат" підписано газети "Урядовий кур'єр" та "Голос України " на I півріччя 2016 року.

Міні-проект "Правозахисна паспортизація областей" впроваджується Українською Гельсінською спілкою з прав людини спільно з Секретаріатом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини в рамках:

- **Проекту "Права людини в дії",** який виконується УГСПЛ, завдяки щедрій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Американський народ, через USAID, надає економічну та гуманітарну допомогу по всьому світу понад 50 років. В Україні допомога USAID надається у таких сферах як: економічний розвиток, демократія та управління, охорона здоров'я і соціальний сектор. Починаючи з 1992 р., Агентство США з міжнародного розвитку надало Україні технічну та гуманітарну допомогу на суму 1,8 мільярда доларів. Детальнішу інформацію про програми USAID в Україні можна отримати на офіційному веб-сайті USAID <http://ukraine.usaid.gov> та сторінці у Facebook <https://www.facebook.com/USAIDUkraine>.

- **Проекту "Права людини понад усе",** який впроваджується УГСПЛ та фінансується Міністерством міжнародних справ Канади.

- **Проекту з інституційної розбудови УГСПЛ** за фінансової підтримки Посольства Швеції в Україні.

Погляди та інтерпретації, представлені у цій публікації, не обов'язково відображають погляди USAID, Посольства Швеції в Україні, Міністерства міжнародних справ Канади, або жодного з урядів зазначених вище країн. Відповідальність за вміст публікації несуть виключно автори та УГСПЛ.